

BankID Signing
Ida Gundersby Rognlien
2026-03-25

BankID Signing
Sperre, Maria De Michelis
2026-03-27

BankID Signing
Thomas Michael Benestad
2026-03-25

BankID Signing
Synnes, Maria Isabella Mayora
2026-03-26

BankID Signing
Marie Andersen Hulthin
2026-03-25

BankID Signing
Thorbjørnsen, Maren Nordby
2026-03-26

BankID Signing
Gunhild Vehusheia
2026-03-25

BankID Signing
Skassdammen, Kari-Johanne
2026-03-25

BankID Signing
Stokke, Mira Sofie
2026-03-28

BankID Signing
Susan Arulanantham
2026-03-25

BankID Signing
Assia Chelaghma
2026-03-25

BankID Signing
Tennfjord, Vilde Jalleni
2026-03-28

Juridisk rådgivning for kvinner

Årsrapport 2025

Juridisk rådgivning for kvinner

FORORD

Denne rapporten gir en oversikt over vår virksomhet i 2025. Målet med rapporten er å gi interesserte innsyn i JURKs aktiviteter, økonomi, statistikk og generelle drift.

Takk til alle ansatte, samarbeidspartnere og økonomiske bidragsytere som har muliggjort JURKs arbeid i 2025..

Rapporten er skrevet av daglig leder Susan Arulanantham med innspill fra fagrådgiver Åsne Solberg og saksbehandlerne.

Oslo, mars 2026

Susan Arulanantham

daglig leder

Innholdsfortegnelse

1. HISTORIKK OG OVERORDNEDE MÅLSETNINGER	6
1.1 Historikk.....	6
1.2 Strategiske føringer for JURKs arbeid 2023-2026	6
2. DRIFT OG ORGANISERING	8
2.1 Kort om Jusshuset	8
2.2 JURKs organisasjonsstruktur	8
2.3 Drift	10
2.4 Lønn og frivillighet.....	10
2.5 Opplæring og kompetanseutvikling av medarbeidere	11
2.6 Intern planlegging og evaluering	12
3. SAMARBEID	13
3.1 Samarbeid og kvalitetssikring internt	13
3.2 Faglig samarbeid eksternt.....	13
3.3 Besøk i opplærings- og informasjonsutvekslingsøyemed	14
3.4 Samarbeid med andre rettshjelpiltak.....	15
3.5 Rettshjelpsalliansen	15
3.6 Alliansen Rød knapp	15
3.7 Samarbeid med Help	15
3.8 Samarbeidsavtale med Leieboerforeningen.....	16
3.9 Advokatforeningens pro bono-prosjekt	16
3.10 Samtykkealliansen.....	16
3.11 Samarbeid med kvinnebevegelsen og andre aktører.....	17
3.12 Samarbeid om koordinering av Norges skyggerapporter for Istanbul-konvensjonen.....	17
4. PROFILERING OG SYNLIGHET	18
4.1 Våre kronikker og innlegg.....	18
4.2 Våre utspill til media.....	19
4.3 Våre debatter og arrangementer	20
4.5 Våre innlegg, appeller og deltagelse i panelsamtaler	21
4.6 Annen ekstern representasjon	23
4.7 Rekruttering	25
4.8 JURKs festskrift.....	26
5. SAKSBEHANDLING	28
5.1 Oversikt.....	28
5.2 Antall henvendelser som ble henvist direkte fra sentralbordet.....	28
5.3 Antall behandlede saker	28
5.4 Særlig om kvinnelige innsatte og deres rettshjelpsbehov.....	29

5.5 Partsrepresentasjon.....	30
6. TENDENSER VI SÅ I SAKSBEHANDLINGEN I 2025	32
6.1 Arbeidsrett og trygderett.....	32
6.2 Diskrimineringsrett og seksuell trakassering.....	35
6.3 Familie-, samboer og barnerett	36
6.4 Vold og mishandling.....	42
6.5 ID-tyveri og gjeld	43
6.6 Utlendingsrett	45
6.7 Husleierett	46
6.8 Fengsel	47
6.9 Andre saker	49
7. VÅRE KLIENTER	50
7.1 Innhenting av statistikk.....	50
7.2 Antall klienter	50
7.3 Hvem er klientene våre?	51
7.4 Fyller JURK et udekket behov for rettshjelp?.....	55
8.RETTIGHETSINFORMASJON OG OPPSØKENDE ARBEID	59
8.1 Innledning	59
8.2 JURKs metode for rettighetsinformasjon	59
8.3 Vår foredragsvirksomhet.....	60
8.4 Rettighetsturné.....	62
9. RETTSPOLITISK ARBEID.....	63
9.1 Generelt	63
9.2 Høringsuttalelser	63
9.3 Svar på representantforslag.....	64
9.4 Innspill og deltakelse i offentlige prosesser	65
9.5 Møter med politikere	66
9.6 Rettspolitiske prosjekter	67
10. INTERNASJONALT ARBEID OG MENNESKERETTIGHETER	72
10.1 JURKs rolle i internasjonalt arbeid.....	72
10.2 Menneskerettighetsarbeid	73
11. ØKONOMI	76

1. HISTORIKK OG OVERORDNEDE MÅLSETNINGER

1.1 Historikk

Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) ble stiftet i 1974. Oppstarten var resultat av et forskningsprosjekt som avdekket at kvinner hadde stor mangel på kunnskap om rettighetene sine. De kvinnene som hadde slik kunnskap, hadde dessuten vanskeligheter med å nyttiggjøre seg av den – altså å hevde sin rett. JURKs formål den gang var den samme som vi har i dag: Å arbeide for å bedre kvinners rettsstilling.

Utover 70-tallet kom en del avkjønnet lovgivning, der menn mistet særfortrinn. Eksempler på dette er odelstven og navneloven. Likestillingsloven kom i 1978 og FNs kvinnekonvensjon (CEDAW) trådte i kraft i 1982.

Til tross for at det i dag er formell likestilling gjennom lov, opplever vi i JURK at kvinner fortsatt kommer dårligere ut enn menn på flere områder. Det er store forskjeller mellom det å ha rett og få rett, og formelt kjønnsnøytrale rettsregler fører ikke nødvendigvis til reell likestilling.

Gjennom saksbehandlingen vår erfarer vi at kvinnelige innsatte soner under langt dårligere forhold enn de mannlige. Kvinner i midlertidige stillinger er mer utsatte for diskriminering enn sine mannlige kolleger på grunn av fravær i forbindelse med fødsel og permisjon. Vi ser dessuten at kvinner ofte kommer dårligere ut etter endt samboerskap enn menn. Etter vår erfaring skyldes dette gjerne manglende kunnskap om at samboerforhold ikke er rettslig regulert, samtidig som at tradisjonelle kjønnsrollemønstre bidrar til at kvinner bruker inntektene sine på løpende utgifter, mens menn betaler ned på boliglån.

I praksis viser det seg at kvinner i mindre grad enn menn benytter seg av det tradisjonelle rettsapparatet, uten at vi i dag har nok kunnskap om hvorfor det er slik. Dette gjelder spesielt enkelte grupper som for eksempel kvinner med minoritetsbakgrunn og kvinner utsatt for vold. JURKs oppsøkende arbeid rettet mot disse gruppene er derfor svært viktig. På bakgrunn av dette mener vi at JURKs arbeid bidrar til at en utsatt gruppe bedre settes i stand til å hevde sin rett.

JURKs virksomhet er delt mellom saksbehandling, rettsinformasjon, rettspolitisk arbeid og oppsøkende virksomhet.

1.2 Strategiske føringer for JURKs arbeid 2023-2026

JURKs formål og virksomhet handler om å sørge for at flest mulig kvinner får oppfylt sine grunnleggende menneskerettigheter. Vår visjon er at alle kvinner er bevisste sin rettsstilling og at likestilling praktiseres. Måten vi ønsker å nå vår visjon på er å gi tilpasset hjelp til selvhjelp for kvinner i hele landet med udekket rettshjelpsbehov. Vi gjør dette gjennom oppsøkende virksomhet, rettighetsinformasjon, rettspolitisk påvirkning og bistand i konkrete saker.

De følgende fire overordnede prioriterte områdene er en rettesnor for JURK sitt arbeid i strategiperioden 2023-2026:

- Kvinner og integrering
- Kvinner og arbeidslivet
- Kvinner og vold
- Kvinner og økonomisk selvstendighet

Denne prioriteringen betyr at JURK må:

- rette oppmerksomhet mot å gi tilstrekkelig kunnskap for å forebygge problemer og for å kunne gi relevant og god rettsinformasjon,
- finne gode måter å nå målgruppene på,
- gi best mulig oppfølging til klienter som har juridiske problemer knyttet opp mot disse områdene,
- kommunisere tydelig utad at vi jobber med dette, og
- være aktive rettspolitisk og rapportere om endringer på feltet.

Å ha gode samarbeidspartnere på nasjonalt nivå er sentralt for å oppnå gjennomslag for våre målsetninger. Med samarbeidspartnere får vi til mer enn det som er mulig på egenhånd. I tillegg til at samarbeid bidrar til større gjennomslagskraft og legitimitet for våre løsninger, gir det oss også muligheter til kompetanseheving og erfaringsutveksling. Se mer om våre samarbeidspartnere i kapittel 3.

2. DRIFT OG ORGANISERING

2.1 Kort om Jusshuset

Siden januar 2016 har JURK hatt sitt lokale i Jusshuset i Skippergata 23 i Oslo. Kontoret er dermed sentralt plassert i Oslo sentrum, lett å finne fra Karl Johans gate og nær de aller fleste former for offentlig transport. Vi deler huset med Jussbuss og Kirkens bymisjon – Gatejuristen og Ung rettshjelp.

2.2 JURKs organisasjonsstruktur

Studentrettshjelptiltak

JURK er et studentrettshjelptiltak hvor alle saksbehandlerne er jusstudenter. Ett års arbeid som saksbehandler ved JURK gir studiepoeng ved flere universiteter. Ved Universitetet i Oslo gir ordningen 60 studiepoeng, hvorav 30 studiepoeng inngår i graden. Ordningen med 60 studiepoeng ved Universitetet i Oslo ble innført i 2025. Ved Universitetet i Bergen og Universitetet i Stavanger gir tilsvarende arbeid 30 studiepoeng. Gjennom denne ordningen er JURK en formell del av jussutdannelsen ved disse universitetene.

Frem til 31. desember 2024 ble JURK drevet med dispensasjon fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Etter at rettsrådsmonopolet ble opphevet ved ikrafttreddelsen av advokatloven 1. januar 2025, er det ikke lenger nødvendig med slik dispensasjon for å yte juridisk bistand utenfor domstolene, som JURKs drift baserer seg på. JURKs juridiske arbeid utføres av jusstudenter under faglig oppfølging og interne kvalitetssikringsrutiner. I saksbehandlingen legger JURK likevel reglene for god advokatskikk til grunn så langt de passer vår drift.

Generalforsamling

JURK valgte høsten 2011 å endre sin organisasjonsstruktur, og innførte generalforsamling som øverste organ og et eksternt styre som skal ha ansvar for en del overordnede oppgaver. Alle ansatte er stemmeberettigede på generalforsamlingen.

Generalforsamlingens oppgaver er blant annet å velge styremedlemmer, vedta vedtektsendringer og behandle budsjett og regnskap. Generalforsamling holdes i mai og i november hvert år.

Styret

Styret har blant annet ansvar for lønns- og ansettelsesvilkår for daglig leder, å behandle budsjett og regnskap, å fastsette strategi for virksomheten, samt å være rådgivende organ for daglig leder. Flere av styremedlemmene har også et særlig ansvar for å bistå i opplæringen av nye saksbehandlere, enten generell opplæring for alle nyansatte eller mer spesiell opplæring i saksbehandlingsgruppene.

Fellesmøtet

Fellesmøtet (FM) fatter vedtak i prinsipielt viktige saker for JURK som faller utenfor styrets oppgaver. Organet har delegasjonsadgang til andre i organisasjonen. Alle ansatte har møteplikt på fellesmøtet. Fellesmøtet avholdes hver fjerde uke.

Daglig leder

Daglig leder har ansvar for den daglige driften og utviklingen av JURK. Dette innebærer personal- og økonomiansvar, arbeid med utadrettet virksomheten, samt diverse administrativt arbeid. Daglig leder arbeider fulltid, og er ansatt for en periode på tre år med mulighet for forlengelse. Daglig leder er utdannet jurist. I 2025 ble det gjennomført et lederbytte i JURK.

Fagrådgiver

Fagrådgiver har ansvar for vårt ordinære rettighetsinformasjonsarbeid, ansvar for statistikk og høringer og overordnet ansvar for vårt arbeid med menneskerettigheter.

Hun er også en ressurs for saksbehandlerne i faglige spørsmål og representerer JURK i en rekke eksterne samarbeid. Fagrådgiver er utdannet jurist og leder «Jussambassadørprosjektet», som finansieres av IMDi. I 2025 hadde fagrådgiver i tillegg ansvar for koordineringen av sivilsamfunnets skyggerapporter til Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner (Istanbul-konvensjonen). Skyggerapportene gir sivilsamfunnets vurdering av Norges etterlevelse av konvensjonen og inngår i grunnlaget for konvensjonens internasjonale oppfølgingsmekanismer. Mer om dette prosjektet står i kapittel 10.

Saksbehandlingsgruppene

JURK er en dynamisk organisasjon som endrer seg i tråd med endringer i rettshjelpsbehovet. Gruppene har vært delt opp i følgende saksbehandlingsgrupper:

1. Arbeid-, trygd-, sosial- og diskrimineringsrett («arbeid»)
2. Husleie-, utlendings- og straffegjennomføringsrett («HUS»)
3. Familie- og barnerettsgruppen («familie»)
4. Vold, ID-tyveri, gjeld og pengekravsrett («VIP»)

Administrasjon og organisatoriske grupper

JURK har en liten administrasjon. I tillegg til daglig leder, har vi en kontormedarbeider som er ansatt i en 68 % stilling. Alle saksbehandlere må bidra i organisatoriske grupper for å bistå administrasjonen. I 2025 har JURK hatt følgende organisatoriske grupper:

Markedsføring og rekruttering (MOR) har ansvar for JURKs profil utad. Dette omfatter oppdatering og av JURKs profiler på sosiale medier og rekrutteringsarbeid.

Sosialkomiteen har ansvar for sosiale tilstelninger i JURK og å bidra til et godt og sosialt arbeidsmiljø.

Rettspolitisk gruppe (RPG) er ansvarlig for å koordinere det rettspolitiske arbeidet på huset. Gruppen holder oversikt over høringer og å delegere arbeidet med høringssvar til riktig gruppe, arrangerer besøk fra eksterne til rettspolitisk opplæring, arrangerer

debatter om rettspolitiske temaer JURK jobber med og holder oversikt over kvinnepolitiske saker og relevant Høyesterettspraksis.

Administrasjonsgruppa (admin) på JURK består av en saksbehandler fra hver av saksbehandlingsgruppene, samt en observatør og daglig leder. Administrasjonsgruppa er blant annet ansvarlig for oppfølging av generelle driftsspørsmål i organisasjonen, ansettelse av nye medarbeidere og behandling av permisjonssøknader.

Oppsøkende gruppe har ansvar for å jobbe aktivt for å nå ut til nye kvinnegrupper og finne nye samarbeidspartnere til JURK i ulike deler av landet.

2.3 Drift

JURK har i 2025 hatt vanlig drift fra uke 1, til og med uke 50, med unntak av påskeuken og sommermånedene.

I sommermånedene, fra uke 24 til og med uke 31, var alle saksbehandlerne fristilt fra sin ordinære kontrakt. I denne perioden var noen av saksbehandlerne lønnet i full stilling på sommerkontrakt. I 2025 hadde vi åpent for saksinntak hele sommeren, og pågangen var stor.

JURK tar imot henvendelser per brev og telefon, på hjemmesiden vår, eller ved personlig fremmøte. Det er også mulig å sende inn saker elektronisk via vår hjemmeside. Det er en stor andel av klientene våre som benytter dette alternativet. Vi tar ikke imot saker per epost.

I 2025 hadde JURK telefonmottak av nye saker til følgende tider: Mandag fra kl. 12.00-15.00, samt onsdag fra kl. 09.00-12.00 og 17.00-20.00.

Klientmottak ved personlig fremmøte har vi til følgende tider: Mandag kl. 12.00-15.00 og onsdag mellom kl. 17.00-20.00.

For å nå særlige utsatte grupper, jobber vi oppsøkende overfor blant annet kvinnelig innsatte og ved besøk på voksenopplæring og kvinnekafeer. Se mer om dette i kapittel 8.

2.4 Lønn og frivillighet

JURKs saksbehandlere jobber fulltid hos oss i ti måneder. Stillingen er en blanding av både lønnet arbeid, frivillig arbeid og praksisarbeid som gir studiepoeng. I 2025 har saksbehandlerlønnen vært kr 10 250 i første halvår og kr 11 540 siste halvår.

Kun én tredjedel av arbeidet er lønnet, og saksbehandlerlønnen er dermed lav sammenlignet med timelønnen i tilsvarende stillinger. De fleste av medarbeiderne tar opp studielån eller har deltidsjobb ved siden av arbeidet i JURK. Studiene blir ofte forsinket med minst ett semester. Medarbeidernes idealisme og frivillige arbeid er derfor en forutsetning for JURKs eksistens.

JURKs saksbehandlere tilbys også å jobbe i sommerjobb-stilling i sommermånedene. Det er satt av mellom 9 til 12 stillinger hver uke med en timelønn på kr 200.

2025	Reell arbeidstid	Lønnet arbeidstid	Ulønnet arbeidstid	Ulønnet arbeid prosentandel
	33 564,5 timer	13 728 timer	19 836,5 timer	59 %

Tabellen viser arbeid som er utført av saksbehandlerne i 2025 inkludert arbeid nedlagt i sommerdrift. Arbeid utført av daglig leder, fagrådgiver, kontormedarbeider, nedtrappere og prosjektmedarbeidere er *ikke* regnet med.

2.5 Opplæring og kompetanseutvikling av medarbeidere

JURK er en organisasjon med hyppig utskiftning av medarbeidere. God kunnskapsoverføring er derfor avgjørende for driften. Det foregår en kontinuerlig og omfattende skoloring som den enkelte medarbeider, organisasjonen, samfunnet og våre klienter har stort utbytte av. I tillegg gjennomfører vi både evalueringsdager og planleggingsdager hvert semester, slik at alle medarbeidere til enhver tid har god kjennskap til gruppenes mål- og handlingsplaner.

Opplæring av nye medarbeidere

Hvert semester organiseres opplæring for nyansatte i JURK. Hensikten er å lære medarbeiderne om organisasjonen, interne rutiner og HMS, gi en generell innføring i saks- og klientbehandling, samt oppdatere og øke den faglige kompetansen på sentrale juridiske emner. De første opplæringsukene har dessuten en viktig sosial funksjon.

Fellesseminaret

Hvert år samles de fire studentdrevne rettshjelptiltakene Jussbuss, JURK, Jusshjelpa i Nord-Norge og Jussformidlingen i Bergen på fellesseminar. Seminaret gir saksbehandlerne mulighet til å utvikle seg faglig og legger til rette for at studentene og tiltakene kan utveksle verdifulle erfaringer og opprettholde samarbeid på tvers av organisasjonene. I 2025 var det JURKs sitt ansvar å arrangere høstseminaret på vegne av de andre rettshjelptiltakene. Seminaret ble avholdt i Oslo.

Temaet var «Hvordan kan vi bidra til endring?». Det ble holdt foredrag om ulike strategier for å oppnå rettspolitisk og samfunnsmessig endring, blant annet om effektiv lobbyvirksomhet ved Ole Martin Slyngstad fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe og om endring av rettsstillingen gjennom domstolsprøving ved advokat Maria Hessen Jacobsen. Det ble også holdt innlegg om internasjonal påvirkning gjennom tilsyns- og rapporteringsmekanismer fra Likestillings- og diskrimineringsombudet, foredrag om vekselvirkninger mellom forskning og politiske gjennomslag ved Mira Sofie Stokke (UiO), samt om politisk kommunikasjon som virkemiddel med utgangspunkt i Samtykkealliansens arbeid for samtykkeloven ved Sol Stenslie.

Det ble også avholdt «rettspolitisk kjepphest», hvor hvert rettshjelptiltak presenterte en sak de mener det er særlig viktig å arbeide videre med. I tillegg ble det gjennomført en

workshop om hvordan rettshjelpiltakene kan bidra til endring gjennom sitt arbeid. På kvelden var det felles middag, og hvert tiltak bidro med et underholdningsinnslag.

Rettspolitisk forening (RPF) sitt høstseminar

Rettspolitisk forening (RPF) sitt høstseminar Rettspolitisk forening (Rpf) er en frivillig og partipolitisk uavhengig forening bestående av jurister, advokater, studenter i juridiske fag og andre interesserte. Foreningen jobber blant annet med å forbedre rettsstillingen for utsatte sårbare grupper og med å styrke menneskerettighetenes stilling i Norge. Alle saksbehandlerne fikk delta på årets høstseminar som ble avholdt på Hønefoss november 2025.

Temaet for seminaret var «Forebygging eller straff – ungdomskriminalitet på dagsorden», og programmet belyste temaet gjennom innlegg fra blant annet professor Heidi Mork Lomell (UiO), Synne Engh Hellesvik fra Kriminalomsorgen, representanter fra Etterstad videregående skole, Folkehelseinstituttet, Konfliktrådet, Kriminalomsorgen og Oslo friomsorgskontor, samt advokat Sara Eline Grønvold (Redd Barna), forsvarer Stian Mæland og representant fra politiet, før seminaret ble avsluttet med en politisk debatt mellom ungdomspartiene. Saksbehandlerne fikk godt faglig, rettspolitisk og sosialt utbytte av seminaret.

2.6 Intern planlegging og evaluering

JURKs organisasjonsmodell krever systematisk evaluering og dokumentasjon av utførte aktiviteter og oppnådde resultater, samt kontinuerlig arbeid med kollektiv læring og erfaringsoverføring. Dette sikrer kontinuitet i driften og opprettholdelse av kompetanse. Hvert semester settes det av dager til både planlegging og evaluering. En del overordnede mål ligger fast, men innenfor dette har hver gruppe også stor frihet til å bruke tiden som saksbehandler på JURK til det de er engasjerte i. Gruppene utarbeider i fellesskap halvårslige planer, og de andre ansatte på JURK får mulighet til å komme med innspill. I tillegg evaluerer vi egen virksomhet og måloppnåelse ved slutten av hvert semester.

3. SAMARBEID

3.1 Samarbeid og kvalitetssikring internt

Samarbeid er en sentral del av arbeidshverdagen i JURK. Den kollektive arbeidsformen er valgt både ut fra hensyn til kvalitetssikring, og av hensyn til den enkelte saksbehandler. Vi mener at de faglige begrensningene som kan ligge i at alle medarbeiderne er studenter, blir avhjulpet gjennom en slik arbeidsform. I tillegg til samarbeid og kvalitetssikring innad på hver saksbehandlingsgruppe, er saksbehandlerne en del av andre gruppesamarbeid på huset, blant annet i en organisatorisk gruppe.

Selv om saksbehandlerne har ansvar for egne saker, og klientene som regel kun har én saksbehandler fra JURK å forholde seg til, er saksbehandlingsgruppa kollektivt ansvarlig for rettshjelpen som gis i den enkelte sak. De fleste stegene i saksbehandlingen er underlagt en gruppevurdering. Vi har blant annet ukentlige saksfordelingsmøter, hvor nylig innkomne saker gjennomgås og vurderes i plenum innad i gruppene. Hver torsdag har gruppene også et saksbehandlingsmøte, hvor de juridiske produktene som skal sendes til klienter blir gjennomgått grundig av gruppa i sin helhet. På disse møtene deltar en som har arbeidet som saksbehandler i JURK tidligere, en såkalt «nedtrapper». Nedtrapperne har opparbeidet seg stor faglig kompetanse gjennom saksbehandlerperioden i JURK.

3.2 Faglig samarbeid eksternt

I tillegg til interne kvalitetskontrollrutiner, konsulterer JURK jevnlig faglig ekspertise utenfra der det er nødvendig. Dette gjelder blant annet fra medlemmer i vårt eksterne styre, fra Universitetet i Oslo, fra forvaltningen, fra andre rettshjelptiltak og frivillige organisasjoner, fra offentlige kontorer og fra ulike advokatfirmaer. Det er et mål for oss at alle saksbehandlingsgrupper skal ha flere faglige kontaktpersoner å kontakte ved behov. JURK samarbeider med offentlige instanser, frivillige organisasjoner, fagforeninger, advokatkontorer og andre deltakere i det private næringsliv – både i faglig og i rettspolitisk forstand. Under opplæringen og gjennom hele driftsåret, inviterer vi personer fra både offentlig og privat sektor for å holde innlegg for våre medarbeidere. Disse er noen av de mange vi har vært på besøk hos, eller fått besøk fra i året som gikk:

<i>Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO)</i>	<i>Trygderetten</i>	<i>Utlendingsdirektoratet (UDI)</i>
	<i>Oslo krisesenter</i>	<i>LO</i>
<i>Advokatforeningen</i>	<i>Christiania familievernkontor</i>	<i>HELP Forsikring AS</i>
<i>Det juridiske fakultet ved Universitet i Oslo</i>	<i>Advokatfirmaet Hjort</i>	<i>Leieboerforeningen</i>
<i>Støttesenter for kriminalitetsutsatte</i>	<i>Juristforbundet</i>	<i>Oslo krisesenter</i>

3.3 Besøk i opplærings- og informasjonsutvekslingsøyemed

JURK drar på flere besøk til ulike organisasjoner og offentlige myndigheter i løpet av året, og deltar på deres arrangementer og seminarer. Vi gjør dette for gjensidig erfaringsutveksling, for å informere om JURK, og for å heve kompetansen vår. Nedenfor er et utvalg av de eksterne kursene, arrangementene og seminarene vi har vært på i 2025. Vanligvis deltar vi med minst to medarbeidere, slik at vi sikrer at kompetansen i større grad kan omsettes til arbeidet og for best mulig informasjonsflyt til resten av organisasjonen.

- **24. januar 2025:** Kristine Berge Sandvand, Frida Helseth Nordby, Ylva Audunson Nome og Mona Khodabandehloo deltok på opplæringsseminar om svindelvernet i finansavtaleloven hos HELP Forsikring AS.
- **28. januar 2025:** Marie Løland, Marianne Müller, Nora Elise Rud, Julie Aurora Rigstad og Ragnhild Hofstad deltok på Leieboerforeningens husleierettslige seminar.
- **28. januar 2025:** Lene Mari Håberg og Vilde Schjenken Lundli fra Rød Knapp-prosjektet deltok på digitalt grunnkurs i vold i nære relasjoner i regi av RVTS.
- **7. februar 2025:** Julie Aurora Rigstad og Ragnhild Hofstad deltok på nettverksmøte hos UDI med andre rettshjelpstiltak.
- **4. mars 2025:** Divina Edward, Vilde Schjenken Lundli, Malin Kvalvaag Skorstad og Anna Elise Pedersen deltok på Likestillingskonferanse i regi av Bufdir og Kultur- og likestillingsdepartementet.
- **21. mars 2025:** Marie Løland og Nora Elise Rud deltok på innspillsmøte med det nye nasjonale Tilsynsrådet for kriminalomsorgen. JURK belyste kvinners soningsforhold.
- **08. april 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg og saksbehandlerne Marie Løland og Ragnhild Hofstad deltok på Røde Kors og SERAF sin rapportlansering av «Registrert isolasjon i norske fengsler».
- **23. april 2025:** Marie Løland og Marianne Müller deltok på NOAS sin rapportlansering av «Barnets beste i familiegjenforeningssaker».
- **24. april 2025:** Marie Løland, Ragnhild Hofstad, Julie Aurora Rigstad, Nora Elise Rud og Marianne Müller deltok på isolasjonskonferansen 2025 i regi av KRUS og KDI.
- **21. oktober 2025:** Saksbehandlerne Ylva Audunson Nome, Hedda Andersen, Mona Khodabandehloo, Marit Forsberg Dahle og Esther Eline Aabel Hansen deltok på frokostarrangement hos Sparebank 1. Temaet var digital svindel.
- **6. november 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham og fagrådgiver Åsne Solberg og deltok på feiringen av kvinnerettens 50-årsjubileum på UiO.
- **25. november 2025:** Saksbehandlerne Marit Forsberg Dahle og Esther Eline Aabel Hansen deltok på sluttkonferansen til SODI-prosjektet.
- **27. november 2025:** Saksbehandlerne Sofia Hussain og Vilde Schjenken Lundli deltok på konfliktrådets nasjonale konferanse om å forebygge vold i unges nære relasjoner.
- **2. desember 2025:** Saksbehandlerne Mina Gadir Ali, Sara Hågensen og Mia Hynne deltok på Likestillings- og diskrimineringsombudets kurs om kvinnehelse og arbeidsliv.

3.4 Samarbeid med andre rettshjelptiltak

Vi samarbeider med de andre rettshjelptiltakene om både faglige, rettspolitiske og praktiske spørsmål. Samarbeidet og nettverket mellom de daglige lederne i studentrettshjelptiltakene er også en viktig støtte for daglig leder. Særlig nyttig er samarbeidet mellom JURK og de andre organisasjonene i bygget – Jussbuss, Kirkens bymisjon - Ung rettshjelp og Gatejuristen. Den svært korte veien til hverandres tiltak skaper gode vilkår for erfaringsutveksling. Vi har ett særlig tett samarbeid med Jussbuss, både faglig og politisk. Jussbuss står i en særstilling når det gjelder samarbeidet vårt utad. Det er flere likheter mellom de to rettshjelptiltakene, både når det gjelder det organisatoriske, men også rettspolitisk. I Skippergata 23 har vi en internt trapp mellom oss og Jussbuss, og denne brukes flittig.

3.5 Rettshjelpsalliansen

JURK tok i sin tid initiativ til å starte Rettshjelpsalliansen, som sammen fremmer krav om bedre tilgang på rettshjelp og som har bidratt med innspill til den nye rettshjelpsloven. Alliansen er en sammenslutning av flere rettshjelptiltak over hele Norge, samt Advokatforeningen. I 2025 har alliansen samarbeidet for å sikre reversering av kutt i statsbudsjettet for 2026, samt å komme med innspill til fremtidige budsjett.

3.6 Alliansen Rød knapp

Alliansen «Rød knapp – Stopp vold mot kvinner» ble dannet i 2012 og består i dag av organisasjonene Den norske kirke, Reform – Ressurssenter for menn, Sanitetskvinnene, Nok. Norge, Krisesentersekretariatet, Vake og JURK. Alliansen arbeider for å stoppe vold mot kvinner. En del av alliansens arbeid som har ligget fast siden oppstarten er utdelingen av røde knapper, for å rette oppmerksomhet mot problemstillingen. I tillegg arrangerer alliansen årlig et 25. november-arrangement. Det er fagrådgiver, samt to saksbehandlere, som representerer JURK i dette samarbeidet.

I 2025 har alliansen jobbet med å videreutvikle organisasjonsstrukturen og bygge videre på de endringene som ble vedtatt i 2024. Alliansen har som ledd i dette arbeidet vedtatt at alliansen skal deles inn i henholdsvis styringsgruppe og tilsluttede organisasjoner, som gir ulik grad av tilknytning og ansvar for å drive alliansens arbeid. I 2025 har alliansen ansatt en tidligere saksbehandler fra JURK i en egen stilling for å ha ansvar for alliansens SoMe-kanaler, noe som har bidratt til ytterligere profesjonalisering av alliansens utadrettede profil. Alliansen har også fortsatt samarbeidet med kommunikasjonsbyrået Siste Skrik.

Alliansens 25. november-arrangement hadde tema digital vold. I forbindelse med arrangementet bidro JURKs saksbehandler Ylva Audunson Nome med et innlegg om våre erfaringer med bankID-tyveri, svindel og handlinger som ligger i skjæringspunktet mellom digital og økonomisk vold.

3.7 Samarbeid med Help

JURK inngikk i slutten av 2024 en samarbeidsavtale med Help forsikring AS, sammen med Jussbuss og Kirkens bymisjon -Gatejuristen. Formålet med samarbeidsavtalen er å bidra

til at det faglige samarbeidet mellom tiltakene opprettholdes etter nedleggelsen av ID-juristen, og at det sikres effektiv behandling og faglig avklaring i saker om ID-tyveri, svindel og tilgang til eID. Dette etter at ID-juristen, et midlertidig rettshjelpiltak etablert gjennom forskningsprosjektet SODI (Samfunnssikkerhet og digitale identiteter), ble avviklet i 2024 ved prosjektets avslutning. Samarbeidet i praksis innebærer at en ansatt fra Help med høy kompetanse på ID-tyveri er til stede som faglig sparringspartner for ansatte i Jusshuset en gang i uken.

3.8 Samarbeidsavtale med Leieboerforeningen

Leieboerforeningens advokater har i flere år bistått JURKs husleiegruppe med kostnadsfri veiledning, sparring og erfaringsutveksling i husleierettslige spørsmål. Høsten 2024 ble samarbeidet formalisert og utvidet gjennom en samarbeidsavtale som også legger opp til interessepolitisk og boligsosialt samarbeid og årlige fagdager. Dette samarbeidet har blitt videreført gjennom hele 2025.

3.9 Advokatforeningens pro bono-prosjekt

JURK inngikk sommeren 2024 et samarbeid om Pro bono-saker med Advokatforeningen og rettshjelpiltakene Jusbuss, Jusshjelpa i Nord-Norge, Gatejuristen, Jussformidlingen, Rettshjelpssentralen og Kontoret for fri rettshjelp. Formålet prosjektet er tredelt: For det første skal pro bono-ordningen gi rettshjelp til personer som faller utenfor den offentlige rettshjelpsordningen og som heller ikke har råd til å betale for advokat. For det andre skal prosjektet bidra til å flere forvaltningssaker prøvet i domstolene. For det tredje skal prosjektet gi prosedyreerfaring til advokatfullmektiger som er ansatt i de involverte advokatfirmaene. Samarbeidet ble omtalt i Advokatbladet, under tittelen Advokatforeningen med nytt pro bono-prosjekt.

Rettshjelpiltakene skal henvise saker til prosjektet. Rettshjelpiltakene kan henvise både sivile saker og straffesaker. Saker mot forvaltningsorganer, staten og kommunen er i kjerneområdet for prosjektet, men også saker hvor en privatperson som er i tvist med en større aktør som arbeidsgiveren eller huseieren er aktuelle. Firmaet som påtar seg saken, må gjøre det pro bono. Dersom klienten taper saken, skal Advokatforeningen dekke motpartens sakskostnader, dersom retten tilkjenner dette.

3.10 Samtykkealliansen

Sammen med Amnesty International, Seksualpolitisk Nettverk for ungdom (SNU) og Norske kvinners sanitetsforening (NKS) var JURK med å starte Samtykkealliansen i 2021, og vi har sittet i arbeidsutvalget siden. Samtykkealliansen er et nettverk av 37 organisasjoner som krever at Norges straffelov endres slik at den fastslår at seksuell omgang uten samtykke er voldtekt. I perioder har fagrådgiver deltatt i ukentlige arbeidsgruppemøter i alliansen, og JURK har hatt en viktig rolle i alliansen gjennom juridisk kvalitetssikring av alliansens argumenter, i tillegg til rollen som pådriver for alliansens påvirkningsarbeid. Mer om dette arbeidet følger i kapittel 9.

3.11 Samarbeid med kvinnebevegelsen og andre aktører

JURK har et løpende faglig og rettspolitisk samarbeid med en rekke kvinneorganisasjoner og likestillingsaktører, blant andre Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO), MiRasenteret, Norske kvinners sanitetsforening (NKS), Nok. Norge, Kriesentersekretariatet, Dixi, FOKUS – Forum for kvinner og utviklingsspørsmål og Kvinnefronten. Samarbeidet består i jevnlig dialog og eventuelle møter om høringer, politiske saker, rapportering på FN-konvensjoner eller andre temaer og prosjekter så langt det er naturlig. JURK samarbeider også med Norges kvinnelobby, som JURK var med å starte i januar 2014 sammen med åtte andre kvinneorganisasjoner. Norges kvinnelobby er et samarbeidsforum for organisasjoner som har som formål å ivareta kvinners interesser. Vi har også ad hoc-samarbeid med andre aktører der det er naturlig, herunder fagbevegelsen, Juristforbundet, Alternativ til Vold, Advokatforeningen og Amnesty.

3.12 Samarbeid om koordinering av Norges skyggerapporter for Istanbul-konvensjonen

JURK har sammen med Sanitetskvinnene og Kriesentersekretariatet koordinert arbeidet med skyggerapporten til Istanbulkonvensjonen. Det er vår fagrådgiver Åsne Solberg som har holdt i dette arbeidet fra JURK sin side og bidratt i alle ledd av planleggingen, gjennomførelse av rapporteringen, samt arbeidet med å gjøre rapporten kjent for relevante aktører i ettertid. I tillegg bidro svært mange av saksbehandlerne inn i arbeidet med å rapportere på Norges gjennomføring og oppfølging av konvensjonen. Mer informasjon om dette arbeidet følger av kapittel 10.

4. PROFILERING OG SYNLIGHET

4.1 Våre kronikker og innlegg

11. februar 2025: Andrine Myrvold Johannessen skrev kronikk i RETT24 om behovet for samboerlov siden rettstilstanden fører til økonomisk risiko: «Samboerskap uten rettigheter – når kjærlighet blir til økonomisk risiko»

2. mars 2025: Marie Løland og Ragnhild Hofstad skrev innlegg på rettspolitisk debatt-siden: «Et innblikk i kvinners liv bak murene»

1. april 2025: Nora Elise Rud skrev innlegg i StudJur om økning av underholdskravet for familieinnvandring: «Lykke er noe annet enn utøvelse av grunnleggende menneskerettigheter»

9. april 2025: Mona Khodabandehloo skrev innlegg på rettspolitisk debatt-siden: «Vold som ikke etterlater blåmerker»

23. april 2025: Fagrådgiver Åsne Solberg skrev kronikk sammen med Benedicte Gram-Knudsen (visepresident i juristforbundet) om samtykkelov: «Skuffende fra Aftenpodden om voldtekt og samtykkelov»

29. april 2025: Andrine Myrvold Johannessen skrev innlegg på rettspolitisk debatt-siden: Samboerlov: En løsning på dagens udemokratiske tilstand

13.mai 2025: Marianne Müller skrev et innlegg i StudJur om kvinners soningsforhold: «Syk av soning»

10. juni 2025 Henrik Vanvik-Hovstein skrev artikkel om det diskrimineringsrettslige beviskravet til rettspolitisk debatt-siden: Det diskrimineringsrettslige beviskravet – hvor overbevisende trenger man egentlig å være når man skal bevise at man ikke har diskriminert?

25. juni 2025 Andrine Myrvold Johannessen skrev artikkel om ektefellers innsynsrett i Dagens Næringsliv: <https://www.dn.no/innlegg/privat-okonomi/skilsmiss/bank/bankene-ignorer-loven-ektefeller-far-ikke-innsyn/2-1-1835369> og den ble publisert i papirversjon Aftenposten 25. juni 2025

26. juni 2025: Vilde Schjenken Lundli skrev debattinnlegg om at mangel på samboerlov er et likestillingsproblem i Dagsavisen: Samboerskap blir oversett i likestillingspolitikken

3. september 2025: Saksbehandler Nora Elise Rud uttalte seg om Høyre sin innvandringspolitikk i forkant av stortingsvalget. Les saken her: Å skjerpe inntektskravet fører ikke til mer integrering

18.september 2025: Saksbehandlere Marianne Müller og Mia Magnæs-Nyengen skrev en kronikk om FrP sin tiltakspakke mot kriminalitet i forkamp av valgkampen 2025, som ble publisert i Advokatbladet: <https://www.advokatbladet.no/jurk-straffegjennomforing/at-lengre-straffer-alene-skal-gi-mindre-kriminalitet-er-et-luftslott/234953>

04. november 2025: Saksbehandler Marianne Müller skrev en kronikk om mishandlingsbestemmelsen i utlendingsloven, som ble publisert i Dagsavisen: <https://www.dagsavisen.no/debatt/fanget-i-vold-uten-en-vei-ut/10040311>

30. oktober 2025: Mia Magnæs-Nyengen skrev en kronikk om rett til psykisk helsehjelp i kvinnefengsler, som ble publisert i Nettavisen: <https://www.nettavisen.no/norsk-debatt/frykten-for-isolasjon-i-kvinnefengsel-overvinner-psykisk-helse/o/5-95-2700127>

4.2 Våre utspill til media

9. april 2025: Fagrådgiver Åsne Solberg ble intervjuet i en sak på ByMag.no om samtykkelov. Les saken her: [Kan bli et historisk vendepunkt i norsk voldtektslovgivning](#)

15. april 2025: Fagrådgiver Åsne Solberg ble intervjuet i en sak om samtykke-app i VG. Les saken her: [Amnesty reagerer på samtykke-app](#)

22. mai 2025: Daglig leder Susan Arulanantham og fagrådgiver Åsne Solberg tilsluttet seg et innlegg sammen med de andre rettshjelpiltakene om manglende advokatordning i fengsel i Advokatbladet. Les saken her: [Økt rettsikkerhet for innsatte – reelt eller bare på papiret?](#)

9. juni 2025: Fagrådgiver Åsne uttalte seg om samtykkelov i OsloMet-avisen «journalen»: [Ny samtykkelov vedtatt: – En lang kamp](#)

19. juni 2025: Fagrådgiver Åsne snakket om samtykkelov på radio i programmet PØNSJ på P3: [Pønsj - NRK p3](#)

2. juli 2025: Daglig leder Susan Arulanantham ble intervjuet i sak om ny samboerlov i NRK: [Ny sambuarlov gjer kvinnefella mindre, men ein må hugse å avtale at lova skal gjelde](#)

11. september 2025: Saksbehandler Malin Kvalvaag Skorstad ble intervjuet sammen med klient av bladet Aktuell Sikkerhet, om en sak om hijab på jobb som er sendt inn til Diskrimineringsnemda.

21. september 2025: Fagrådgiver Åsne uttalte seg om mangelfull lovgivning knyttet til stalking/overvåkning i Aftenposten: [Sterke reaksjoner på at stalkerlov ikke er endret. – Har i dag ikke et skikkelig vern.](#)

8. oktober 2025: Daglig leder Susan Arulanantham ble intervjuet i en sak om mishandlingsbestemmelsen i NRK: [Presses til sex, blir truet og slått: – De er redde for å miste oppholdstillatelsen sin](#)

17. november 2025: Daglig leder Susan Arulanantham intervjuet om kutt i støtten til studentrettshjelpstiltakene i Universitas: [Vil kutte i rettshjelp: Frykter for rettssikkerheten](#)

21. november 2025: Daglig leder Susan Arulanantham intervjuet om kutt i tilskudd for spesielle rettshjelpiltak i Juristen: [Kutforslagene i rettshjelp: - Vil føre til stengt kontor og færre saker](#)

28. november 2025: Fagrådgiver Åsne Solberg og saksbehandler Malin Kvalvaag Skorstad uttalte seg om seksuell trakassering og Diskrimineringsnemnda i artikkel i Dagens Næringsliv: Nemnd: Dobling i saker om seksuell trakassering

4.3 Våre debatter og arrangementer

«Kjærlighetsuka»: Hvert år rundt valentinsdagen arrangerer vi «Kjærlighetsuka», hvor vi jobber for å spre rettighetsinformasjon rundt samboeres rettigheter og belyse behovet for en rettslig regulering på området. I 2025 stod vi på stand rundt omkring i Oslo under temauka, og delte ut brosjyrer, samboeravtaler og informasjon om viktigheten av å signere samboeravtale. Vi hadde også flere innlegg på sosiale medier om temaet og avisinnlegg.

Lunsjseminar om kvinnehelse: JURK arrangerte lunsjseminar om kvinnehelse på kulturhuset. Deltagerne belyste ulike aspekter ved kvinnehelsetematikken, bl.a. yrkesskader i et kjønnsperspektiv, helsekonsekvenser av vold, manglende og mangelfull diagnostisering av kvinner med typiske kvinnesykdommer og sammenhengen mellom fattigdom, kvinnehelse og diskriminering. Deltagere var Helene Flood Aakvaag (Nasjonal kunnskapssenter om vold og traumatisk stress), Elise Steen (Norsk Sykepleierforbund), Liv Bjørnhaug Johansen (Sanitetskvinnene) og Ida Gundersby Rognlien (Institutt for offentlig rett ved UiO). Fagrådgiver Åsne Solberg var ordstyrer/innleder.

Panelsamtale om kvinners soningsforhold: RPG arrangerte panelsamtale sammen med Norsk kvinnesaksforening om kvinners soningsforhold på kulturhuset. Paneldeltakerne belyste og diskuterte rundt de alvorlige forholdene i fengslene, og som særlig rammer de kvinnelige innsatte; herunder psykisk helse, manglende utdanningsmuligheter, kvinner som soner i mannsfengsler og de problemstillinger dette medfører, utilstrekkelig bemanning og utilstrekkelige midler. Paneldeltakerne var Veronica Orderud, Helga Fastrup Erik (Sivilombudet), Line Wilberg (KDI), Wenche Brønnøy (psykolog i Skien fengsel), Ingvild Thorsvik (Venstre) og Benjamin Jacobsen (Arbeiderpartiet). Tidligere daglig leder og fagrådgiver i JURK, Frøydis Patursson, var ordstyrer. Emma fra JURK og Mimmi fra Kvinneforeningen holdte en kort innledning/velkommen. Det var 70 påmeldte. Lenke til artikkel om arrangementet her.

Feiring av innføring av samtykkelov: JURK og resten av Samtykkealliansen arrangerte feiring av at samtykke_loven ble stemt gjennom foran Stortinget med kake, bobler, musikk og taler. Fagrådgiver Åsne Solberg holdt appell.

Lanseringsarrangement for JURKs festskrift: Lanseringsarrangement for JURKs festskrift i anledning 50 årsjubileet. Daglig leder Susan Arulanantham tok imot festskriftet på JURKs vegne. Festskriftet ble presentert av redaksjonen: Anne Hellum, Andrea Vige Grønningsæter, Mira Sofie Stokke og Frøydis Patursson. Det ble videre gitt hilsener til JURK fra samarbeidspartnere og støttespillere: Oslo kommune ved ordfører Anne Lindboe, Ligestillings- og diskrimineringsombudet, Advokatforeningen ved Siri Teigum, Norges Kvinnelobby ved Sara Rydland Nærum og studiedekan ved juridisk fakultet UiO, Maria Hjort.

Fellesseminar for studentrettshjelpstiltakene: JJURK arrangerte årets fellesseminar for studentrettshjelpstiltakene. Dagene bestod blant annet av foredrag om effektiv lobbyvirksomhet v/ Ole Martin Slyngstad, foredrag om endring av rettsstillingen gjennom domstolsprøving v/ Maria Hessen Jacobsen, kjepphester fra alle tiltakene (Malin Kvalvaag Skorstad holdt for JURK om Diskrimineringsnemndas begrensede kompetanse), foredrag om lobbyarbeid og samarbeid med Sol Stenslie fra Samtykkealliansen, foredrag om vekselvirkninger mellom forskning og politiske gjennomslag med Mira Stokke, foredrag om internasjonal påvirkning gjennom tilsyns- og rapporteringsmekanismer v/LDO. Det ble videre gjennomført middag og underholdning på kveldstid.

Jussambassadør-seminaret: Fagrådgiver Åsne Solberg avholdt jussambassadør-seminar på Jusshuset med 30 deltagere fra hele landet. Deltagerne representerer ulike lokale foreninger fra det thailandske og polske kvinnemiljøet i Norge. Årets tema var vold i familien, og deltagerne fikk innføring i hvordan de skal holde et foredrag om dette temaet i sine foreninger. Saksbehandlerne Malin Kvalvaag Skorstad og Sofia Hussein var med hele helgen og hjalp til med både praktiske og faglige oppgaver.

Panelsamtale om likestilling: Rettspolitisk gruppe arrangerte panelsamtale om likestilling, særlig i lys av politiske og samfunnsmessige situasjonen i 2025, herunder menns syn på likestilling, mannskamp, tradwifes og mer. Ordstyrer i debatten var JURKs daglig leder Susan Arulanantham og med seg i panelet var Mari Teigen, forsker og leder for CORE – senter for likestillingsforskning, Are Saastad, Daglig leder for REFORM – ressurscenter for menn, Frøydis Patursson, tidligere daglig leder for JURK, nå advokat hos Salomon Johansen, Helene Aarseth, sosiolog og professor ved Senter for tverrfaglig kjønnsforskning og Angelika Natalie Bjørnerud, Leder for Oslo fylkeslag av FpU.

4.5 Våre innlegg, appeller og deltagelse i panelsamtaler

- **10. januar 2025:** Saksbehandlere Marie Løland og Ragnhild Hofstad holdt et innlegg om kvinners soningsforhold under KROM-konferansen. På konferansen ble det blant annet snakket om livet som innsatt, ungdomskriminalitet, forvaringsordningen og rusmiddelpolitikken i Norge.
- **16. april 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg bidro i en video på Samtykkealliansen sin instagram-side om problemene med samtykke-app.
- **20. mai 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok i panelsamtale arrangert av Dixi ressurscenter om samtykkelov, sammen med sexolog Nanna Klingenberg fra sex og samfunn og Rannveig Kvifte fra Dixi. Ordstyrer var Andre Oktay Dahl.
- **27. mai 2025:** Saksbehandlerne Marie Løland og Nora Elise Rud holdt foredrag om kvinners soningsforhold på kriminologikonferansen.
- **24. september 2025:** Saksbehandler Marianne Müller deltok i panelsamtale arrangert av Likestillings- og diskrimineringsombudet om mishandlingsbestemmelsen i utlendingsloven.
- **9. oktober 2025:** Saksbehandler Nora Elise Rud deltok i panelsamtale arrangert av Universitetet i Oslo i forbindelse med deres PROBONO-prosjekt.
- **14. oktober 2025:** Saksbehandlerne Maren Fogstad Gundersen og Fakiha Tayyib holdt foredrag for forskergruppen VERDI om JURKs praktiske erfaringer fra saksbehandling,

med vekt på å belyse sentrale kvinneutfordringer og hvordan lovverket og rettighetene ofte ikke fungerer godt nok i praksis for kvinner.

- **6. november 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham deltok i panelsamtale under Kvinnerettens 50-årsjubileum ved UiO. Susan bidro i panelet sammen med andre aktører i academia og på likestillingsfeltet. Andrea Grønningsæter var konferansier og ledet panelet.
- **6. november 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg bidro i en video på juridisk fakultet sin instagram-side om hva den nye voldtektsbestemmelsen (samtykkeloven) betyr i praksis)
- **23. oktober 2025:** Saksbehandlerne Maren Fogstad Gundersen og Malin Kvalvaag Skorstad holdt forelesning i graviddiskriminering i faget likestilling- og diskriminering ved UiO.
- **20. november 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham deltok i FOKUS panelsamtale om rettsvern (access to justice) for kvinner nasjonalt og internasjonalt i forbindelse med at dette er FNs kvinnekommisjons tema for 2026.
- **25. november 2025:** Saksbehandler Ylva Audunson Nome holdt innlegg om økonomisk vold og deltok i panelsamtale arrangert av Alliansen Rød Knapp i anledning den internasjonale dagen for bekjempelse av vold mot kvinner. Tema var digital vold. Arrangementet ble avholdt på Youngs. Øvrige deltakere i panelsamtale: Tone Trøen, Mirell Høyer-Berntsen, Benjamin Jakobsen, Ane Fossum, ledet av Martine Aurdal.
- **25. november 2025:** Saksbehandler Esther Eline Aabel Hansen holdt innlegg på sluttkonferansen for SODI-prosjektet. Temaet var statusrapporter fra rettshjelptiltakene i forbindelse med ID-saker.
- **27. november 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham holdt innlegg under MiRA-senterets frokostseminar «Felles kamp i splittelsens tid – hvordan beskytte minoritetskvinner mot vold?». Innlegget hadde tittelen «Jussen som verktøy for likestilling: Erfaringer fra JURK i kampen mot vold og diskriminering».
- **28. november 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg la frem hovedfunn fra skyggerapportene til Istanbulkonvensjonen og deltok i panel i forbindelse med 16 dagerskampanjen mot vold mot kvinner på Tromsø bibliotek. Panelsamtalen i regi av Soroptimistene i Tromsø. Samtalen ble ledet av Sylvi Bratten fra FOKUS.
- **29. november 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham holdt innlegg under SVs kvinnekongress om hvilke hull i lovgivningen JURK ser for å beskytte kvinner mot vold.
- **8. desember 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg og prosjektmedarbeider Elena Buznik la frem hovedfunn fra skyggerapportene til Istanbulkonvensjonen hos Justis- og beredskapsdepartementet. Presentasjonen ble holdt i forbindelse med første møte i forum for samarbeid mellom nasjonale myndigheter og frivillige organisasjoner i arbeidet mot vold i nære relasjoner. En rekke organisasjoner på voldsfeltet var til stede, i tillegg til representanter fra embetsverket. Statssekretær Gunn Karin Gjøl var også til stede.

4.6 Annen ekstern representasjon

- **10.januar – 12.januar 2025:** Samtlige saksbehandlere i JURK, samt daglig leder Petrine Iversen og fagrådgiver Åsne Solberg deltok på KROM-konferansen.
- **28. januar 2025:** Marie Løland, Marianne Müller, Nora Elise Rud, Julie Aurora Rigstad og Ragnhild Hofstad deltok på Leieboerforeningens husleierettslige seminar.
- **28. januar 2025:** Lene Mari Håberg og Vilde Schjenken Lundli fra Rød Knapp-prosjektet deltok på digitalt grunnkurs i vold i nære relasjoner i regi av RVTS.
- **30. januar 2025:** JURK v/daglig leder Petrine Iversen fikk overrasket JØU «Tilgjengelighet, samordning og utredningsplikt - Tiltak for styrking av innvandrerkvinnens rettigheter», som JURK har vært oppdragsgiver for. JØUen kan leses her: [JØU 2024:1 Tilgjengelighet, samordning og utredningsplikt](#).
- **7. februar 2025:** Julie Aurora Rigstad og Ragnhild Hofstad deltok på nettverksmøte hos UDI med andre rettshjelpstiltak.
- **4. mars 2025:** Divina Edward, Vilde Schjenken Lundli, Malin Kvalvaag Skorstad og Anna Elise Pedersen deltok på Likestillingskonferanse i regi av Bufdir og Kultur- og likestillingsdepartementet.
- **4. Mars 2025:** Saksbehandlere Vilde Schjenken Lundli og Lene-Mari Håberg mfl. deltok i regi av Rød Knapp på MIRA-senteret sin markering foran Stortinget. Formålet var å stå opp mot volden kvinner utsettes for i krig.
- **18. mars 2025:** Anna Elise Pedersen representerte Kvinnelobbyen i fagrådet til Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO).
- **19. mars 2025:** Emma Celeste Brøndmo og Anna Elise Pedersen deltok på møte i regi av Intensive Course Abroad. Der møtte vi studenter fra Drexel University, og fortalte dem om JURK.
- **21.mars 2025:** Marie Løland og Nora Elise Rud deltok på innspillsmøte med det nye nasjonale Tilsynsrådet for kriminalomsorgen. JURK belyste kvinners soningsforhold.
- **24.mars 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok på møte med Europarådets generalsekretær Alain Berset i regi an NGO-forum. Temaet for møtet var menneskerettighetssituasjonen i Europa med fokus på å arbeide for motstandsdyktige demokratier i en urolig tid.
- **2. april 2025:** Lene-Mari Håberg og Hanna Skjæret Eliseussen deltok på F2F-konferanse om ny barnelov.
- **8.april 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg og saksbehandlerne Marie Løland og Ragnhild Hofstad deltok på Røde Kors og SERAF sin rapportlansering av «Registrert isolasjon i norske fengsler».
- **23.april 2025:** Marie Løland og Marianne Müller deltok på NOAS sin rapportlansering av «Barnets beste i familiegjennforeningssaker».
- **24.april 2025:** Marie Løland, Ragnhild Hofstad, Julie Aurora Rigstad, Nora Elise Rud og Marianne Müller deltok på isolasjonskonferansen 2025 i regi av KRUS og KDI.
- **24. april 2025:** Divina Edward, Samin Malik, Andrine Myrvold Johannessen, Vilde Schjenken Lundli og Hanna Skjæret Eliseussen deltok på kurs om foreldretvister i regi av Advokatenes HR.
- **5. mai:** Malin Kvalvaag Skorstad, Henrik Vanvik-Hovstein, Ragnhild Bjerke Bjormyr og Maren Fogstad Gundersen var på frokostseminar arrangert av LDO i Litteraturhuset om arbeidslivshelse.

- **23. mai 2025:** Familegruppa v/ Andrine Myrvold Johannessen, Vilde Schjenken Lundli, Lene Lene-Mari Håberg, Divina Edward og daglig leder Susan Arulanantham deltok på overleveringen av samboerlovutredningen til justisministeren (NOU 2025:6)
- **2. juni 2025:** Andrine Myrvold Johannessen, Vilde Schjenken Lundli, Samin Malik, Divina Edward, Åsne Solberg og Susan Arulanantham deltok på seminar i familie- og arverett i professorboligen på UiO med utgangspunkt i samboerlov-utredningen (NOU 2025:6).
- **juni 2025:** Marie Løland, Nora Elise Rud, Julie Aurora Rigestad, Ragnhild Hofstad og Marianne Müller deltok på samarbeidsmøte med kvinneorienterte aktører i kriminalomsorgen i Ravneberget fengsel. Deltakende aktører var blant annet Innsattes barn, Sarpsborg krisesenter, A-larm, Bretveidt fengsel avdeling B2 og avdeling Ullersmo og FFP.
- **4. juni 2025:** Ragnhild Hofstad og Susan Arulanantham deltok på 10-årsmarkeringen for NOAS sitt domstolsprosjekt.
- **10. juni 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok på rapportlansering av LDOs diskrimineringsrapport 2024.
- **11. juni 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg var på omvisning hos Oslo Krisesenter sammen med en rekke ulike organisasjoner som jobber på volds- og overgrepfeltet.
- **12. juni 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok på digitalt arrangement i regi av Sivilombudet for lansering av rapport om bruk av sikkerhetscelle i Oslo, Ullersmo og Åna fengsler.
- **17. juni 2025:** Henrik Vanvik-Hovstein deltok på frokostkaffeseminar på Domus Biblioteka om hvordan den diskrimineringsrettslige bevisbyrderegelen passer inn i svensk sivilprosess, i regi av Vibeke Blaker Strand og Maria Astrup Hjorth
- **18. juni 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham og fagrådgiver Åsne Solberg deltok på Juristforbundets feiring av samtykkelov. Åsne holdt tale.
- **22. september 2025:** Nora Elise Rud og førstesemestringene av JURK-kullet høsten 2025 fikk omvisning i Bredtveit fengsel avdeling Ullersmo for å bli kjent med soningstilbudet kvinnene mottar.
- **oktober 2025:** fagrådgiver Åsne Solberg besøkte Helsfyr voksenopplæring som ledd i jussambassadør-prosjektet for å fortelle om JURK.
- **10. oktober 2025:** Fakiha Tayyib, Mia Magnæs-Nyengen, Bergljot Hansen og Nora Elise Rud deltok på samarbeidsmøte hos Elevator, om kvinners soningsforhold, med kvinnefengslene og frivillige organisasjoner.
- **11. oktober 2025:** fagrådgiver Åsne Solberg hadde digitalt foredrag om deling av ting og penger for the way of life Trondheim som ledd i jussambassadør-prosjektet.
- **19. oktober 2025:** fagrådgiver Åsne Solberg hadde foredrag om deling av ting og penger i Bergen for thai-norsk-samfunn Vestland som ledd i jussambassadør-prosjektet.
- **21. oktober 2025:** Saksbehandlerne Ylva Audunson Nome, Hedda Andersen, Mona Khodabandehloo, Marit Forsberg Dahle og Esther Eline Aabel Hansen deltok på frokostarrangement hos Sparebank 1. Temaet var digital svindel.
- **21. oktober 2025:** Saksbehandlerne Ylva Audunson Nome og Esther Eline Aabel Hansen deltok på HELP-dagen, hvor svindelutsatte kunne ringe inn for å motta gratis juridisk rådgivning. Saksbehandlerne fungerte som faglige sparringspartnere for advokatene i HELP i arbeidet med svindelsakene.

- **6. november 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham og fagrådgiver Åsne Solberg og deltok på feiringen av kvinnerettens 50-årsjubileum på UiO.
- **november 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok i møte med representanter fra ECRI (European Commission against Racism and Intolerance) sammen med andre sivilsamfunnsaktører, i regi av NGO-forum. Åsne kom med innspill om begrensningene i håndhevingsapparatet i saker etter likestillings- og diskrimineringsloven.
- **25. november 2025:** Saksbehandlerne Marit Forsberg Dahle og Esther Eline Aabel Hansen deltok på sluttkonferansen til SODI-prosjektet.
- **27. november 2025:** Saksbehandlerne Sofia Hussain og Vilde Schjenken Lundli deltok på konfliktrådets nasjonale konferanse om å forebygge vold i unges nære relasjoner.
- **desember 2025:** Saksbehandlerne Mina Gadir Ali, Sara Hågensen og Mia Hynne deltok på kurs hos Likestillings- og diskrimineringsombudet om kvinnehelse og arbeidsliv og hvordan de hører sammen.

4.7 Rekruttering

JURK er en viktig motvekt til det trykket den kommersielle delen av advokatbransjen har mot jusstudentene. Ved å være en synlig aktør i studentmiljøet bidrar vi til å vise frem andre jobbmuligheter og karriereveier, øke bevisstheten omkring rettspolitiske og kvinnepolitiske problemstillinger og synliggjøre hvordan jurister kan bidra til å bedre rettssikkerheten til utsatte grupper. I tillegg leverer vi et viktig undervisningstilbud til de studentene som arbeider hos oss. De får et unikt år hos oss som forbereder studentene på et arbeidsliv innen forskning, advokatvirksomhet, rettshjelp, politikk eller annet juridisk arbeid.

JURK ansetter nye saksbehandlere to ganger i året. Vi møter sterk konkurranse fra andre rettshjelptiltak og fra arbeidsplasser som kan tilby juridiske deltidsjobber til studenter. For å kunne fylle hvert kull med dyktige og engasjerte medarbeidere som kan bidra til vårt samfunnsoppdrag, er vi nødt til å drive aktivt med rekrutteringsarbeid og profilering overfor jusstudenter gjennom hele året.

Den økte konkurransen fra andre aktører ble særlig tydelig ved starten av 2025. JURK opplevde da en svært lav søkermengde, og det var ikke mulig å fylle mer enn 9 av 12 ledige stillinger til vårkullet 2025. JURK var heller ikke alene om svake søkertall. Også de andre studentrettshjelptiltakene har meldt om utfordringer med rekruttering.

Konsekvensen var at JURK i 2025 hadde færre saksbehandlere enn planlagt. I stedet for 24 saksbehandlere gjennom året, hadde vi 21 saksbehandlere første halvår og 20 saksbehandlere andre halvår. Dette har påvirket arbeidsmiljøet ved at arbeidsbelastningen for den enkelte ansatte har vært høyere.

Situasjonen synliggjorde også hvor sårbar JURKs arbeidsmodell er ved redusert bemanning. Det ble tydelig at modellen ikke ville vært mulig å opprettholde dersom vi hadde hatt enda én ansatt mindre. Vi nådde dermed et kritisk nivå for hva organisasjonen tåler av underbemanning.

For å unngå en tilsvarende situasjon i rekrutteringsprosessene for høsten 2025 og våren 2026, ble det derfor brukt ekstra tid, energi og ressurser på rekrutteringsarbeidet. Disse prosessene har gitt gode resultater, og JURK har igjen fått mange kvalifiserte og motiverte søkere.

Erfaringen viser imidlertid at JURK er avhengig av høy synlighet ved de juridiske fakultetene for å tiltrekke seg søkere, og for å nå frem i konkurranse med andre aktører og arbeidsgivere med større markedsføringsressurser. Dette krever betydelig innsats i form av tid og kapasitet fra organisasjonen.

For å vise frem jobbmulighetene hos oss har vi flere faste aktiviteter:

- Vi deltar alltid på arbeidslivsdagene (ALD) og foreningsdager i Oslo og Bergen
- Vi har jevnlig stand på juridiske fakultet i Oslo og i Bergen for å komme i kontakt med studentene
- Når søknadsfristen nærmer seg, holder vi korte innlegg om JURK i undervisningspausen på forelesning og kurs
- Muligheten for å søke jobb i JURK og informasjon om stillingen annonseres jevnlig på informasjonsskjermer på juridisk fakultet i Oslo
- To ganger i året arrangerer vi et informasjonsmøte på juridisk fakultet i Oslo, hvor vi serverer pizza og prater med interesserte studenter om hverdagen hos oss
- To ganger i året arrangerer vi åpen dag på kontoret med vaffelservering
- Gjennom vårt nettverk av nåværende og tidligere JURK-ere, kontakter ved fakultetene og andre, får vi hjelp til å nå ut bredt.

Hvert semester avholdes en forelesning om rettshjelp for ferske jusstudenter ved UiO som en del av universitetets opplegg i studiestartuka. Forelesningen holdes av en professor og de to daglige lederne i Jussbuss og JURK. Daglig leder Petrine Iversen deltok på forelesningen i januar og daglig leder Susan Arulanantham deltok på forelesningen i august, og fortalte studentene om JURKs visjon, arbeidsmetode og hverdagen i et rettshjelptiltak. I samarbeid med Jussbuss har vi arbeidet for at juridisk fakultet ved UiO skal utvide studiepoengsuttellingen for fulltidsarbeid i våre tiltak fra 30 til 60 studiepoeng, som ble vedtatt med virkning fra 2025.

JURK er aktive i sosiale medier for å dele nylig publiserte artikler, vise hverdagen hos oss, reklamere for arrangementer, gi generell rettighetsinformasjon eller skape blest om en sak. Sosiale medier er også viktig for vårt rekrutteringsarbeid, og vi lager jevnlig innhold med informasjon om hvordan man søker, svar på ofte stilte spørsmål og utspill fra tidligere medarbeidere sine erfaringer og utbytte fra tiden i JURK. Vi erfarer at særlig LinkedIn og Instagram er effektive kanaler for å nå ut til jusstudentene og andre, og i 2025 har vi økt vår synlighet på LinkedIn betraktelig.

4.8 JURKs festskrift

I forbindelse med JURKs 50-årsjubileum i 2024 tok tidligere daglig leder Petrine Iversen i 2023 initiativ til å opprette en festskriftredaksjon. Redaksjonen bestod av tidligere JURK-

medarbeidere Mira Sofie Stokke, Anne Hellum, Andrea Vige Grønningsæter og Frøydis Patursson, som la ned en betydelig arbeidsinnsats i arbeidet med publikasjonen gjennom 2023 og 2024. Festskriftet ble klart for utgivelse i 2025.

Festskriftet belyser JURKs betydning for kvinners rettssikkerhet gjennom fem tiår. Publikasjonen samler bidrag fra nåværende og tidligere JURK-medarbeidere, forskere og samarbeidspartnere, og inneholder artikler om JURKs historie, erfaringer fra rettshjelpsarbeidet og sentrale rettspolitiske spørsmål. Gjennom disse bidragene synliggjøres hvordan JURKs arbeid med rettsinformasjon, enkeltsaksbehandling, rettspolitisk påvirkning og praksisbasert kvinnerettsforskning har bidratt til utviklingen av kvinners rettigheter i Norge.

For å gjøre festskriftet tilgjengelig for flest mulig lesere, både innenfor og utenfor akademia, er publikasjonen gjort tilgjengelig som open access. Dette ble muliggjort gjennom en avtale hvor JURK kjøpte inn eksemplarer av boken fra Gyldendal for 125 000 kroner. Midlene til innkjøpet stammer fra en gave JURK mottok fra Norges Sanitetskvinner. Organisasjonen ble tildelt Bergesenprisen i 2021 og valgte i den forbindelse å gi deler av prispengene videre til JURK, noe som har bidratt til å muliggjøre utgivelsen av festskriftet. Festskriftet er publisert åpent i DUO, Universitetet i Oslos vitenarkiv, og en digital versjon er også tilgjengelig på JURKs nettsider.

5. SAKSBEHANDLING

5.1 Oversikt

Vi definerer en sak som én juridisk behandlet problemstilling.

Vår saksbehandling er som hovedregel skriftlig. Når klienten mottar skriftlig svar, kan hun lese det flere ganger over lengre tid, og hun slipper å nedtegne informasjon eller forsøke å huske den informasjonen som blir gitt. Det er også en fordel.

Når vi bistår klienter i forhandlingsmøter, forliksråd, Husleietvistutvalget, møter med motpart og liknende, opererer vi naturligvis muntlig. I tillegg gir vi ofte henvisninger og annen praktisk informasjon muntlig. Der vi vurderer det som hensiktsmessig kan vi gi juridisk veiledning muntlig, men i så fall er innholdet alltid skriftliggjort og kvalitetssikret på forhånd.

Den juridiske rådgivningen vi gir er alltid godkjent av hele saksbehandlingsgruppen etter en grundig gjennomgang av sakens faktiske og rettslige sider. På den måten sikrer vi kvaliteten ved rettshjelpen vi gir.

Utgangspunktet er at vi gir hjelp til selvhjelp. Vi legger stor vekt på å tilpasse rettshjelpen ut fra den enkelte klient. Ressurssterke klienter kan for eksempel ha god nytte av å få utdelt standardisert rettighetsinformasjon, eksempelvis en brosjyre eller et standardskriv. Mer ressurssvake klienter kan behøve et brev skrevet på lett norsk med konkret informasjon om hennes sak. Vi forsøker alltid å gi informasjon til våre klienter på et *lett og forståelig språk* og sørger for at informasjonen er mest mulig tilpasset den enkelte klient.

5.2 Antall henvendelser som ble henvist direkte fra sentralbordet

I 2025 mottok vi over 1003 henvendelser som ble henvist direkte fra sentralbordet eller på e-post. Dette er en markant økning fra 2024, men JURK har tidligere ikke holdt oversikt over tallet på henvisninger over e-post. Dette kan være henvendelser innenfor rettsområder vi ikke behandler, at klienten trenger å få saken sin juridisk behandlet raskere enn vår saksbehandlingstid, at vi ikke har mottak den dagen klienten ringer inn eller at det er klart at henvendelsen til klienten er av praktisk art og ikke juridisk. Noen ganger må vi også henvise klienter grunnet manglende kapasitet. Vi søker alltid å henvise til en annen organisasjon eller offentlig etat som vi mener at kan hjelpe klienten. Fordi slike henvendelser ikke blir gjenstand for nærmere vurdering, utredning og eventuell realitetsbehandling hos en saksbehandler, kategoriserer vi dem ikke som en «sak».

5.3 Antall behandlede saker

I 2025 behandlet JURK 6 006 saker. Dette er en økning på rundt 20 prosent sammenlignet med 2024. Økningen kan langt på vei forklares med at JURK i 2025 hadde økonomiske midler til å holde kontoret åpent gjennom hele sommeren, i motsetning til 2024 hvor kontoret var stengt i flere uker. Dersom sakstallet for 2025 sammenlignes med tallene for 2023, hvor JURK heller ikke måtte holde sommerstengt, er saksøkningen på beskjedne 6 %.

Nedenfor finnes en oversikt over antall saker vi behandlet innen ulike saksområder i 2025. I likhet med tidligere år er det saker om ekteskap og spørsmål om barn og foreldre som vi har behandlet klart flest av. Deretter følger saker innenfor arbeidsrett, husleierett og utlendingsrett. I kategorien som heter «vold og mishandling», er det kun registrert saker hvor klientens hovedspørsmål er relatert til vold og overgrep, for eksempel om anmeldelse. Dersom spørsmålet omhandler gjeld, skilsmisse eller oppholdstillatelse, registreres sakene under disse kategoriene selv om vold er en del av sakens faktum. Saker om voldserstatning registreres under kategorien «erstatningsrett».

5.4 Særlig om kvinnelige innsatte og deres rettshjelpsbehov

Siden 70-tallet har JURK gitt rettshjelp til kvinner i soning, både ved å ha saksmottak, ved å holde foredrag i fengsel og ved å jobbe rettspolitisk for å bedre soningsforholdene deres.

I 2025 har vi behandlet 176 saker fra 58 innsatte. Vi var på 25 fengselsbesøk i året som gikk, fordelt på Bredtveit kvinnefengsel avdeling B2, Ravneberget fengsel, Skien fengsel, Bergen fengsel og Romerike fengsel avdeling Ullersmo. Innsatte fra høysikkerhetsavdelingen på Bredtveit ble i februar 2024 flyttet til en midlertidig soningspost for kvinner på Ullersmo, etter at avdelingen på Bredtveit måtte stenges ned grunnet brannvern hensyn. Denne midlertidige ordningen har stått ved lag også i 2025.

Vår opplevelse er at de kvinnelige innsatte fremdeles har hatt et stort behov for rettshjelp og rettighetsinformasjon. Dette illustreres også av at JURK i 2025 bistod 58 klienter under soning, mens det var mellom 150-200 kvinnelige innsatte i norske fengsler gjennom året.

Selv om samarbeidet med fengslene fungerer godt, har vi for eksempel opplevd at de innsatte ikke har blitt tilstrekkelig informert på forhånd om at vi kommer og hva vi kan tilby, med den følge at få innsatte møter opp. Vi er også bekymret for om vi evner å nå ut til de aller sykeste innenfor murene.

Statistikken viser at de kvinnelige innsattes behov for rettshjelp er noe annerledes enn det behovet JURKs øvrige klienter har. Ikke overraskende er spørsmål om straffegjennomføringsrett og helse i fengsel (fengselsrett) de saksområdene flest innsatte har spørsmål om. Det er også flere som har hatt spørsmål om temaer som gjeldsrett, utledningsrett og ekteskap i 2025.

5.5 Partsrepresentasjon

Vi hjelper våre klienter med partsrepresentasjon både i saker hvor motpart er privatperson og når motpart er en offentlig instans. Skriftlig partsrepresentasjon kan for eksempel innebære at vi korresponderer skriftlig med motparts advokat på vegne av vår klient eller at vi klager på offentlige vedtak. Muntlig partsrepresentasjon kan innebære at vi representerer vår klient i forhandlingsmøter med arbeidsgiver, eller at vi bistår i forliksrådet eller Husleietvistutvalget. JURK har hatt 38 saker som involverte muntlig partsrepresentasjon i 2025, altså en markant økning fra 2024, hvor tilsvarende tall var 15.

JURK har i løpet av 2025 skrevet 109 brev eller påkrav til motpart og 82 klager og tilsvær til instanser som blant annet Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE), Nav, Statsforvalteren, Husleietvistutvalget, Trygderetten, forliksrådet, politiet, banker og inkassoselskaper og fengsler.

Vi ser en markant økning i antall muntlig partsrepresentasjon, samt klager og tilsvær sammenlignet med 2024, og vi ser også en liten nedgang i antall brev og påkrav sendt til motpart i 2025. Dette kan skyldes hvor i saksprosessen sakene befinner seg. I perioder kan flere saker være kommet så langt at de er modne for muntlig behandling, heller enn for skriftlige skritt som påkrav eller brev til motpart. Partsrepresentasjon ressurskrevende arbeid og det gjør det nødvendig å prioritere strengt. Vi har likevel strukket oss langt i å prioritere partsrepresentasjon for klienter med stort behov for denne type bistand med de forutsetningene vi har hatt.

Vi har i 2025 fortsatt med å gi klienter tilpasset rettighetsinformasjon gjennom brev og telefonnotater. Telefonnotater er informasjon som vi gir muntlig til klient etter at informasjonen har blitt kvalitetssikret i fellesskap av gruppen. Vi har også sendt ut 1 449 standardskriv og 2 990 brosjyrer. De siste årene har JURK i økende grad tatt i bruk telefonnotater og standardskriv som måter å gi spisset rettighetsinformasjon til klienter, uten å representere klienten direkte overfor motpart. Denne typen bistand er forankret i JURKs hjelp til selvhjelp-tankegang, og vi mener at slik bistand er en effektiv måte å yte rettshjelp på.

6. TENDENSER VI SÅ I SAKSBEHANDLINGEN I 2025

6.1 Arbeidsrett og trygderett

Arbeidsrett

Også i 2025 har arbeidsrettspørsmål utgjort en stor del av den totale saksmengden til JURK. Henvendelsene og spørsmålene vi får mest av gjelder oppsigelser og sluttavtaler, lønns- og feriepengetyveri, tilbakebetalingskrav og hvilke rettigheter man har i henhold til arbeidskontrakten.

Vi har hatt mange saker som omhandler oppsigelse. En del gjelder hvorvidt oppsigelsen er saklig og om den oppfyller formkravene, samt problemstillinger i skjæringspunktet mellom arbeidsgivers styringsrett og endringsoppsigelser. Vi bruker brosjyren vår «Oppsigelse, avskjed og permittering» aktivt i disse sakene. Flere saker gjelder også situasjoner hvor arbeidstaker har blitt lovet stilling, men hvor arbeidsgiver trekker tilbudet før tiltredelse. I slike tilfeller oppstår det ofte spørsmål om berettigede forventninger til arbeidsforholdet.

Saker om lønn og lønns- og feriepengetyveri har det også vært en del av. Vi har sett at lønnstyveri fremdeles er et utbredt problem på mange arbeidsplasser, til tross for at lønnstyveri er inntatt som et straffebud etter straffeloven. I disse sakene har det typisk vært at arbeidsgiver ikke betaler lønnen som arbeidstaker har rett på. I disse sakene har vi som regel først sendt klienten en påkravsmal slik at hun først kan forsøke å kreve pengene selv. Dersom det ikke har løst seg, har vi i noen saker skrevet påkrav til arbeidsgiver. Vi har måttet praktisere den nedre grensen på 3000 kr strengt pga. stort sakstrykk av disse typer saker. Vi har god erfaring med at arbeidsgiver betaler etter å ha mottatt påkrav fra oss.

Vi har videre hatt saker der klienter ikke har fått de vaktene de har krav på etter arbeidskontrakten, enten ved at de får færre eller kortere vakter enn avtalt. Dette begrunnes ofte i virksomhetens økonomi. Vi ser også at mange klienter ikke er kjent med reglene om rett til høyere stillingsprosent.

Når det gjelder arbeidsplassforhold, har vi hatt mange saker om dårlig psykososialt arbeidsmiljø og manglende tilrettelegging. I disse sakene ønsker klientene ofte informasjon om rettighetene sine, slik at de selv kan ta saken videre med arbeidsgiver. Vi sender ofte vårt standardskriv og henviser til arbeidslivstelefonen ved behov.

Vi har også fått en del henvendelser knyttet til bestridelse av sykemeldinger, og arbeidsgivere som ikke vil betale sykepenger i arbeidsgiverperioden.

Det har også vært flere saker om permittering, og hvilke rettigheter man har under permittering. Typisk spørsmål for disse sakene har vært om arbeidsgiveren har gitt en god nok begrunnelse for hvem som har blitt permittert, og tilfeller der det er ansatt flere til bedriften samtidig som noen er permittert.

Utover høstsemesteret har vi hatt noen saker knyttet til sosial dumping: flere klienter melder om systematiske brudd på lønns- og arbeidsvilkår, bruk av underbetalt arbeidskraft og svikt i oppfølging av krav om korrekt lønn, ferie- og overtidsbetaling. I disse sakene har vi tatt kontakt med LO-advokatene, som har en særskilt ekspertgruppe på sosial dumping. I saker hvor sosial dumping kan være aktuelt, foretar JURK først en grundig utredning av faktum. Etter faktagrunnlaget er utredet, videreformidler vi saken og det innsamlede materialet til LO. Da vurderer de om forholdene utgjør sosial dumping og deretter tar de stilling til om saken skal føres videre hos dem. Dette innebærer at JURK primært fungerer som innledende avdekker og utreder.

Vi har også behandlet mange saker om ubetalte feriepenger. I denne perioden har vi i større grad benyttet påkravsmaler fremfor å sende påkrav selv, noe som har vist seg å være mer ressursbesparende både for klienten og for oss. Å skrive påkrav på vegne av klientene våre er en tidskrevende prosess. Vi ser derfor svært positivt på at det skal implementeres som prioritert området i fri rettshjelpsordningen.

Oppsigelsessaker er det fremdeles svært mye av. Vi har brukt mye av brosjyrematerialet vårt for å forklare prosessen ved oppsigelse: drøftelsesmøte, forhandlingsmøte, og hvordan en eventuell rettslige krav kan påberopes i retten. Saklighetsspørsmål har vært sentrale. Vi ser også et betydelig antall endringsoppsigelser, der arbeidsgiver forsøker å justere stillingsinnhold eller stillingsprosent, og slike saker krever ofte særskilte vurderinger av arbeidsgivers styringsrett. I slike saker kan vi som studenter kun henvise til brosjyren vår. Flere oppsigelsessaker omhandlet også tilretteleggingsspørsmål, særlig hvor arbeidstaker har krav på tilpasninger etter sykefravær eller funksjonsnedsettelse, og her har vi rutinemessig henvist til Arbeidstilsynets veiledning.

Trygderett

Vi har hatt mange saker som omhandler ung ufør-tillegg, og har skrevet en del klager til Nav og Trygderetten. I tillegg har vi sett en stor oppgang av saker som omhandler sosialstønad.

Grunnen til at vi ser en økning i sistnevnte kan knyttes til at mange ukrainske flyktninger mottar ytelsen. Det kan tyde på at Nav tidvis ikke evner å forklare regelverket godt nok eller på en forståelig måte. Når vi har gått inn i disse sakene har vi sjeldent funnet feil (er jo en utpreget skjønnsmessig ytelse), men heller dårlig forståelse hos klienten vår til tross for jevnlig samtaler med Nav. Dette skyldes trolig delvis at Nav ikke bruker tolk i stor nok grad, men også stor mistillit til Nav.

I trygderettssakene våre hjelper vi klienter med å skrive klager på avslag. Vi opplever imidlertid at mange tar kontakt med mer generelle spørsmål. Det kan ofte være at de trenger veiledning om hva slags ytelser de kan ha rett på eller at de ikke forstår vedtakene de har fått fra NAV. Dette gjelder både klienter som har norsk som morsmål og klienter som har et annet morsmål enn norsk. I disse sakene henviser vi som hovedregel til Navs lovpålagte veiledningsplikt. Typisk for mange av våre klienter er at de mangler tillit til Nav, og de opplever at de ikke får god veiledning derfra. Det kan av denne grunn være utfordrende å henvise disse klientene til Navs veiledningsplikt. I tillegg har mange av våre klienter lave norskkunnskaper, og få av disse er kjent med at man har krav på tolk i møte

med NAV. Vi henviser også flere klienter til «Hjelp med Nav». Vi har også brukt brosjyren vår «Introduksjon til velferdsstaten» noe i disse situasjonene.

Det er stor variasjon i hva slags type ytelser og spørsmål som er grunnlaget for klagesakene vi får inn. Ofte er det helt nye områder for oss. Imidlertid er det noen sakstyper som går igjen. Vi har hatt flest saker som har dreid seg om uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, ung ufør-tillegg og yrkesskadetillegg. Vi har også hatt en del menerstatningssaker. Trygderettsklager er ofte tidkrevende og vanskelige å skrive da det ofte er mange medisinske vurderinger som må gjøres. Ofte er vi prisgitte det klientene våre sender oss.

I sakene vi får inn kommer vi også borti flere typiske «kvinnesykdommer», som for eksempel fibromyalgi, migrene og ulike utmattelsessyndrom. I disse sakene tar utredningen og behandlingen veldig lang tid før klientene får en diagnose. Vi ser at Nav ofte avslår søknader om for eksempel uføretrygd med grunnlag i at behandlingsvilkåret ikke er oppfylt. Dette kan ha en sammenheng og vi jobber rettspolitisk med å opplyse om dette og hvordan det kan være en mulig fallgruve.

Vi får også inn saker hvor klientene våre har mottatt tilbakebetalingskrav fra Nav for ytelser de allerede har mottatt.

Utover høstsemesteret opplevde vi et noe lavere samlet trykk på nye trygderettsklager enn i forrige periode, men mye av saksbehandlingen dette semesteret har vært knyttet til store, tidligere skrivesaker som har strukket seg over flere semestre. Disse sakene har krevd oppfølging i form av tilsvare og anke til Trygderetten, men flere av dem har også blitt ferdigbehandlet i Trygderetten. Noen saker endte i medhold for klienten, mens andre fikk negativt utfall.

Et gjennomgående trekk er at trygderettsaker ofte er svært tidkrevende fordi sakens utfall i stor grad hviler på omfattende medisinsk dokumentasjon og medisinske skønnsvurderinger. Selv om antallet saker ikke nødvendigvis har vært høyt, krever hver sak mye arbeid. Vi er avhengige av hvilke journaler og uttalelser klienten får fra helsetjenesten, og mangler selv medisinsk fagkompetanse, slik at innsamling, vurdering og bruk av medisinske uttalelser blir både komplisert og ressurskrevende. Dette gjør innhenting av fullstendig og relevant dokumentasjon til en nøkkeloppgave i trygdesaker, og forsinkelser i helsevesenet eller ufullstendig dokumentasjon forlenger saksbehandlingen betydelig.

Vi har også hatt flere saker knyttet til sykemelding dette semesteret, særlig tvister hvor arbeidsgiver har forskuttert sykepengene til klienter som senere har fått avslag fra Nav fordi de ikke anser vilkårene for sykepengene oppfylt. Derav krever også arbeidsgiver refusjon av pengene som er utbetalt. I slike saker har vi arbeidet med to-sporet, med både en klage til Nav om oppfylt vilkår og forhandlinger med arbeidsgiver for å sette saken i bero inntil trygdesystemet har fattet en endelig avgjørelse. Denne fremgangsmåten har vært nyttig for å beskytte klientens økonomiske situasjon i avventningsfasen. I andre saker har vi erfart at arbeidsgiver bestrider sykemeldinger, og at Nav ofte opprettholder avslaget, noe som etterlater klienten uten inntekt i hele sykemeldingsperioden. Dette skaper betydelig økonomisk og psykisk belastning for klientene våre. Ofte ligger det også svært belastende

forhold på arbeidsplassen bak sykefraværet. Noen klienter mottar trusler om oppsigelse og blir så bekymret for sin økonomiske framtid at de sykemelder seg, mens andre sykemelder seg fordi det psykososiale arbeidsmiljøet er uholdbart. Problemet er at Nav ikke godkjenner sykepengen når årsaken til sykemeldingen primært er økonomiske eller sosiale forhold. Dette er et problem vi har sett en del dette semesteret.

Videre har vi fortsatt en del saker knyttet til sosialstønning og veiledningsutfordringer i kontakt med Nav, særlig blant klienter med begrensede norskferdigheter eller stor mistillit til Nav. Vår erfaring er at Navs veiledningsplikt ofte er et hensiktsmessig henvisningspunkt, men at det i praksis kan være utfordrende for enkelte klienter å få dekket behovet for tolk og forståelig informasjon. For klienter med særlig behov for praktisk oppfølging har vi henvist til «Hjelp med Nav», et lavterskeltilbud som bistår brukere med konkret hjelp i kontakt med Nav, for eksempel ved å forklare vedtak, assistere ved utfylling av klager og bistå i møter. Denne henvisningen har vært spesielt aktuell for sårbare klienter med liten forståelse av vedtak eller av Navs ytelses- og klagesystem.

6.2 Diskrimineringsrett og seksuell trakassering

Vi har fått inn flere saker om graviddiskriminering i 2025, disse sakene handler ofte om oppsigelse eller permittering. De fleste av de som tar kontakt med oss ønsker informasjon om sine rettigheter. Det er få som ønsker å gå videre med saken, men for dem som ønsker å ta saken videre har vi ved flere anledninger i år representert klienten utad ved å sende brev til og forhandle med motpart. Vi har også bistått i flere saker for diskrimineringsnemnda.

Vi har også fått inn mange saker om diskriminering på andre grunnlag. Her er det spesielt diskriminering på grunnlag av kjønn, religion og etnisitet som går igjen.

Vi har hatt flest saker om seksuell trakassering. De aller fleste sakene gjelder seksuell trakassering på arbeidsplassen, og den seksuelle trakasseringen er som oftest utøvd av en sjef eller person med lederansvar. Det typiske er at klienten allerede har sagt opp stillingen sin når hun tar kontakt med oss. En del klienter ønsker bare informasjon om rettighetene sine, noen henviser vi videre til det strafferettslige sporet, og noen ønsker å ta saken videre enten i forhandling med arbeidsgiver eller som klagesak for Diskrimineringsnemnda. I seksuell trakasseringssakene har vi både skrevet brev til klienten, brev til motpart og klaget inn saker til Diskrimineringsnemnda. Vi har også hatt flere saker gående i Nemnda der klagen ble sendt inn til Nemnda i fjor. JURK har fått medhold i flere av disse sakene for Diskrimineringsnemnda i år.

I sakene vi har hatt gående i Nemnda har vi opplevd at det som hovedregel er et tydelig skjevt maktforhold blant partene. Det er ofte tale om et arbeidsforhold, der motpart er mer ressurssterk enn klienten vår og der motpart som regel stiller med advokat. Vi erfarer også at klageprosessen tar lang tid og er svært omstendelig. Vi erfarer at mange av klientene våre opplever klageprosessen for Nemnda som svært belastende, i tillegg til at et konstatert brudd ikke alltid føles sanksjonerende nok.

Utover høstsemesteret har vi avsluttet mange store klagesaker som har pågått over flere semestre, blant annet om lønnsdiskriminering, graviditetsdiskriminering og seksuell

trakassering. Vi har fått flere medhold. Andre store skrivesaker som er skrevet i tidligere semestre har ført til muntlige forhandlinger som en del av nemndas klageprosess. I slike saker bistår vi klientene både i møte med nemnda og motpart. Vi har også bidratt med tilsvar i pågående klagesaker, og venter avgjørelser i disse da trolig neste semester.

Dette semesteret har vi sett en markant økning i saker knyttet til graviditetsdiskriminering. Dette er urovekkende. Mønsteret går ofte ut på at graviditet eller varsling om foreldrepermisjon blir møtt med oppsigelse eller manglende forlengelse av midlertidige kontrakter, mens arbeidsgiver oppgir andre begrunnelser, for eksempel at arbeidstaker «ikke er egnet til stillingen», nedbemanning eller økonomiske hensyn. Graviddiskrimineringssaker dette semesteret har særlig dreid seg om midlertidig ansatte som ikke får forlenget arbeidsforholdet etter å ha varslet om graviditet, samt ansatte gjennom bemanningsbyråer hvor verken byrået eller innleiefirmaet fornyer kontrakten eller følger opp, ofte med at partene skyver ansvaret mellom seg.

I diskrimineringssaker er første steg som regel å henvise til Ligestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) for en innledende vurdering eller uttalelse. Etter noe veiledning fra LDO starter vi grundig bevisinnsamling, som igjen danner grunnlaget for skriveprosessen mot nemnda. Hele prosessen, fra LDO henvisning, dokumentinnhenting og sakkyndige uttalelser til utarbeidelse av klage, er svært tidkrevende, og vi forventer at mange av de klientene vi har henvist til LDO dette semesteret nå vil komme tilbake neste semester for å ta saken videre i nemnda.

Vi ser tydelig at sakene sjelden opptrer isolert innen ett rettsområde, mange saker har tverrgående problemstillinger som berører både arbeidsrett, trygderett og diskrimineringsrett samtidig. En oppsigelse kan for eksempel utløse trygdespørsmål, samtidig som den kan være begrunnet i diskriminering. En tvist om sykepenger krever ofte både klage til Nav, samt forhandlinger med arbeidsgiver, og sosial dumping saker berører både arbeidsrettslige vilkår og eventuelle trygderettslige konsekvenser. Dette gjør at våre klage og skrivesaker ofte blir svært omfattende: de krever grundig fakta undersøkelse, innhenting og analyse av stor mengde dokumentasjon (medisinske journaler, lønns slipper, kontrakter, korrespondanse osv.), koordinering med eksterne aktører (LDO, Diskrimineringsnemnda, Nav, Arbeidstilsynet, fagforeninger, Trygderetten osv.) og ofte langvarig skriftlig og muntlig oppfølging. Alt dette medfører betydelig ressursbruk og tid per sak noe vi må ta høyde for i prioritering, oppfølging og i hvordan vi organiserer rådgivning og bistand på gruppen.

6.3 Familie-, samboer og barnerett

Gruppen som arbeider med familie-, samboer- og barnerett har i 2025 hatt mange saker knyttet til barnefordeling, barnebidrag og skifteoppgjør mellom ektefeller, i tillegg til økonomiske oppgjør etter samboerskap. Nesten alle sakene er preget av høyt konfliktnivå og ulike former for vold. En stor andel av klientene våre føler seg rådvile og opplever å bli kasteballer i systemet, mellom NAV, familievernkontoret og barnevernet. Mange ligger over inntektsgrensen for fri rettshjelp, ofte med årsinntekter rundt 450 000 kroner, men har som eneforsørgere likevel et begrenset økonomisk handlingsrom.

Familiesakene preges av at det er stor forskjell på å ha rett og å få rett. Motpart truer ofte med at klienten ikke skal få noe i oppgjøret, selv om reglene tilsier noe annet. Våre klienter

er ofte den svake part i slike konflikter og opplever å ikke få gjennomslag for rettighetene sine. Dette gjør rettighetsinformasjonsarbeidet JURK utfører på dette området særlig viktig.

Ektefellers rettsstilling

Mange av ekteskapssakene er fremdeles knyttet til skifteoppgjør og hva som skal skje med ektefellenes gjeld. Vi opplever at mange synes reglene knyttet til dette er utfordrende. For de fleste er begrepene som "felleseie", "særeie", "skjevdeling", "naturalfordeling" og "skjæringstidspunkt" komplekse og vanskelige å få oversikt over. Det er ofte en forvirring av begrepene for formuesordning (felleseie og særeie), og begrepene for eierforhold (eneeie og sameie). Dette medfører at ekteskapslovens skille mellom verdideling og naturalfordeling er vanskelig å forstå, samt at klienten blander informasjonen som er relevant til den enkelte fordelingen. Det samme gjelder gjeldsansvaret «utad» og «innad», samt gjeldsavleggelse.

De fleste av sakene vi håndterer omhandler den økonomiske fordelingen av felles bolig, men vi mottar også jevnlig henvendelser angående deling av annen felles innbo, bil og lignende. Flere av sakene knytter seg særlig til skjevdeling. Dette er en unntaksregel fra hovedprinsippet om likedeling, som mange finner konseptuelt vanskelig å forstå og som de ikke var klar over i løpet av ekteskapet. Hvis for eksempel boligen ble kjøpt før ekteskapet, kan nettoverdien og verdistigningen skjevdeles. En del av sakene har også kommet på den utvidet skjevdelingsregelen i el. § 59 (3), da spesielt i tilknytning til om mannen kan skjevdele firma som var startet opp under ekteskapet.

Flere klienter har vært samboere før de giftet seg og opplever utfordringer med å forstå forskjellen i regelverk som gjelder for tiden som samboere sammenlignet med perioden etter at ekteskapet ble inngått. Mange klienter har en oppfatning av at hovedregelen om likedeling gjelder fra samboerforholdet startet. Begrepene som «felleseie» og «særeie» (som tilhører formuesordning for ektefeller) blir brukt av klientene til å forklare eierforholdet i samboerskapet. Vi ser ofte at klientene i samboerperioden ikke formelt kjøper seg inn i partnerens bolig, men likevel bidrar til oppussing, nedbetaling av gjeld og tar hovedansvar for felles barn. Under skifteoppgjør oppstår det ofte spørsmål om klientene har fått en eierandel i boligen før ekteskapet, eller om den tidligere ektefellen kan kreve skjevdeling. Dette gjør det økonomiske oppgjøret både sammensatt og komplekst.

Et mønster som går igjen i sakene, og som også kommer frem av tidligere årsrapporter, er et «tradisjonelt» kjønnsrollemønster. Partneren eier ofte boligen, betaler lån og styrer økonomien, mens våre klienter har hatt ansvaret for barna og de daglige utgiftene.

Vi opplever også at mange har spørsmål om prosessen ved separasjon og skilsmisse. Mange klienter søker også veiledning i forbindelse med skifteoppgjør, både privat og offentlig, samt betydningen av skjæringstidspunktet. Vi erfarer også usikkerhet eller uvitenhet om at man må flytte ut for at separasjonsbevillingen skal få virkning. Det er også spørsmål om hva som ansees som å ha flyttet ut.

I tillegg ser vi ofte at klientene mangler oversikt over egen økonomi og har vanskeligheter med å svare på spørsmålene vi stiller. Videre har det vært en merkbar økning i saker som

involverer retten til økonomisk innsyn under oppgjøret. Her møter vi ofte utfordringer fordi banker og skattemyndighetene motsetter seg å dele informasjon om den andre ektefellens økonomi. For å hjelpe klientene i slike situasjoner har vi derfor utarbeidet en standard-mal med rettslig grunnlag som de kan bruke når de ber om økonomiske opplysninger fra banken eller skattemyndighetene.

Mange klienter som ikke er kjent med ekteskapsloven, har feilaktig antatt at de ikke har noen rettigheter i skifteoppgjøret. I noen saker har deres tidligere ektefelle fortalt dem at de ikke kan kreve noe. Dette fører også til at noen klienter signerer skifteavtaler de ikke forstår eller senere mener er urimelige.

Saker knyttet til gjeldsfradrag og gjeldsansvar, både internt mellom partene og eksternt overfor kreditorer, har økt i forhold til fjoråret. Vi ser mange tilfeller hvor tidligere ektefelle har tatt opp mye gjeld eller har spilleavhengighet, som medfører at de får gjeldsordning. Vi erfarer også mange tilfeller hvor våre klienter har fått gjeld fordi ektefellen har tatt det opp i deres navn, enten bak deres rygg eller at klienten vår ikke skjønnte alvoret før det var for sent. Det er fortsatt mange saker der klientene mangler oversikt over gjeld og økonomi, fordi partneren har hatt hovedansvaret for dette. Dette fører til at klienten ikke kan svare på spørsmål vi stiller i forbindelse med lån og gjeld.

Flere av ekteskaps sakene vi har berører spørsmålet om lovvalg, særlig i tilfeller der klientene har inngått ekteskap i utlandet og senere flyttet til Norge, enten umiddelbart etter ekteskapsinngåelsen eller etter en lengre periode. Vi kan se flere problemstillinger i disse tilfellene som var i en økning denne høsten. Her kan det være verdier i utlandet som kan komplisere skifteoppgjøret for ektefellene. Dette kan blant annet være bolig i utlandet som eies av begge ektefeller, men som ikke kan bli tvangssolgt av norske namsmyndigheter. Dette kan også skape konflikter ved separasjon, hvor den utenlandske parten har fått tilsendt en separasjonsbevilling uten å være kjent med fremgangsmåten for separasjon og skilsmisse i Norge.

Vi har hatt flere klienter som etterspør informasjon om naturalfordeling, husleie og fordeling av inntekter og utgifter i sameie. De største utfordringene gjelder ofte sammenhengen mellom verdimessig fordeling og naturalfordeling, særlig knyttet til overtakelse av felles bolig. I slike saker oppstår det også spørsmål knyttet til husleie og fordeling av inntekter og utgifter i sameie, hvor eierandel i boligen er sentral. I forbindelse med felles bolig får vi ofte spørsmål om motpart kan kaste vår klient ut av huset, både hvis han er eneeier eller hvis de er sameiere. Dette gjelder også for samboere.

Generelt sett opplever vi at mange av våre klienter tjener litt for mye til å kvalifisere for fri rettshjelp, samtidig som de ikke har råd til å betale for advokathjelp i saker som omhandler skifteoppgjør. Dette skyldes ofte forsørgelsesbyrden. Det er innført nye økonomiske vilkår for fri rettshjelp som trådte i kraft 15. oktober 2025. Denne endringen kan ha positiv innvirkning for denne klientgruppen, men på nåværende tidspunkt er det ikke mulig å vurdere.

En ny bestemmelse som trådte i kraft 1. januar 2025, var endringen i ekteskapsloven § 3 første ledd, andre og tredje setning, som innfører et forbud mot ekteskap mellom

søskenbarn. Det eneste vi så langt har erfart i praksis, er avslag på søknad om dispensasjon fra dette forbudet, hvor JURK bistod klienten med å utforme en klage.

Samboeres rettsstilling

JURK har generelt stor pågang i henvendelser knyttet til samboere. De fleste sakene omhandler spørsmål om hvordan reglene er for det økonomiske oppgjøret ved endt samboerskap. Dette inkluderer spørsmål om eierforhold, opprettelse av sameie, krav om vederlag, husleie, tvangssalg, og ansvar for gjeld. Vi har også klienter som ønsker informasjon om hva som bør inkluderes i en samboeravtale, eller hvordan deres eksisterende samboeravtale skal tolkes.

Den største delen av sakene vi får i området er knyttet til samboernes felles bolig. Vi har hatt flere klienter som ønsker informasjon om hvordan man finner ut om man har en eierandel i en felles bolig, både gjennom direkte og indirekte bidrag. Videre gir vi også informasjon om retten til å kreve oppløsning av sameie gjennom tvangssalg og prosessen rundt dette. I tillegg får vi mange spørsmål fra klienter angående retten til bruk og overtakelse av felles bolig, samt retten til å kreve husleie når den andre parten bor i boligen etter bruddet før oppgjøret er gjennomført. Det også spørsmål om man har tilgang til bolig hvis motpart har kastet klienten ut.

I mange av sakene vi håndterer angående økonomisk oppgjør, ser vi at kvinnene er i en ugunstig situasjon. Vi opplever at mange samboerpar har en fordeling av roller der kvinnen betaler for daglige utgifter og bruker mye tid på barna, mens mannen har muligheten til å jobbe mer og bruker lønnen sin til å nedbetale boliglånet. Flere av våre klienter har begrenset kunnskap om at samboerforhold reguleres annerledes enn ekteskap, og at formuen ikke deles likt mellom samboere. Mange kvinner har spørsmål angående kompensasjon for hjemmearbeid, og flere har hatt forventninger om at slikt arbeid blir bedre kompensert enn det som er realiteten i mange tilfeller.

Selv om flertallet av sakene vi behandler gjelder økonomisk oppgjør, får vi også jevnlig spørsmål om samboeravtaler. Flere klienter ønsker hjelp til å tolke en allerede inngått avtale eller trenger veiledning om hva som bør inkluderes i en samboeravtale. I slike tilfeller henviser vi vanligvis til JURKs samboerkontrakt på våre nettsider, sammen med veiledning for utfylling. Ikke alle har en skriftlig avtale, men flere har inngått muntlige avtaler som ikke blir overholdt når samboerne går fra hverandre. Dette kan føre til vanskelige bevisutfordringer om hva som egentlig ble avtalt mellom partene. Vår familiegruppe driver mye opplysningsarbeid når det gjelder økonomisk oppgjør, og vi anbefaler klientene våre å regulere dette i en skriftlig kontrakt.

En annen tendens vi har observert i fra 2023 og til nå i 2025, er saker der den ene samboerens eiendeler er i den andre samboerens besittelse etter et brudd, og at det er vanskeligheter med å få disse tilbake. Partneren nekter å la den andre hente personlige eiendeler og arvede gjenstander etter bruddet. Dette gjelder også tilfeller der paret deler omsorg for felles barn, og barnefaren nekter å la barna ta med seg nødvendige klær og utstyr når de skal til mor, selv om det var mor som kjøpte disse tingene til barna. Vi ser at dette er en måte for tidligere partnere å gjøre livet vanskelig for kvinnen, spesielt i tilfeller

der forholdet tidligere har vært preget av vold. I slike saker pleier vi å gi praktisk informasjon om veien for å få disse gjenstandene tilbake, henviser til namsmannen og sender brosjyren «Inndrivelse av pengekrav».

Barnerett

JURK har generelt stor pågang i saker om foreldre og barn. JURK spesialiserer seg hovedsakelig på privat barnerett. De fleste sakene vi mottar omhandler tvister knyttet til avtaler om samvær, foreldreansvar og fast bosted. Klientene oppsøker oss ofte etter samlivsbrudd eller skilsmisse, der de ikke klarer å komme til enighet med barnefar. En sentral del av sakshåndteringen er å gi klienten innsikt i hva foreldreansvar, fast bosted og samvær innebærer, slik at de blir bevisste på de rettslige konsekvensene av avtalene de inngår. Det skjer også ofte at klienter har inngått en avtale om fast bosted eller samvær som ikke har fungert i praksis. I slike tilfeller gir vi generell informasjon fra brosjyrer og standardbrev, og henviser klientene til familievernkontor, tingretten, barnevernet eller politiet når det er relevant.

En del av klientene våre ønsker å reise med barna, men møter problemer når barnefaren nekter å samtykke til å gi barna pass. I andre tilfeller har barnefaren "forsvunnet", slik at mor ikke har mulighet til å skaffe samtykke. Det er kostbart å måtte betale for nødpass hver gang man ønsker å reise, i tillegg til at det er psykisk belastende å være i konstant konflikt med barnefaren. Når det gjelder foreldreansvar får vi fortsatt henvendelser fra gravide mødre eller mødre som nettopp har født og som ikke har et forhold til barnefaren eller er i konflikt med ham. Disse har spørsmål om hvordan de kan sikre seg hovedomsorgen for barna og unngå å ha noe med faren å gjøre.

Vi får også henvendelser av klienter som har avtalt delt bosted etter et brudd uten å være klar over at dette innebærer enighet om blant annet hvor i landet barnet skal bo. Klientene møter problemer når barnefaren nekter å gi samtykke til flyttemeldingen. Myndigheten knyttet til foreldreansvar og beslutninger om bosted gjør at mange klienter ønsker å få foreldreansvaret og bostedet alene for barnet. Dersom barnefaren er uenig, står klienten imidlertid overfor en lang og kostbar rettsprosess. Dette gjelder ofte klienter som har opplevd vold, og slike konflikter gjør at klientene må forholde seg til voldsutøveren lenge etter at de har kommet seg ut av forholdet. I slike tilfeller ser vi også at klienten har «flyktet» fra et voldelig forhold og har den faktiske daglige omsorgen for barnet, men sliter med å få den rettslige fordi barnefar ikke har lyst til å bytte adressen til barnet. Dette skyldes ofte at barnefar ønsker kontroll eller å få de økonomiske ytelsene fra Nav. Dette får store konsekvenser for morens økonomi da det er hun som står for utgiftene, men Nav nekter henne å få ytelsene siden forholdet ikke er på det rettslige. Eksempelvis ser vi at far kan kreve barnebidrag når han ikke har omsorgen eller at han får barnetrygden.

Når det gjelder samvær ser vi at foreldrene ofte er uenige, men vi ser også i stor grad at foreldre har samværsavtaler som ikke blir fulgt. For eksempel kan det hende at faren ikke henter barna til avtalt tid, eller at han forsvinner i perioder uten å gi beskjed. Dette gjør det vanskelig og uforutsigbart for klientene. Siden forholdene ofte er preget av konflikt, kan det være vanskelig å komme til enighet, og mange ønsker å bringe saken inn for domstolen. Vi henviser mange klienter til det offentlige tilbudet om fri rettshjelp, men vi

opplever også at mange faller utenfor systemet og samtidig ikke har råd til advokat. Vi har også hatt en økning i saker hvor mor har blitt rådet til å holde igjen samværet fordi hun har foreldreansvar. Dette er råd fra barnevern og krisesentret.

Vi har også mange saker der klientene forteller at far til barnet ønsker å få mer samvær gjennom skriftlige avtaler for egen vinning. Dette kan inkludere å betale mindre barnebidrag, få halvparten av barnetrygden og få oppholdstillatelse i Norge. Ofte ønsker ikke fedrene å samarbeide, noe som tvinger klienten til å møte opp i retten eller ta saken til retten for å unngå kontinuerlig konflikt med barnefaren.

Vi ser stadig en økning i saker som omhandler barnebidrag, beregning av dette, barnetrygd og tilbakebetalingskrav for trygd og barnebidrag. Dette har gjort at vi utarbeidet et standardskriv som har vært til stor nytte. Den delen som har vært spesielt nyttig er når bidragspliktige ikke betaler og man kan registrere avtalen/fastsettelsen hos Skatteetaten som kan kreve den inn. Avsnittet om bidragsforskudd har også vært hyppig brukt da klientene sliter med å få tak i far eller at det er usikkert om barnefar vil betale.

Barneretten har også vært det området vi har hatt en økning i telefonnotat. De har ofte vært en mer detaljert forklaring av regelverket ved bruk forarbeider og rundskriv. Noen av de klientene vi har skrevet til har god systemforståelse og er flinke til å finne frem, men forarbeidene er utilgjengelig for dem.

Vold i familiesaker

I saksbehandlingen ser vi at mange klienter lever i ekteskap eller samboerforhold og tar kontakt med oss for å komme seg ut av voldelige relasjoner. De søker hjelp for å få oversikt over viktige regler knyttet til separasjon, skilsmisse eller avslutning av samboerskap, samt det økonomiske oppgjøret etterpå for å vite om de kan ta det neste steget.

Vi har også flere klienter som tar kontakt etter å ha forlatt voldelige forhold. I disse sakene opplever vi at mange voldsutøvere misbruker systemet klientene må forholde seg til som et verktøy for å fortsette volden, både mot våre klienter og barna. Vi ser en tendens der retten til samvær og foreldreansvar, muligheten til å ta saker til retten, registrering av adresse i folkeregisteret og fastsettelse av bidrag hos NAV blir brukt som et middel for maktmisbruk. Det som er mest repetitivt er at mor og barn flytter fra det voldelige forholdet, men får ikke byttet adressen til barnet. Da får hun ikke barnetrygd, barnebidrag eller andre økonomiske ytelser fordi hun ikke rettslig har fast bosted. Det å flykte fra volden blir dermed en fordel for voldsutøveren og en ulempe for den utsatte som mister rettigheter hun hadde under det voldelige forholdet.

Vi fortsetter å observere at voldelige partnere bruker samværsretten som et middel for å fortsette volden mot noen av våre klienter. Vi ser ofte at ekspartneren enten regelmessig saboterer samværet for å begrense klientens frihet, eller bruker samværsordningen som en måte å opprettholde kontakten med våre voldsutsatte klienter. Vi ser også at flere klienter er redde for at barna blir utsatt for vold under samvær med faren. De står i en vanskelig situasjon der de ikke kan hindre samvær, da det kan anses som sabotasje, noe som kan få deres omsorgsevne betvilt. Samtidig kan det samme skje hvis de med vitende

sender barna til en voldelig far og dermed forsømmer sin plikt til å beskytte barna. Våre klienter befinner seg i en fortvilet situasjon i disse sakene, og de får ikke tilstrekkelig veiledning verken fra barnevernet eller politiet.

I forbindelse med samvær og foreldreansvar ser vi også at far drar på utenlandsreiser/hjemreiser til andre land. Dette gjør det vanskelig for klienten å få samtykke til ulike ting da barnefar er utilgjengelig. I tillegg blir ikke samværet overholdt da far drar når han har samvær, slik at avtalen ikke reflekterer de faktiske forhold og moren kommer i økonomisk underskudd.

Vi har også sett eksempler der voldsutøveren sender hyppige bekymringsmeldinger til barnevernet for å tvinge frem en sak, eller at de stevner våre klienter for retten gjentatte ganger over flere år for å oppnå økt samværsrett, fast bosted eller foreldreansvar. Våre klienter må ofte føre saken selv mot motpartens advokat, noe som medfører store belastninger.

6.4 Vold og mishandling

I løpet av 2025 har vi hatt en god del saker om voldserstatning og rettsferdsvederlag. Den nye voldserstatningsloven, som trådte i kraft 1. januar 2023, innskrenker blant annet hvem som kan få erstatning, og hva man kan få erstatning for. Samtidig har ikke volds ofre mulighet til å få dekket utgiftene til bistand fra bistandsadvokat i søknadsprosessen lenger.

Som følge av den nye loven, og at det er et økt rettshjelpsbehov i saker om voldserstatning, har JURK satset mer på dette feltet. Vi har økt kompetansen på området, og er i gang med å bistå klienter med veiledning. I særlige tilfeller kan vi også bistå praktisk med søknad og klage. I tillegg jobber vi med å få på plass mer standardisert informasjonsmateriell, for å kunne veilede flere klienter.

Utover høsten 2025 har JURK mottatt en økende andel henvendelser om hjelp til å skrive søknad om voldserstatning fra klienter som synes det er særlig vanskelig eller belastende å ta tak i problemstillingen. Vi har vurdert det i disse tilfeller slik at det er sannsynlig at klienten ikke får til å søke på egen hånd, og at andre kostnadsfrie aktører som tilbyr slik praktisk bistand ikke vil kunne tilby dette av høyere kvalitet enn JURK.

Mange av klientene som tar kontakt med JURK har opplevd eller er fortsatt utsatt for vold, og har rettslige spørsmål som springer ut fra en voldshendelse eller et voldelig forhold. I andre tilfeller kommer det frem i klientsamtaler at klienten er voldsutsatt. Særlig ser vi gjeldsproblemer som stammer fra et voldelig forhold.

Vi gir ut forskjellige typer brosjyrer som gir rettighetsinformasjon til klientene. I saker om gjeld som stammer fra et voldelig forhold hjelper vi også til med praktisk bistand. I løpet av 2025 har vi flere saker der vi blant annet har vært i kontakt med kreditorer og banker på vegne av klient.

Klienter som har blitt utsatt for vold og overgrep opplever vi ofte at de trenger noen å snakke med. I disse sakene henviser vi ofte til VO-linjen og Dixi ressurscenter. I tillegg

henviser vi også til krisesenter både for veiledning og botilbud. Vi legger vekt på at disse tilbudene er lavterskel.

Mange klienter henvender seg til JURK med spørsmål om anmeldelse. Vi har i løpet av året distribuert mange standardskriv om anmeldelse, beskyttelsestiltak og besøksforbud. Disse klientene blir også opplyst om politiets veiledningsplikt og støttesenter for kriminalitetsutsatte. I mange saker gir vi også informasjon om at klientene kan ha rett på fri rettshjelp for å vurdere anmeldelse i sin sak.

Gjeld og økonomisk vold

Vi ser ofte at klienter har gjeldsproblemer som stammer fra et voldelig forhold. I alvorlige saker om økonomisk vold og ID-misbruk gir vi ofte utstrakt juridisk hjelp og bistår som prosessfullmektige i klientens sak.

6.5 ID-tyveri og gjeld

På saksbehandlingsgruppen som jobber med vold, ID-tyveri og pengekrav utgjør saker om ID-tyveri en stor del av porteføljen. Det skyldes både at hver enkelt sak er omfattende og at det er stor pågang fra svindelofre. Gjennom samarbeidet i ID-juristen, har JURK fått delegert mange store saker, flere av disse er fortsatt pågående i 2025. Etter nedleggelsen av ID-juristen i begynnelsen av 2024 har flere av disse sakene kommet inn direkte til JURK. Saksbehandlerne bruker mye tid på disse sakene da de som regel er svært omfattende og komplekse med langt tidsforløp.

I svindelsaker er det ofte mange krav, og det kan være vanskelig å få oversikt over gjelden og situasjonen. Etter en konkret vurdering kan vi benytte representasjon overfor kreditorer eller andre instanser, for å hjelpe klientene med å bestride ansvar, be om tilbakeføring eller kreve erstatning.

I 2025 prioriterte vi å bruke mye kapasitet på å representere klienter i både forliksråd og Finansklagenemda. Dette er ressurskrevende arbeid, men vi ser at det ofte er nødvendig for at klienten skal få oppfylt sine rettigheter. I begge instanser har dette gitt utfall i favør av vår klient, og vi har vunnet frem i saker med stor økonomisk og velferdsmessig betydning.

Dette året har vi også hatt flere saker hvor det foreligger økonomisk vold i tillegg til et større voldsbilde hvor klientene har en pågående straffesak for den fysiske volden. Vi har opplevd at klientene ikke får med de økonomiske tapene i straffesaken. JURK har veiledet klienter eller kontaktet bistandsadvokat i den aktuelle sak og forespurt om økonomiske tap kan tas med i straffesaken. Det har vært tilbakeholdenhet hos bistandsadvokater og politiet rundt dette, og i 2025 har vi ikke opplevd at de inkorporerer det økonomiske aspektet av volden i straffesaken etter etterspørsel fra oss.

I saksbehandlingen ser vi at når det foreligger dom for svindelforholdet eller vold i nære relasjoner, er dette ofte ikke ansett som tilstrekkelig for at kreditorer skal frafalle, med mindre de er spesifikt nevnt i dommen – noe de sjeldent er grunnet mangelen på det økonomiske aspektet i straffesakene. Dermed fortsetter kreditor å kreve inn pengene fra

den svindelutsatte. Hvis anmeldelse for ID-tyveri eller økonomisk vold henlegges, opplever vi motsetningsvis at kreditorene bruker dette som et direkte bevis på at vår klient skal holdes ansvarlig for gjelden.

Av ID-tyverisaker har vi flest saker hvor klienter har blitt svindlet av en nærstående. Vi erfarer at ID-tyveriet og den økonomiske volden ofte er en del av et større voldsbilde, der klienten også har vært utsatt for psykisk og fysisk vold. Disse opplysningene har vi brukt for å bestride kravene overfor bankene. Vi jobber også rettspolitisk gjennom saksbehandlingen på dette området. Blant annet prøver vi å utvide anvendelsesområdet til avtaleloven § 28, da vi mener denne bestemmelsen er utdatert.

Sårbarhetsfaktorer som språkutfordringer og mangelfull systemforståelse, innebærer ofte at våre klienter har vært særlig utsatt for svindel. Dette medfører også at det kan gå lang tid fra klienten oppdager svindelen, til de tar kontakt med JURK. Det at mange kontakter oss lenge etter at svindelen har skjedd, innebærer at det ofte er vanskelig å få kreditor til å frafalle krav eller tilbakeføre et beløp. Vi ser også ofte at reklamasjonsfristene etter finansavtaleloven er oversett. Det er mange klienter som ikke er klar over de strenge fristene i loven. Det er derfor blitt en standardpraksis hos JURK at vi informerer klienter som har blitt utsatt for ID-tyveri om fristene, samt går igjennom andre viktige tiltak innledende i saksbehandlingen.

I saker der svindler er ukjent ser vi at svindler i disse sakene ofte utnytter sterk sosial manipulasjon for å gjennomføre svindelen. Klientgruppen i disse sakene er dermed svært variert. De aller fleste klientene har anmeldt ID-tyveriet de er utsatt for. Nesten alle sakene blir henlagt av politiet på beviset stilling. I sakene der gjerningspersonen er en nærstående eller bekjent av klienten, blir sakene også ofte henlagt, til tross for at gjerningspersonen er kjent.

Gjeld

Mange som tar kontakt med oss har mye gjeld, som de har vanskeligheter med å betjene. Vi opplever at klientene har vanskeligheter med å få oversikt over gjelden, og kommunisere med bankene og kreditorene. Noen klienter ønsker også hjelp til å håndtere gjelden sin, eller har spørsmål om gjeldsordning. I disse sakene gir vi oftest generell veiledning, eller henviser til NAV økonomi- og gjeldsrådgivning og Namsfogden. Vi har også en brosjyre om gjeld som vi gir ut i disse tilfellene. Vi har også i særlig tilfelle gitt praktisk bistand til klient som hadde bakgrunn som voldsutsatt, ved å utforme et tilbud om endelig oppgjør til kreditor og forhandle på hennes vegne.

JURK har mange klienter som har spørsmål om hvordan de kan få tilbake pengene de har lånt bort. De fleste har lånt bort penger til en nærstående, uten skriftlig avtale. Vi gir mange brosjyrer om «inndrivelse av pengekrav», samt maler klientene kan fylle ut på egenhånd. JURK tar en konkret vurdering i hver sak om det er nødvendig med praktisk bistand fra JURK, eller om klienten har mulighet til å inndrive pengene selv. I saker der klienten vil kreve inn penger fra en hun har voldelig fortid med, bistår vi klienten ofte med å skrive og sende påkrav på vegne av henne. I noen tilfeller kan vi også bistå klienten i forliksrådet.

6.6 Utlendingsrett

I 2025 har sakene innen utlendingsretten vært varierte og berørt en rekke ulike problemstillinger innen utlendingsretten. Saksbehandlingen består i stor grad av å gi rettighetsinformasjon basert på JURKs egne brosjyrer og informasjon fra UDI sine nettsider. Vi benytter oss også av UDIs veiledningstjeneste, særlig chat, for å få avklart spørsmål i enkeltsaker. På grunn av lang ventetid på telefon kontakter vi oftere UDI via chat enn telefon. I enkelte saker, der klienten trenger konkret informasjon om egen sak, ringer vi UDI med fullmakt fra klienten og stiller spørsmål på hennes vegne. Dette har imidlertid vært gjort i et begrenset antall saker i løpet av året. Vi bistår også med å skrive klager og omgjøringsanmodninger i enkelte saker. I 2025 klaget vi blant annet på et utvisningsvedtak, hvor klienten fikk medhold hos UDI.

Vi har sett en økning i antall saker som gjelder kvinner som er i Norge på familiegjennforening med ektefellen, men som planlegger eller står i et samlivsbrudd. Økningen har vært særlig tydelig høsten 2025. Våren 2025 utarbeidet vi derfor en ny brosjyre som forklarer hvilke muligheter en kvinne kan ha for oppholdstillatelse dersom hun går gjennom et samlivsbrudd. I saker der kvinnen har vært utsatt for vold i relasjonen, informerer vi om muligheten for opphold på selvstendig grunnlag etter utlendingslovens mishandlingsbestemmelse, samt om aktuelle hjelpetilbud som krisesenter. I mange av disse sakene oppstår det utfordringer fordi kvinnene ikke har dokumentasjon på volden. Mange tror derfor at de ikke kan få opphold på dette grunnlaget, selv om UDI i utgangspunktet skal legge kvinnens forklaring til grunn. Samtidig er terskelen for å få opphold etter mishandlingsbestemmelsen historisk sett høy, og det kan være vanskelig å vurdere om forholdene klienten har vært utsatt for vil være tilstrekkelige etter gjeldende praksis.

Vi har hovedsakelig bistått kvinner som fortsatt befinner seg i vurderingsfasen, før de eventuelt søker om opphold på selvstendig grunnlag. Vi er sjelden i kontakt med kvinner som allerede har søkt om slik tillatelse, noe vi har stusset over, ettersom statistikken viser at mange som søker får avslag.

I tilfeller hvor kvinnen har et norsk barn, informerer vi om muligheten for opphold på grunnlag av familieliv med barnet. Ofte ser vi imidlertid at klientene ikke oppfyller vilkårene for andre typer oppholdstillatelser. Dette skyldes blant annet utfordringer med å få arbeidstillatelse som faglært arbeidstaker, samt det høye selvforsørgelseskravet for permanent oppholdstillatelse.

Mange av spørsmålene vi får knytter seg også til familiegjennforening. Vi opplever særlig at kvinner med forsørgeransvar som ønsker å få ektefellen til Norge, har vanskeligheter med å oppfylle inntektskravet. Dette gjelder også kvinner som mottar uføretrygd eller andre trygdeytelser. Vi får også spørsmål fra klienter som ønsker familiegjennforening med voksne barn, søsken eller foreldre som fortsatt har familie i hjemlandet. I slike saker er det svært vanskelig å få innvilget oppholdstillatelse. I saker som gjelder familiegjennforening med slektninger i krigsrammede områder, ser vi ofte at dokumentasjon av familiemedlemmets identitet kan være en utfordring. Mange har mistet pass eller andre identitetspapirer under flukt, og det kan også være vanskelig å

dokumentere at familiemedlemmer ikke har gjenværende omsorgspersoner i hjemlandet.

Vi har også sett flere tilfeller hvor klienter med arbeidstillatelse mister jobben. I slike situasjoner er det viktig at klienten melder fra til politiet innen syv dager for å kunne få oppholdstillatelse som arbeidssøker i seks måneder. Vi ser at mange klienter ikke er kjent med denne regelen.

Vi mottar også mange vedtak fra UDI og UNE hvor klienten har fått avslag på oppholdstillatelse. I flere av sakene skyldes avslaget manglende dokumentasjon av forhold i klientens sak. I andre saker skyldes avslaget at klienten ikke oppfyller selvforsørgelseskravet. I disse sakene vurderer vi om det er grunnlag for å klage eller sende en omgjøringsanmodning.

Språknivået blant klientene som har spørsmål om utlendingsrett er svært varierende. Der det er nødvendig benytter vi tolk, ettersom språkbarrierer ofte gjør det vanskelig for klientene å forstå vilkårene for oppholdstillatelse eller innholdet i vedtak fra UDI. I løpet av året har vi også benyttet NAVs tolketjeneste for hørselshemmede i enkelte saker.

Høsten 2025 trådte det i kraft en lovendring som innebærer at vilkårene for permanent oppholdstillatelse må være oppfylt på vedtakstidspunktet, og at UDI ikke lenger kan velge mellom søknads- og vedtakstidspunktet etter hva som er mest gunstig for søkeren. Vi har i løpet av høsten hatt flere saker hvor dette har fått betydning, fordi klienten oppfylte vilkårene på søknadstidspunktet, men ikke lenger gjorde det på vedtakstidspunktet. Gjennom saksbehandlingen har vi dermed sett konkrete utslag av de senere innstrammingene i utlendingspolitikken.

6.7 Husleierett

Våren og høsten 2025 har vi generelt mottatt mange husleiesaker. Vi opplever dette som en generell tendens i samfunnet ettersom Husleietvistutvalget (HTU) har økt sin saksbehandlingstid og også leieboerforeningen har hatt perioder hvor de har stanset inntak av nye medlemmer. Klientgruppen i husleiesaken er svært sammensatt. Vi har klienter som er studenter, voksne, foreldre, pensjonister og kvinner med minoritetsbakgrunn. Mange av disse har behov for informasjon på engelsk.

Dette året har vi representert flere klienter i HTU. Vi har generelt opplevd en økning av saker som går til HTU og det er dermed flere klienter som ønsker bistand til å skrive klage. Dette er både klienter som har blitt klaget inn, og som selv ønsket å klage inn utleier. Vi har også skrevet bestridelser på erstatningskrav og en bestridelse på utleiers oppsigelse. Videre har vi skrevet informasjonsbrev med tilpasset rettighetsinformasjon til klienter på både norsk og engelsk. I disse sakene har vi ofte lest og tolket husleiekontrakten og korrespondansen mellom partene for å finne ut hva den enkelte klient kan ha krav på. I mange husleiesaker gir vi også generell rettighetsinformasjon fra brosjyrer, standardskriv og HTU sine nettsider. Grunnet høyt sakstrykk på HUS har vi på vårparten måttet henvise flere saker videre og prioritere strengere hvilke saker vi bistår i.

De husleierettslige spørsmålene vi mottar er svært varierte. Vi ser at det oppstår mangler underveis i leieforholdet som mugg eller fuktproblematikk, brudd på vedlikeholdsplikten,

nabostøy og skader eller ødeleggelser på inventar. Vi har også sett en økning i tvister om depositum, herunder også irregulære depositum. I disse sakene ser vi at få leietakere kjenner til at de bør kontakte banken først for å kreve ut sitt regulære depositum, dersom det oppstår tvist med utleier. I disse sakene gir vi ut standardskriv om depositum. Vi har også hatt flere klienter med depositumsgaranti. Et typisk eksempel er depositumsgaranti fra NAV.

I tillegg har vi fått henvendelser om pengekrav, utkastelse, oppsigelse fra utleier og avslutning av leieforholdet. Vi har også hatt flere saker om ulovlig deponering som har resultert i tvister om utkastelse. Her ser vi hvordan husleielovens deponeringsregler ikke fungerer i praksis og hvordan dette gir store utslag for våre klienter. I disse sakene gir vi ut standardskriv om deponering og forklarer at det i realiteten er svært vanskelig å deponere på lovlig måte.

Vi ser også at mange tvister oppstår i forbindelse med avslutning av leieforholdet. Vi ser at flere forsøker å heve husleiekontrakten uten at terskelen for heving møtt. Andre ønsker ikke å betale leie ut oppsigelsestiden. En typisk gjenganger er at leietaker har bundet seg til en lengre bindingstid, uten mulighet for oppsigelse i bindingsperioden. Her gir vi ofte generell rettighetsinformasjon om leietakers rettigheter og plikter. I forbindelse med mange avsluttede leieforhold før sommeren fikk vi mange saker hvor utleiery krevede svært høye summer av leietakerne sine for feil og mangler i løpet av leieforholdet. Vi ser tendenser til at utleiery generelt har lite kunnskap om leietakers rettigheter og fremmer urettmessige krav. Det er også mange saker som omhandler mangelfull tilbakelevering og utvask.

I de sakene som har vært hos HTU, har vi sett tendenser til at utleier krever uforholdsmessig høye summer, uten tilstrekkelig god dokumentasjon for kravene. Samtidig ser vi fra HTUs vedtak at nettopp dokumentasjon av kravenes omfang er noe som vektlegges.

Vi ser også at det oppstår en del saker i forbindelse med leieforhold i kollektiv. Her er det mange ulike løsninger med fremleie, solidarisk ansvar, felles depositum og felles husleiekontrakter som skaper utfordringer dersom det oppstår uenigheter i kollektivet.

Vi har også fått inn spørsmål om bostøtte, kommunal bolig og Nav-garanti. Ofte dreier det seg om tilfeller hvor klienten er misfornøyd med tilstanden på boligen, eller der klienten har fått avslag på bostøtte eller kommunal bolig. Dette året har vi skrevet en klage på tilbakebetalingskrav av bostøtte, men dette er ikke noe vi typisk jobber med.

Vi har også arbeidet rettspolitisk med husleieretten dette året ved å skrive høringssvar til NOU 2024:19 om Ny boligleielov. JURK ser et stort behov for å øke leietakerens vern og håper arbeidet med ny lov videreføres.

6.8 Fengsel

I 2025 har JURK hatt faste saksmottak i Bredtveit Ullersmo avdeling, Bredtveit avdeling B2, Ravneberget og Telemark fengsel, Skien avdeling.

For å gjøre oss mer synlig i fengslene har vi oppdatert informasjonsarkene om JURK som henger i fengslene, med bilder av saksbehandlerne. Vi har også bedt om omvisninger slik

at vi både er synlige for flere innsatte og kan lære mer om hvilke forhold kvinnene soner under. Dersom det er mulig, avholder vi informasjonsmøter om JURK. Ettersom mange kvinner soner kortere dommer opplever vi det som nyttig å ha jevnlig informasjonsmøter når vi har saksmottak for å informere om tilbudet til nye innsatte.

JURK opplever at fengselssakene er svært varierte. Mange har spørsmål om innholdet i straffegjennomføringen, rettigheter, søknader, gjeld, helse eller utdanning. Vi ser også at flere innsatte har spørsmål om andre saksområder JURK jobber med. Det er både familierettslige spørsmål, spørsmål om anmeldelse, urettmessig gjeld og pengekrav. Mange av de innsatte har også spørsmål om rettmessig gjeld. Da har vi bistått klienten med å få oversikt over gjeldsbildet sitt. Ved kortere dommer henviser vi videre til andre aktører som kan hjelpe klienten videre, for eksempel Nettverk etter soning. Ved lengre dommer har vi bistått klientene med å søke om betalingsutsettelse, fryse renter og sette saker i bero. Vi ser også at innsatte som har oppholdstillatelse i Norge har spørsmål om hvordan dommen påvirker deres rett til å bli i Norge. Det er særlig vanskelig for kvinner på høysikkerhetsavdelinger å undersøke dette. I disse sakene kan vi innhente fullmakt og undersøke oppholdstillatelsen til den konkrete innsatte.

Generelt ser vi at de innsatte er en klientgruppe som har behov for praktisk hjelp, for eksempel til å innhente tilpasset informasjon fra forvaltningen. Vi strekker oss langt for de innsatte. Dette som følge av deres vanskelige situasjon, og deres begrensede muligheter til selvhjelp, eller til å få hjelp andre steder. Vi har blant annet gitt relativt mye hjelp i form av gjeldshåndtering, blant annet ved å kontakte kreditorer og bestride krav på vegne av klienten.

Vi ser også at mange innsatte som hverken snakker norsk eller engelsk får lite informasjon på eget språk. JURK bruker tolk også i samtaler med innsatte, noe vi opplever som svært nyttig da fremmedspråklige innsatte ofte har mange spørsmål om soningen da de ikke får til å kommunisere med de ansatte i fengselet. Vår erfaring er at det er tilnærmet ingen tolketilbud i fengslene vi besøker jevnlig per 2025.

Gjennom våre fengselsbesøk ser vi at mange kvinnelige innsatte har betydelige psykiske helseutfordringer. I flere tilfeller gjelder dette kvinner med alvorlige lidelser og et omfattende behov for oppfølging. Vi har blant annet vært i kontakt med innsatte med svært dårlig psykisk helse, som blir plassert på sikkerhetscelle i høysikkerhetsavdelinger, hvor det ellers kun soner menn, som i seg selv forverret hennes tilstand. Dette gjerne i situasjoner hvor klient hadde blitt overført direkte fra en psykiatrisk institusjon til fengselet, og forsøkte gjentatte ganger å ta sitt eget liv. Etter et kort opphold på sykehus ble hun igjen overført tilbake til fengselet. Saken illustrerer de alvorlige psykiske helseutfordringene mange kvinnelige innsatte står i, og hvor krevende det kan være å sikre tilstrekkelig helsefaglig oppfølging i fengsel.

I løpet av høstsemesteret har vi også fått til et besøk til lavsikkerhetsavdelingen i Bergen fengsel. Vi opplevde at kvinnene som satt her ikke var kjent med JURK i det hele tatt, til forskjell fra hva som kanskje er typisk i de fengslene vi besøker mer hyppig. Allikevel var interessen for å snakke med oss stor når de innsatte først forstod hvem vi var og hva vi kunne hjelpe med.

6.9 Andre saker

I løpet av året mottar vi flere henvendelser innenfor rettsområder vi ikke arbeider med. Etter hvert som saksmengden i JURK har økt, men mengden ansatte har forblitt på samme nivå, ser vi et tydelig behov for å avgrense strengere. På den måten kan vi prioritere å gi rettshjelp innenfor rettsområder der vi har høy kompetanse og mengdetrening.

Vi mener likevel at pågangen innenfor rettsområder vi ikke jobber med til daglig, kan fortelle noe om rettshjelpsbehovet i befolkningen og gi oss et bedre grunnlag til å vurdere om vi burde gjøre endringer i hvilke saksområder vi prioriterer og ikke. Derfor fortsetter vi å registrere disse sakene i vår statistikk og omtale dem i denne årsrapporten. Vi forsøker så godt vi kan å henvise klientene til en instans eller organisasjon som kan hjelpe.

JURK får noen henvendelser om barnevernet. De siste årene har vi valgt å ikke behandle slike saker, og klienten henvises til andre relevante instanser, som for eksempel Rettshjelpssentralen. Vi arbeider heller ikke med arverett. Likevel mottar vi jevnlig henvendelser angående arvesaker via vårt sentralbord. Disse henvendelsene blir da direkte henvist fra sentralbordet til andre relevante instanser, som for eksempel Rettshjelpssentralen. Ellers får vi en del helserelaterte saker, spørsmål om forbrukerkjøp, utdanningsrett, skadeserstatning og statlige erstatningsordninger. I disse sakene henviser vi til henholdsvis Pasient- og brukerombudet og Norsk pasientskadeerstatning, Forbrukerrådet og Forbrukertilsynet, Lånekassen og Statens sivilrettsforvaltning.

7. VÅRE KLIENTER

7.1 Innhenting av statistikk

Hvert år samler JURK inn statistikk om våre klienter og om hvilke saker vi behandler. Klientene gir opplysninger i et anonymisert statistikkskjema om blant annet alder, bosted, inntekt, gjeld, sivilstatus, antall barn og andre relevante opplysninger. Målet er å kunne si noe mer generelt om hvem det er som har behov for rettslig bistand, og hva slags saker klientene våre trenger hjelp til å løse.

I tillegg er det et mål for JURK å kunne gi tilpasset hjelp til selvhjelp. Vi strekker oss ofte lenger der vi ser at klienten har et særlig velferdsmessig behov for hjelp, for eksempel dersom hun snakker lite norsk, har lav inntekt eller annet, som kan gjøre det vanskelig å hevde sin rett på egenhånd. Statistikken hjelper oss å finne de klientene som har størst behov for hjelp.

Vi ber alle klienter om å oppgi statistikk, men dersom klienten ikke samtykker, samler vi ikke inn denne. Dette innebærer at det vil være noen flere klienter som ikke er registrert, verken med sak- eller personbaserte opplysninger, og som derfor ikke er med i tallene og grafene vi presenterer i dette kapitlet.

7.2 Antall klienter

I 2025 behandlet vi saker fra totalt 2210 ulike klienter. Dette er en økning på rundt 20% i fra 2024, og samsvarer videre også godt med økningen i sakstallet som omtalt i kapittel 5. Økningen fra 2024 til 2025 har nok sammenheng med at vi måtte holde stengt flere uker i sommeren 2024 på grunn av budsjettsituasjonen. Samtidig er tallet på klienter i 2025 markant høyere enn hva det har vært de siste årene. JURK opplevde en nedgang i tallet på klienter siden COVID-pandemien i 2020, og man må tilbake til årene før 2020 for å finne sammenlignbare tall på klienter hos JURK.

Retts hjelp til de mest utsatte gruppene i samfunnet er ikke noe enklere enn annen retts hjelp – snarere tvert imot. Hos oss kommer våre saksbehandlere kommer borti rettslige spørsmål, rettsområder og problemstillinger som de ikke har vært borti på jusstudiet. For å sikre at vi likevel kan gi retts hjelp av høy kvalitet, tas saksbehandlerne gjennom et omfattende opplæringsopplegg og all retts hjelpen er underlagt en grundig kvalitetskontroll innad i JURK med erfarne tidligere medarbeidere som møteledere. Våre kvalitetskontrollrutiner er tidkrevende, men helt nødvendige for å sikre at vi gir god og relevant retts hjelp til våre klienter. Se mer om dette i punkt 3.1.

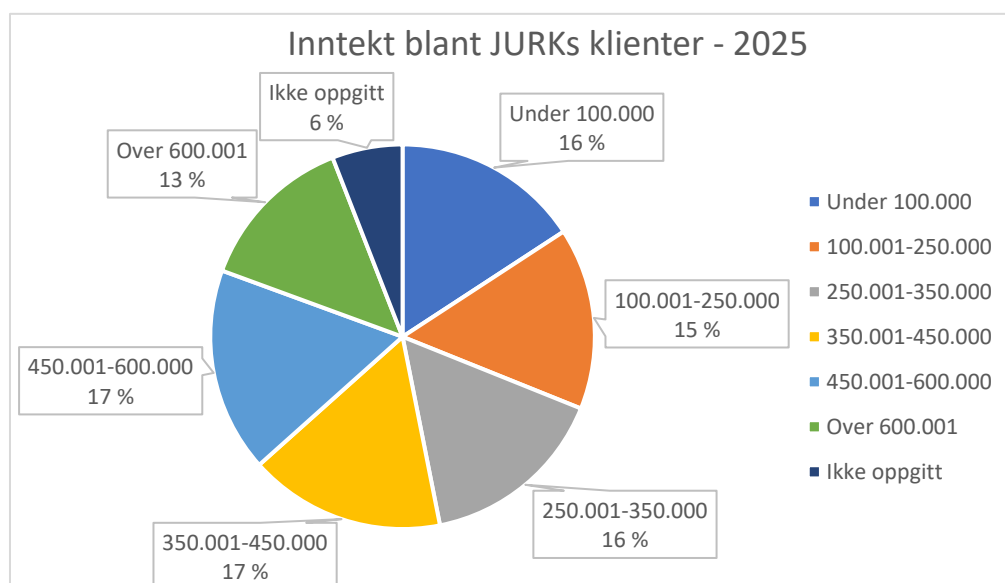
Selv om prisene ellers i samfunnet har økt, har vi også i år valgt å beholde 450 000 kr som en retningsgivende inntektsgrense. Dette tilsier at klientene våre har dårligere økonomi enn tidligere år. I noen saker ser vi at klienten har et så stort personlig og velferdsmessig behov for å få hjelp, at vi bistår henne uavhengig av inntekt. Det gjelder blant annet i saker om diskriminering, seksuell trakassering og vold. Dersom klienter har forsørgeransvar, er eneforsørgere eller har høy gjeld, vil det også kunne tale for at hun likevel har behov for gratis, juridisk bistand fra oss, selv om hennes bruttoinntekt per år utgjør mer enn

450 000 kr. I de tilfellene der klienten har noe høyere inntekt, foretar vi alltid en helhetsvurdering av hvilket behov hun har for hjelp fra oss.

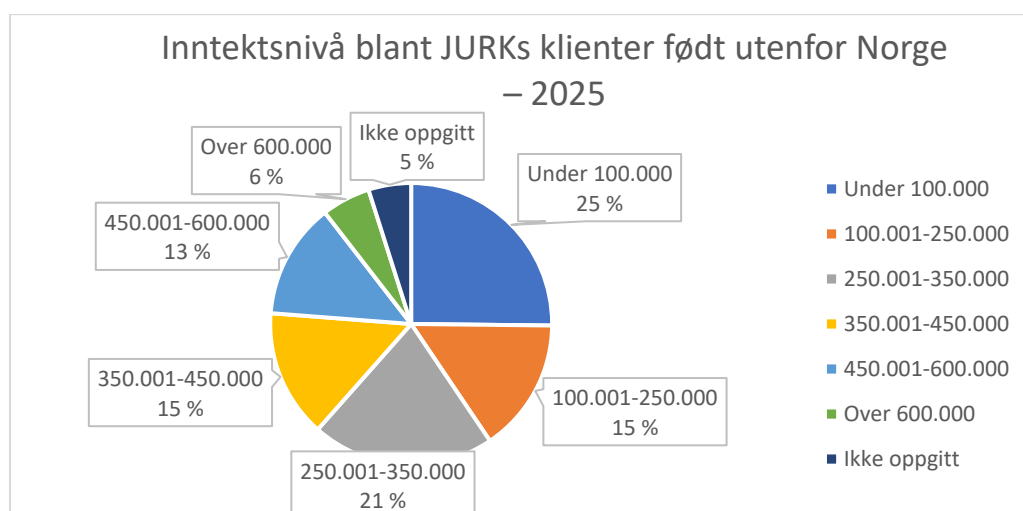
I det følgende vil vi gi en fremstilling av de dataene som vi har samlet inn om våre klienter.

7.3 Hvem er klientene våre?

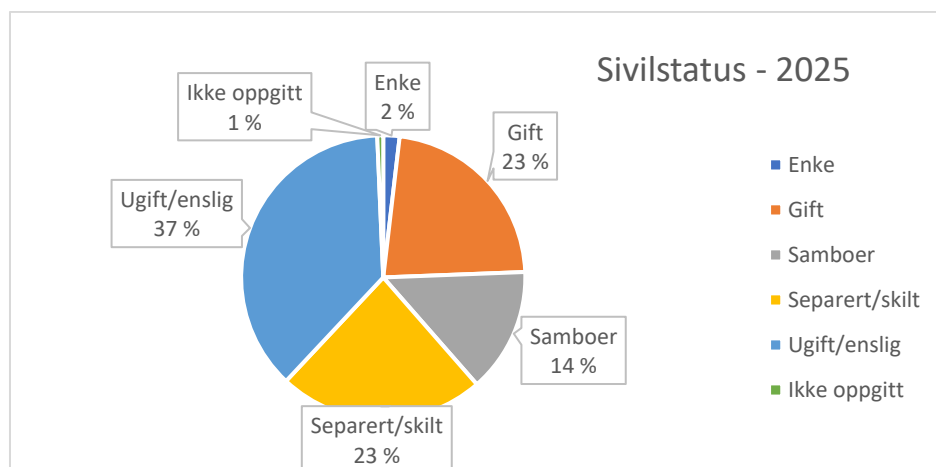
Inntekt: Så mange som 64 % av våre klienter tjente under 450 000 kroner brutto per år i 2025. De fleste av våre klienter tjener imidlertid langt mindre enn 450 000 kroner i året. 16 % tjente under 100 000 kroner brutto per år, 15 % tjente mellom 100 000 og 250 000 kroner brutto per år og 16 % tjente mellom 250 000 og 350 000 kroner brutto per år.

Blant klientene vi har som er født utenfor Norge, er det flere med lav inntekt enn blant kvinner fra majoritetsbefolkningen. Av denne klientgruppen var det hele 76 % som tjente under 450 000 brutto per år. Så mange som 40 % av klientene med født utenfor Norge tjente 250 000 kroner brutto eller mindre per år.

Sivilstatus og forsørgerbyrde: Av klientene til JURK, opplyser 62 % å være alene (skilt/separert, enke eller ugift/enslig).

51 % av JURK sine klienter opplyser å ha et forsørgeransvar for ett barn eller flere. Av våre klienter som har barn, opplyser 19 % at de er eneforsørgere. Sivilstatus og forsørgerbyrde kan ha stor betydning for en persons økonomi, da livskostnadene til personer som er alene er høyere enn for de som lever i parforhold.

Opprinnelsesland: Statistikken viser at 52 % av våre klienter har et annet opprinnelsesland enn Norge, og flesteparten av disse er fra Europa utenom Norden eller fra Asia. Så mange som 37 % av våre klienter har et annet statsborgerskap enn norsk. Dette er en oppgang fra foregående år. En mulig forklaring på oppgangen kan være at gjenopptagelsen av Jussambassadør-prosjektet i 2025 har gjort at JURK har nådd ut til flere kvinner ned Thailand og Polen som opprinnelsesland.

Tallene viser at kvinner med minoritetsbakgrunn i Norge har et udekket rettshjelpsbehov, og at de offentlige rettshjelpsordningene som finnes, ikke klarer å fange opp det behovet som minoritetskvinner har for rettshjelp. Dette finner vi bekymringsverdig.

Fødested 2025	Antall	Prosent
Afrika	143	7 %
Asia	257	12 %
Europa	406	18 %
Mellom-Amerika	6	0 %
Midtøsten	111	5 %
Nord-Amerika	49	2 %
Norden	49	2 %
Norge	1048	48 %
Oseania	5	0 %
Sør-Amerika	89	4 %
Ikke oppgitt	47	2 %
Totalsum	2210	100 %

Norsk-kunnskaper: Statistikken viser at 35 % av klientene våre enten ikke snakker norsk eller snakker lite norsk. Dette er en beskjeden oppgang fra foregående år. I løpet av året som gikk ga vi veiledning og rettshjelp til klienter på 22 ulike språk, ved hjelp av både språkkompetanse internt og eksterne tolketjenester. I tillegg til norsk og engelsk – samt lett norsk og lett engelsk – var russisk, arabisk og spansk blant de mest brukte språkene i vår veiledning. På grunn av JURKs store utskiftning av saksbehandlere, og at våre saksbehandlere kommer rett fra jusstudiet, har vi hatt god nytte i å ha kurs om hvordan

man benytter seg av tolk. Dette har også vært nyttig for våre saksbehandlere som har nyttig språkkompetanse, men som ikke har formell tolkekompetanse.

Vår erfaring er at norske språkferdigheter har stor betydning for klienters muligheter til å orientere seg om sine plikter og rettigheter i samfunnet, og i hvilken grad hun kan nyttiggjøre seg av det offentlige veiledningsplikt. Svake norskkunnskaper kan føre til at klienten ikke forstår informasjon distribuert av det offentlige, og skape hindringer med tanke på å bli gjort kjent med og komme i kontakt med rette instans. Flere av våre klienter opplyser at de har vansker med å klare seg selv i skriftlige prosesser hvor det offentlige er motpart, for eksempel klagesaker innen trygd-, sosial- eller utlendingsrett. Særlig kan det være vanskelig å forstå vedtak fattet av det offentlige, noe som kan føre til at klienten ikke forstår hvilke plikter man har overfor det offentlige. Det kan få stor velferdsmessig betydning, for eksempel ved at hun oversitter frister og taper retten til å klage.

At JURK gir rettshjelp på et språknivå tilpasset klienten, mener vi fører til at vårt tilbud blir et viktig supplement til det offentlige hjelpetilbudet. Blant annet forklarer vi ulike rettsregler på en enkel måte. Vi utarbeider også brosjyrer på enkel norsk, der vi forklarer rettsregler og gir praktisk informasjon. Ofte hjelper vi klienter med å svare på eller klage på vedtak fra det offentlige, særlig i de sakene der vi ser at klienten ikke har ressurser til det selv, for eksempel på grunn av språkbarrierer.

Mange av brevene skrives på såkalt «lett norsk» eller «lett engelsk», eller på andre språk dersom vi ser at det er helt nødvendig. På grunn av begrensede ressurser, har vi ikke anledning til å svare alle våre klienter på deres morsmål. Dersom det absolutt er nødvendig, betaler vi tolketjenester for å oversette brevene til klientens morsmål. Dette er svært kostbart, og vi skulle gjerne ha tilbudt dette oftere.

Mottakssted: De aller fleste som henvender seg til JURK, gjør det via saksmottak på nettsiden vår (55 %) eller via telefonmottak (36 %). De siste årene har vi sett en økning i antall klienter som tar kontakt via nettsiden vår. Andelen som har oppsøkt oss på fysisk saksmottak er på 6 %.

Mottakssted 2025	Antall	Prosent
Brev	4	0 %
E-post	7	0 %
Fengsel	49	2 %
Foredrag	9	0 %
Saksmottak på nettsiden vår	1212	55 %
Fysisk mottak	130	6 %
Rettighetsturne	11	1 %
Telefonmottak	788	36 %
Totalsum	2210	100 %

JURK bruker ressurser på oppsøkende rettshjelp og på å spre rettighetsinformasjon til svakerestilte grupper i samfunnet. Flere undersøkelser har vist at for å nå disse gruppene,

er det ofte nødvendig å oppsøke dem der de er. For mange oppleves det som en altfor høy terskel å kontakte advokat eller rettshjelpere på eget initiativ. Det kan skyldes språkbarrierer, digital kompetanse, at man mangler kunnskap om hvilke rettigheter man har eller at problemet er av juridisk karakter, eller at man syns det er vanskelig å fremstille saken på en god nok måte. For å nå de klientgruppene som ikke selv tar kontakt med rettshjelpere, er det derfor avgjørende at det finnes rettshjelptiltak som driver oppsøkende virksomhet. Se mer om dette arbeidet i kapittel 8.

Hva gjør klientene våre: 48 % av våre klienter er i arbeid. Av de som er i arbeid oppgir hele 27 % å være deltidsarbeidende. At en så stor andel av våre klienter oppgir at de ikke er i arbeid, og at mange av dem i arbeid jobber deltid, indikerer at et flertall av våre klienter har en løs tilknytning til arbeidslivet. Det får betydning for økonomi, og dermed for muligheten man har til å betale for advokat. Vi mener at denne statistikken klart viser at vi når ut til utsatte kvinner.

2025: Hva gjør du?	Antall	Prosent
Arbeidssøkende	139	6 %
Au pair	2	0 %
Er i arbeid	1062	48 %
Hjemmeværende	64	3 %
Introduksjonsprogram	7	0 %
Nav	580	26 %
Pensjonist	49	2 %
Sosial	40	2 %
Student	187	9 %
Under soning	58	3 %
Ikke oppgitt	22	1 %
Totalsum	2210	100 %

Hvordan fikk klienten vite om JURK: For å finne ut hvordan vi best mulig kan spre informasjon om tilbudet vårt, registrerer vi også hvor klientene har hørt om oss. Vi ser at det er en forholdsvis stor spredning i hvordan klientene har blitt kjent med oss. Flere opplyser at de fikk vite om JURK via familie eller venner (24 %). Mange kjenner oss også fra før (11 %), eller har funnet informasjon om oss på internett (20 %) eller sosiale medier (6 %). At så mange som 9 % har blitt henvist til JURK fra offentlige instanser, tyder på at også det offentlige opplever at JURK er et nødvendig supplement til forvaltningens veiledningsplikt og lignende offentlige ordninger. At JURK er et nødvendig supplement til fri rettshjelpsordningen illustreres også av at 77 klienter (3 %) har blitt henvist fra advokater til oss.

JURK startet å registrere antall klienter som finner oss via bruk av ChatGPT/KI i midten av august 2025. Ved utgangen av året var det registrert 86 klienter (4%) som fikk vite om JURK på denne måten.

7.4 Fyller JURK et udekket behov for rettshjelp?

JURK som supplement til det ordinære rettshjelpstilbudet i Norge

JURK har som mål å være et nødvendig supplement til den statlige rettshjelpsordningen og andre rettshjelpstilbud. Vi gir primært bistand til personer som faller utenfor fri rettshjelpsordningen, ikke har økonomiske ressurser til å betale for advokat, og heller ikke kan få hjelp gjennom andre ordninger. For å sikre at vi når de med størst behov, foretar vi alltid en helhetsvurdering av klientens situasjon.

I vurderingen legger vi blant annet vekt på inntekt, forsørgerbyrde, gjeld og formue, samt om klienten kan ha rett på bistand gjennom rettshjelpsforsikring eller fagforening. Dersom klienten har reell mulighet til å få bistand gjennom slike ordninger, henviser vi som hovedregel videre. Samtidig undersøker vi alltid om klienten kan omfattes av fri rettshjelp.

Fri rettshjelp er en sosial støtteordning som skal sikre nødvendig juridisk bistand i saker av stor personlig og velferdsmessig betydning. Ordningen har imidlertid flere begrensninger, både når det gjelder økonomiske vilkår og hvilke sakstyper som omfattes.

De økonomiske vilkårene for fri rettshjelp

Etter å ha stått uendret siden 2009, har inntektsgrensene for de behovsprøvde saksområdene for fri rettshjelp blitt noe oppjustert de siste årene. Frem til 15. oktober 2025 var inntektsgrensen for enslige 350 000 kroner i årsinntekt og en nettoformue på 150 000 kroner. For ektefeller og samboere var grensen 540 000 kroner i samlet årsinntekt og en nettoformue på 150 000 kroner.

JURK har lenge ment at disse inntektsgrensene er for lave til å fange opp alle som har behov for rettshjelp, og som samtidig ikke har økonomi til å betale for advokat. I tillegg er vurderingen av betalingsevne for lite nyansert. Flere av våre klienter har utgifter det ikke tas tilstrekkelig høyde for, som forsørgeransvar og gjeld. De er dermed i en økonomisk situasjon hvor det i realiteten ikke er mulig å benytte seg av privat advokat. Etter en helhetsvurdering kommer vi derfor ofte til at de likevel har behov for gratis juridisk bistand fra JURK.

For klientene våre, som har en inntekt langt under gjennomsnittet på landsbasis, er det økonomi som i mange tilfeller forhindrer dem i å søke juridisk hjelp hos eksempelvis advokat. Samtidig ser vi at mange av kvinnene som kontakter oss, og som tjener over inntektsgrensen for fri rettshjelp, i realiteten har få eller ingen frie midler til å engasjere advokat. Dette gjelder særlig kvinner med forsørgerbyrde, høy gjeld og lignende.

Våren 2023 kom regjeringens første deloppfølging av rettshjelpsutvalgets utredning, NOU 2020: 5 Likhet for loven. Det ble foreslått endringer i de økonomiske vilkårene for fri rettshjelp, blant annet en betydelig heving av inntektsgrensene og en kobling til folketrygdens grunnbeløp, slik at ordningen ikke uthules over tid. Endringene innebærer også innføring av graderte egenandeler basert på mottakerens betalingsevne, hvor personer med betalingsevne under én gang grunnbeløpet fritas for egenandel. I

vurderingen av betalingsevne skal det tas hensyn til forsørgerbyrde og gjeld. Ordningen trådte i kraft 15. oktober 2025.¹

JURK har vært positive til disse endringene. Etter innføringen foretas det en mer helhetlig vurdering av reell betalingsevne, og flere vil dermed være dekket av fri rettshjelpsordningen. Ved lovendringen ble det også inkludert flere nye sakstyper. JURK er positive til at saker om lønnsstyveri, enkelte saker innenfor straffegjennomføring og de mest inngripende tvangsvedtakene i fengsel nå omfattes av fri rettshjelp. Retten til å rådføre seg med bistandsadvokat ved vurdering av anmeldelse er også videreført. Dette er endringer som vi mener vil ha positiv effekt for våre klienter.

På sikt håper vi at endringene i beregningsmetoden vil bidra til en mer dekkende rettshjelpsordning.

Samtidig har vi erfart at ordningen kan være vanskelig å orientere seg i. Den graderte egenandelen, som i enkelte tilfeller kan utgjøre en høy andel av kostnadene, skaper usikkerhet blant våre klienter. I vår saksbehandling har vi allerede møtt klienter som vegrer seg for å søke fri rettshjelp fordi de er usikre på hvor stor egenandel de må betale. JURK vil følge nøye med på effekten av disse endringene.

Likevel har endringene så langt hatt begrenset innvirkning for våre klienter, ettersom de fleste av våre saksområder faller utenfor lovens prioriterte saksområder som gir tilgang på fri rettshjelp. Sakstypene som omfattes av fri rettshjelpsordningen er etter vårt syn fremdeles altfor snevre, og burde utvides til å omfatte sivile saker om ID-misbruk, straffegjennomføring, diskriminering og seksuell trakassering, for å nevne noen. I disse sakene ser vi at det er et klart behov for et rettshjelptiltak som vårt, og at en stor andel av klientene er prisgitt rettshjelptiltak som JURK for å få juridisk bistand i sin sak.

Det er foreløpig usikkert hvilken reell effekt utvidelsen av de økonomiske vilkårene vil ha. I det opprinnelige forslaget til statsbudsjett for 2026 ble bevilgningen til spesielle rettshjelpstiltak foreslått betydelig redusert, blant annet med henvisning til at de nye vilkårene ville redusere behovet for slike tiltak. JURK og øvrige aktører i Rettshjelpsalliansen har så langt ikke erfart en slik nedgang i behovet, selv om det må tas høyde for at effektene av endringen kan ta tid å materialisere seg.

En viktig forklaring er at JURK i praksis fungerer som en førstelinjetjeneste, hvor vi både informerer om og henviser klienter til den offentlige rettshjelpsordningen. Samtidig bistår vi innenfor en bredde av saksområder som i stor grad faller utenfor de prioriterte sakstypene i rettshjelpsordningen.

Behov for lavterskeltilbud

Flere klienter har behov for å få kartlagt rettstilstanden sin, for å vite om det de lurer på er et rettslig spørsmål og om det er behov for advokatbistand. Da er det ofte tungvint, og kan være kostbart, å gå gjennom søknadsprosessen for å få fri rettshjelp. Det at vårt tilbud

¹ Ettersom størstedelen av driftsåret 2025 foregikk under de gamle økonomiske vilkårene, er det disse som i hovedsak legges til grunn i omtalen i denne årsrapporten.

er gratis og nokså ubyråkratisk, og at vi kan møte klienten «der hun er», senker terskelen betraktelig for å ta kontakt med oss.

I tillegg er det slik at dersom det innvilges fri rettshjelp, er denne ofte begrenset til et fastsatt antall timer. Timeantallet gir ikke alltid tilstrekkelig tid for en advokat til å hjelpe klienten med alle hennes rettslige spørsmål. Noen av våre klienter forteller at de tidligere har fått hjelp gjennom ordningen, men at tilbudet ikke har vært tilstrekkelig til å løse tvisten. Dette gjelder også for klienter utsatt for vold. JURK opplever også at bistandsadvokater tar kontakt med oss fordi de ikke har mulighet til å bistå klienten med den sivilrettslige delen av saken, for eksempel i saker om ID-misbruk i nære relasjoner.

Våren 2023 ble det lagt frem en rapport fra en arbeidsgruppe som utredet behovet for en førstelinjetjeneste for rettshjelp. Arbeidsgruppen foreslo å etablere en landsdekkende førstelinjetjeneste hvor det tilbys én time gratis juridisk bistand innenfor alle sakstyper. JURK stiller seg bak anbefalingene i rapporten. Justis- og beredskapsdepartementet har imidlertid ikke fulgt opp dette i regjeringens andre deloppfølging av rettshjelpsutvalgets utredning, som ble lagt frem i 2025.

Flere faktorer er ikke målbare

Mange av klientene som henvender seg til oss har utfordringer av både praktisk, juridisk og sosial karakter. De har behov for at noen tar tak i saken deres og gir dem et pek i riktig retning. Dette gjelder særlig kvinner under soning og voldsutsatte kvinner. JURK tilbyr for eksempel hjelp til søknad om voldserstatning og bistår klienter i omfattende saker om ID-misbruk. Vi fyller et udekket rettshjelpsbehov for en svært utsatt gruppe.

En annen gruppe av klienter som vi opplever som sårbare og med et udekket behov for rettshjelp, er kvinner med kort botid i Norge og med manglende norskkunnskaper. Flere av disse kvinnene har spørsmål knyttet til ytelser fra Nav eller andre forvaltningsorgan, eksempelvis UDI. Rettighetene som disse offentlige instansene forvalter er av avgjørende betydning for kvinnene og deres familier, og vårt inntrykk er at samhandlingen med forvaltningsorganene i de fleste tilfellene er svært utfordrende.

Vi har også en stor andel klienter med voldserfaringer. Vi registrerer kun voldserfaringer på saksnivå – det vil si de sakene der det er voldsproblematikk vi hjelper klientene med. Det kommer imidlertid klart frem i mange klientmøter at klientene har vært utsatt for vold, selv om problemstillingen de kontakter oss for er en annen. Mange voldsutsatte kvinner har store utfordringer på andre rettsområder enn de mange assosierer med vold. Eksempler er spørsmål om boligsituasjon, ytelser fra det offentlige, oppholdsstatus, gjeldsproblematikk og familierettslige problemstillinger.

Vi mener derfor at vi når en svært sårbar gruppe kvinner med vårt tilbud, selv om dette aldri vil komme klart til uttrykk i vår statistikk. Vi bemerker videre at vi velger å ikke rutinemessig spørre om klientene har vært utsatt for vold, eller å registrere dette dersom klienten søker hjelp for andre problemstillinger, da vi mener registrering av slik sårbar informasjon vil være etisk betenkelig og problematisk med tanke på personvern.

Den store pågangen til JURK og de andre rettshjelptiltakene er et uttrykk for at mange mennesker i Norge har juridiske problemer som ikke dekkes av den offentlige ordningen

med fri rettshjelp. Disse menneskene har heller ikke en reell mulighet til å kjøpe advokattjenester.

8.RETTIGHETSINFORMASJON OG OPPSØKENDE ARBEID

8.1 Innledning

Rettighetsinformasjon har lenge vært en stor satsning hos JURK. Som følge av dette har vi over mange år prioritert å utarbeide standardisert rettighetsinformasjonsmaterieell i form av brosjyrer og standardskriv om utvalgte temaer som vi erfarer at mange av våre klienter har spørsmål om. Dette bidrar til at rettshjelpen vi gir blir kostnadseffektiv, og at vi kan bruke kapasiteten vår på å gi individuelt tilpasset rettighetsinformasjon i de tilfellene der det er nødvendig. Vi bruker mye tid på å jevnlig kvalitetssikring og oppdatering av det standardiserte materialet vårt.

JURK har erfart at dersom vi har oppsøkende foredragsvirksomhet, ved å reise rundt i landet og holde foredrag og ha saksmottak, fører det til at vi når ut til flere klienter. Selv om vi ønsker å nå kvinner over hele landet, er 45 % av våre klienter bosatt i Oslo eller Akershus. Rettshjelpsundersøkelser viser også at det er nødvendig med oppsøkende virksomhet for å nå de mest sårbare klientgruppene. Oppsøkende arbeid er kostnadskrevende, både i reiseutgifter og arbeidskapasitet, men er en helt bevisst prioritering.

I 2025 har vi holdt 73 foredrag for minoritetskvinner og på videregående skoler, herunder 49 foredrag under rettighetsturneen, da vi reiste en uke til ulike deler av landet. I tillegg har vi gjennomført 25 fengselsbesøk i de ulike kvinnefengslene i Norge.

Vi profilerer oss også mot studenter som trenger hjelp fra oss. Vi har jevnlig stand ved ulike utdanningsinstitusjoner i Oslo og omegn. Vi etterstreber også å være synlig i medier rettet mot studenter, for eksempel studentaviser og podkaster rettet mot studentene.

8.2 JURKs metode for rettighetsinformasjon

Over mange år har JURKs arbeid med rettighetsinformasjon blitt profesjonalisert og videreutviklet med utgangspunkt i Tina Storsletten Nordstrøm sin forskning om krav til rettighetsinformasjon.²

I forskningen sammenholder Nordstrøm erfaringsmateriale fra JURKs mangeårige arbeid med rettighetsinformasjon, med de kravene til rettighetsinformasjon som kan utledes av FNs menneskerettighetskonvensjoner. I henhold til forskningen må informasjonen være:

1) reelt forståelig, 2) reelt tilgjengelig, 3) kvalitetssikret, 4) relevant for personen i den situasjonen hun måtte befinne seg i, og 5) statens plikt til å gi rettighetsinformasjon må balanseres opp mot den enkeltes ansvar for selv å innhente informasjon.

JURK sitt rettighetsinformasjonsarbeid oppfyller disse kriteriene på følgende måte:

² Se «Minoritetskvinneres rett til rettighetsinformasjon», publisert i kvinnerettslig skriftserie nr. 81/2009.

- 1) For å sikre at informasjonen er *reelt forståelig*, arbeider vi mye med enkel norsk. Vi lager også tegninger og illustrasjoner til foredragene vi holder, og forsøker å bruke praktiske eksempler for å gi bedre forklaringer. Dersom språkkunnskapene er dårlige, setter vi ofte folk sammen i grupper etter språk, slik at de kan oversette for hverandre. Vi kan også sende ut ordliste til stedene vi besøker med sentrale ord og begreper, slik at disse kan gjennomgås på forhånd.
- 2) For å sikre at rettighetsinformasjonen er *reelt tilgjengelig*, forsøker vi å reise ut på de møteplassene folk befinner seg på: foreninger, voksenopplæringer, krisesentre osv. Vi har som målsetting å ha saksmottak etter hvert foredrag, og på den måte sikre at informasjonen følges opp av mulighet for skreddersydd rettighetsinformasjon og eventuell rettshjelp.
- 3) For å *kvalitetssikre* informasjonen gjennomgår foredragene en grundig faglig sjekk før de holdes. Vi benytter også nettverket vårt dersom vi tenker at det er behov for det. Vi har jevnlig evalueringer og revideringer av foredragene våre.
- 4) For å sikre at informasjonen er *relevant*, er vi i stadig dialog med brukergruppene og kontaktpersoner. Vi legger stor vekt på dialog med tilhørerne under foredragene, og kartlegger hvilke spørsmål som stilles. Vi innhenter også systematiske evalueringer fra kontaktpersoner etter hvert foredrag, i tillegg til at vi gjør en egnevaluering.
- 5) Vi arbeider ut fra prinsippet om hjelp til selvhjelp, og gir mye informasjon om hvor man kan finne mer informasjon, og hvem man kan henvende seg til dersom man trenger hjelp.

8.3 Vår foredragsvirksomhet

8.3.1 Bakgrunn, målgruppe og evaluering

JURK har i en årrekke drevet systematisk oppsøkende virksomhet, særlig overfor kvinner med minoritetsbakgrunn. Andre grupper vi særlig søker å nå er kvinner i fengsel og voldsutsatte kvinner. Målet har vært å nå disse kvinnegruppene med samme tilbud som vi har til resten av landets kvinner; gratis juridisk rådgivning, forebyggende og rettsopplysende arbeid og rettspolitisk engasjement.

Mange minoritetskvinner har et stort udekket behov for informasjon om rettigheter og plikter i det norske samfunn. Gruppen «minoritetskvinner» er en svært sammensatt gruppe, og det er behov for et omfattende samarbeid med kvinnene selv og deres ressurspersoner for å kunne gi dem den informasjon de trenger mest. Som en følge av dette startet vi i 2012 et pilotprosjekt med mer målrettet informasjon mot ulike grupper innvandrerkvinner gjennom et «train the trainers»-opplegg kalt «Jussambassadørene».

Av evalueringene vi mottar får vi gode tilbakemeldinger på vår evne til toveis kommunikasjon, at foredragene er pedagogiske og tilpasset målgruppene, og at temaene som tas opp er relevante. Vi etterstreber å avholde saksmottak i etterkant av foredragene våre. På den måten kan kvinnene som ønsker det få meldt inn sin sak til JURK. Sakene tas med til kontoret og behandles etter våre ordinære saksbehandlingsrutiner. Mange kvinner vil få svar på spørsmålene sine under selve foredraget. Det er først og fremst i tilfeller hvor det er kvinner som sitter igjen med mer kompliserte saker hvor det er

nødvendig å undersøke det juridiske eller innhente mer konkret informasjon for akkurat hennes situasjon, at det vil være nødvendig å behandle dette som en sak.

Kombinasjonen informasjon og saksmottak er en god måte å nå mange kvinner på, siden dette senker terskelen for å søke hjelp med egen sak. Vi får tilbakemeldinger fra innvandtermiljøene på at det i tillegg er et stort behov for kompetanseheving hos ressurspersoner i disse miljøene som allerede formidler mye juss og informasjon om det norske samfunnet på morsmålet. Dette er bakgrunnen for Jussambassadør-prosjektet.

De siste årene har JURK laget en rekke nye foredrag, og vi reviderer våre eksisterende foredrag jevnlig for å sørge for at den rettslige og praktiske informasjonen vi gir er oppdatert og treffende. I 2025 har vi blant annet lagt ned betydelig arbeid med revidering i form av oppdeling og sammenslåing av standardforedragene våre for å sikre at formatet og innholdet treffer målgruppen. For en fullstendig oversikt over JURKs foredrag, se [her](#).

8.3.2 Jussambassadørene – et prosjekt finansiert av IMDi

Jussambassadørene er et prosjekt som har pågått siden 2013. Prosjektet ble opprettet etter en idéugnad i 2012, hvor målet var å kartlegge hvordan et «train the trainers»-opplegg for ressurspersoner i innvandtermiljøene bør se ut. Målgruppen for prosjektet er kvinner som har kommet til Norge gjennom familieinnvandring med andre enn flyktninger, og som derfor ikke har tilgang på introduksjonsordningen. De to største gruppene i denne kategorien er ifølge SSB polske og thailandske kvinner. Derfor er disse valgt som målgruppe for prosjektet. Modellen for prosjektet ble utviklet i løpet av de første to årene, og har vist seg å fungere svært godt. Det er JURKs fagrådgiver som har hovedansvaret for prosjektet.

En viktig del av Jussambassadørprosjektet er det årlige helgeseminaret hvor Jussambassadørene får juridisk informasjon og mengdetrening i å holde foredrag om et rettslig tema. I år var temaet «Vold i familien». JURK hadde i forkant av seminaret utarbeidet alt kursmateriell, som både omfatter et standardisert foredrag og fysiske brosjyrer på thai og polsk. Årets foredrag gir informasjon om ulike typer vold, hvilke rettigheter man har som voldsutsatt (herunder opphold på selvstendig grunnlag), hvilke hjelpetilbud som finnes, økonomisk vold/ID-tyveri og vold mot barn.

Totalt var det 30 kvinner fra hele landet til stede på seminaret. Etter seminarhelgen sprer Jussambassadørene informasjonen videre i sine lokale kvinneforeninger og nettverk gjennom å holde de standardiserte foredragene og å dele ut informasjonsmateriell. Tilbakemeldingene vi mottok fra jussambassadørene i 2025 var utelukkende positive. Særlig trekkes det frem at de opplever at det er fint å samles for å utveksle erfaringer og refleksjoner, og at årets tema opplevdes som viktig å ha kunnskap om.

I tillegg til helgeseminaret, består prosjektet av jevnlig kontakt/oppfølging av jussambassadørene gjennom året. Blant annet sender JURK løpende ut brosjyrer til jussambassadørene, og JURKs fagrådgiver har også besøkt flere lokallag i løpet av året for å holde foredrag og fortelle om JURK. Som følge av at Jussambassadørprosjektet hadde et opphold 2024, brukte JURKs fagrådgiver mye tid på å kontakte hver enkelt jussambassadør på telefon for å gjenetablere relasjonen/kontakten våren 2025. Vi erfarte

at dette hadde god effekt og at det la til rette for godt samarbeid gjennom året. Vi undersøkte i løpet av disse samtalene hvilke temaer ambassadørene ønsket å vite mer om på helgeseminaret i 2025. På den måten sikret vi at prosjektet berører temaer som har høy aktualitet for jusambassadørene og for kvinnene i deres lokallag.

8.4 Rettighetsturné

Siden 2010 har vi reist på «rettighetsturné», som går ut på å stenge kontoret i en uke mens saksbehandlerne reiser rundt til ulike deler av Norge for å spre ordet om vårt tilbud, holde foredrag og ta inn saker. Målet med rettighetsturneen er å nå ut bredt og spre rettighetsinformasjon til kvinner som kanskje ikke ellers får dekket sitt rettshjelpsbehov, ved å besøke voksenopplæringssteder, krisesenter, kvinnekafeer, fengsler og andre tilbud rundt omkring i landet. Der holder vi foredrag, har saksmottak og deler ut brosjyrer. I tillegg stiller vi opp i lokale medier og forteller om oss og vårt tilbud.

I 2025 reiste saksbehandlerne på rettighetsturné på våren. De besøkte steder i Østfold, Innlandet, Vestlandet, Finnmark, Sørlandet, Trøndelag og Nordland. I løpet av rettighetsturneen 2025 holdt saksbehandlerne 49 foredrag for ulike grupper minoritetskvinner, i fengsel, på krisesenter og for elever ved videregående skoler. Der lokalene tillot det, ble det dessuten holdt saksmottak i etterkant av foredragene. I tillegg fikk vi fortalt om tilbudet vårt flere nye steder, og hengt opp plakater med informasjon om vårt tilbud. Turneen bidro også til å gjøre tilbudet vårt kjent flere nye steder, blant annet gjennom informasjonsarbeid og oppheng av plakater. Samtidig viser erfaringene et betydelig udekket rettshjelpsbehov blant kvinner i Norge, noe som understreker behovet for styrket rettighetsinformasjon og økt satsing på oppsøkende rettshjelp for å nå særlig utsatte grupper.

9. RETTSPOLITISK ARBEID

9.1 Generelt

Målet med JURKs rettspolitiske arbeid er å synliggjøre rettslige og strukturelle utfordringer, og bidra til endringer som styrker rettssikkerheten for våre klienter. Vi anser dette arbeidet som både viktig og kostnadseffektivt, ettersom målet på sikt er at færre skal ha behov for rettshjelp.

JURK har en særlig posisjon i det rettspolitiske arbeidet gjennom vår omfattende saksbehandling. Arbeidet baserer seg først og fremst på erfaringer fra konkrete saker, som gir oss et solid empirisk grunnlag for å vurdere hvordan lovgivningen faktisk slår ut i kvinners liv. Dette gir oss også et godt utgangspunkt for å foreslå endringer som i større grad tar hensyn til kvinners levde erfaringer. Vi arbeider aktivt for å synliggjøre kvinneperspektivet, som vi erfarer ofte er fraværende eller svakt ivare tatt i regelverk og praksis.

Det rettspolitiske arbeidet er tett forankret i organisasjonen, og alle ansatte bidrar. Erfaringer fra saksbehandlingen danner grunnlaget for hvilke problemstillinger vi løfter, og det er rom for at den enkelte saksbehandler kan initiere nye prosjekter. Når vi avdekker generelle mangler i regelverket eller ser at gjeldende rett gir urimelige utslag for våre klienter, danner dette grunnlag for nye rettspolitiske initiativer.

Arbeidet foregår blant annet gjennom utarbeidelse av høringsuttalelser til lovforslag, påvirkning av offentlige instanser, møter med politikere, samt deltakelse i samfunnsdebatten gjennom foredrag, kronikker og medieopptredener.

JURKs rettspolitiske arbeid i 2025 ble i stor grad preget av stortingsvalget høsten samme år. Før sommeren var aktiviteten høy, med flere relevante høringer og lovendringer på områder JURK over tid har arbeidet med. Blant annet ble det innført en samtykkebassert voldtektsbestemmelse, som har vært et langvarig rettspolitisk prosjekt for JURK. Dette illustrerer betydningen av langsiktig rettspolitisk arbeid og tilstedeværelse.

I forkant av og etter stortingsvalget ble imidlertid det rettspolitiske arbeidet i perioder redusert. Valgkampen medførte mindre tilgjengelighet og kapasitet hos politikere til å følge opp nye saker. Samtidig bidro usikkerhet knyttet til den kommende sammensetningen av Stortinget til at det i en periode var mindre forutsigbart hvem som ville være relevante mottakere av JURKs innspill. Etter valget har det også vært utskiftninger blant etablerte kontakter på Stortinget, samtidig som mange nye representanter har hatt behov for tid til å sette seg inn i sine roller.

9.2 Høringsuttalelser

- **31. januar 2025:** Marie Løland, Ragnhild Hofstad og Julie Aurora Rigstad svarte på høring om ny boligleielov, *NOU 2024:19 Ny boligleielov*.
-
- **11. februar 2025:** Malin Kvalvaag Skorstad, Henrik Vanvik-Hovstein og Åsne Solberg svarte på høring om forslag til endringer i trygderettsloven.

- **18. februar 2025:** Anna Elise Pedersen og Maren Fogstad Gundersen deltok i muntlig høring om *Meld. St. 7 (2024-2025) Om seksuell trakassering* i familie- og kulturkomiteen.
- **21. februar 2025:** Frida Helseth Nordby og Emma Celeste Brøndmo svarte på høring om *NOU 2024:21 Trygge og enkle betalinger for alle*.
- **3. mars 2025:** Malin Kvalvaag Skorstad og Åsne Solberg svarte på høring om natt- og alenearbeid i varehandelen.
- **20. mars 2025:** Malin Kvalvaag Skorstad og Maren Fogstad Gundersen deltok på innspillmøte med kultur- og likestillingsdepartementet om gjennomgangen av håndhevningsapparatet. Malin Kvalvaag Skorstad holdt muntlig innlegg.
- **31. mars 2025:** Marianne Müller og Nora Rud svarte på høring om forslag til endringer i reglene om varsling for å styrke fornærmedes og etterlattes stilling.
- **29. april 2025:** Ylva Audunson Nome og Ragnhild Hofstad deltok i muntlig høring om endringer i rettshjelpsloven mv. (prioriterte sakstyper for rettshjelp mv.), *Prop. 103 L (2024-2025)*
- **29. april 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok i muntlig høring om ny forvaltningslov, *Prop. 79 L (2024-2025)*.
- **5. mai 2025:** Divina Edward og Hanna Skjæret Eliseussen deltok i muntlig høring om ny barnelov, *Prop. 117 L (2024-2025)*.
- **8. mai 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok i muntlig høring om endringer i straffeloven/samtykkelov, *Prop. 132 L (2024-2025)*.
- **10. juni 2025:** Frida Helseth Nordby og Emma Celeste Brøndmo svarte på høring om forslag til endringer i gjeldsinformasjonsloven og gjeldsinformasjonsforskriften.
- **29. juli 2025:** Marie Løland, Ragnhild Hofstad, Nora Elise Rud, Marianne Müller og fagrådgiver Åsne Solberg svarte på høring om *NOU 2025:2 – Samfunnsvern og omsorg*.
- **25. september 2025:** Malin Kvalvaag Skorstad, Mia Hynne og fagrådgiver Åsne Solberg svarte på høring fra Kultur- og likestillingsdepartementet om forslag om å opprette et meklingsstilbud for diskrimineringsaker mm.
- **1. oktober 2025:** Maren Fogstad Gundersen, Sara Christine Hågensen og fagrådgiver Åsne Solberg svarte på høring om *NOU 2025:5 Kvinners arbeidshelse – Kunnskap og tiltak*.
- **17. november 2025:** Sofia Hussain, Mia Hynne og fagrådgiver Åsne Solberg svarte på høring om endringer i folketrygdloven kapittel 15 Stønader til enslig mor eller far
- **1. desember 2025:** Andrine Myrvold Johannessen, Samin Aiman Malik, Maren Nordby Thorbjørnsen, Sofia Hussain, Maria Hongset og Vilde Schjenken Lundli svarte på høring til *NOU 2025:6 Samboerloven – regulering av det økonomiske forholdet mellom samboere*.

9.3 Svar på representantforslag

I 2025 har JURK bidratt med flere innspill til politiske prosesser. Den 4. februar leverte fagrådgiver Åsne Solberg innspill til et representantforslag om et kriminalomsorgsløft til det beste for både innsatte og ansatte. Videre leverte Henrik Vanvik-Hovstein og fagrådgiver Åsne Solberg den 7. april innspill til et representantforslag om et mer rettferdig yrkesskaderegelverk.

9.4 Innspill og deltakelse i offentlige prosesser

- **15. januar 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg holdt en innledning/innlegg i justisdepartementet om hvilke UPR-anbefalinger norske myndigheter bør akseptere på volds- og overgrepfeltet. Til stede var representanter fra ulike departement, samt representanter fra ulike sivilsamfunnsorganisasjoner.
- **4. februar 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok på informasjons- og innspillsmøte med Kultur- og likestillingsdepartementet og Utenriksdepartementet om hva Norge bør fokusere på i forhandlingene under FNs kvinnekommisjon 2025 (CSW69). JURK trakk frem temaene vold og overgrep, manglende kjønnsperspektiv, manglende tilgang på rettighetsinformasjon og kvinners soningsforhold.
- **25. februar 2025:** Daglig leder Petrine Iversen og saksbehandler Frida Nordby deltok på møte med statssekretær i Justis- og beredskapsdepartementet, Even Eriksen (AP), for å adressere behovet for en førstelinjetjeneste og utvidelse av prioriterte sakstyper i rettshjelpsloven.
- **28. mars 2025:** fagrådgiver Åsne Solberg møtte sammen med de andre medlemmene av arbeidsgruppen for oppfølging av FN-anbefalinger (i regi av NIM) statssekretær Even Eriksen og representanter fra andre fagdepartementer. Tema for møtet var rettshjelp.
- **3. april 2025:** Daglig leder Petrine Iversen deltok som informant i evalueringen av voldserstatningsloven av 2023, i regi av Lund & co og Proba samfunnsanalyse.
- **3.april 2025:** Saksbehandlerne Marie Løland, Ragnhild Hofstad, Nora Elise Rud og Marianne Müller deltok på møte med forebyggingsenheten i Sivilombudet for å dele erfaringer og innspill fra våre besøk i kvinnefengsel. Formålet var å gi innspill til hvilke institusjoner forebyggingsenheten skal føre tilsyn.
- **25. april 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok i digitalt diskusjonsmøte om revitalisering av FNs kvinnekommisjon (CSW) med Kultur- og likestillingsdepartementet.
- **16. mai 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham og fagrådgiver Åsne Solberg leverte innspill til sivilsamfunnets rettsstatsmelding i regi av Advokatforeningen, med god hjelp fra saksbehandlerne.
- **10. september 2025:** Saksbehandlerne Maren Fogstad Gundersen og Mina Gadir Ali ble intervjuet av forskere fra Nav i forbindelse med prosjektet «Oppfølging fra Nav-kontor – på tvers av stat og kommune».
- **17.november 2025:** Saksbehandler Marianne Müller ble intervjuet av forskere Ingunn Bjørkhaug og Kristin Dalen om mishandlingsbestemmelsen (utl. § 53) i forbindelse med Fafo sitt forskningsprosjekt INFOVOLD.
- **4. desember 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg sendte inn sivilsamfunnets skyggerapporter til GREVIO (Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence). Rapportene er ført i pennen av JURK v/ Åsne Solberg og Elena Buznik, Sanitetskvinnene og Krisesentersekretariatet og bygger på innspill og tilslutning fra 33 organisasjoner på volds- og likestillingsfeltet.
- **12. desember 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok møte hos Utenriksdepartementet om regjeringens politikk når det gjelder Europarådet, med særlig fokus på Meld. St. 20 (2024–2025). JURK var invitert som medlem av NGO-forum. Statssekretær Astrid Bergmål, visegeneralsekretær Bjørn Berge i Europarådet og

ambassadør Vebjørn Heines var til stede. JURK løftet frem viktigheten av å følge opp egne plikter internt etter Istanbulkonvensjonen for å sikre legitimitet i europeiske samarbeid på menneskerettighetsfronten.

9.5 Møter med politikere

- **20. februar 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg og saksbehandlerne Marie Løland og Ragnhild Hofstad deltok på møte med justisminister Astrid Aas-Hansen fra Arbeiderpartiet om kvinners soningsforhold.
- **3. mars 2025:** Saksbehandlere Frida Helseth Nordby, Emma Brøndmo og Ylva Audunson Nome møtte leder av Justiskomiteen og justispolitisk talsperson i Frp, Helge Andre Njåstad. Tema for møtet var behovet for rettshjelp i saker om ID-misbruk og økonomisk vold.
- **3. mars 2025:** Saksbehandlere Andrine Myrvold Johannessen, Lene-Mari Håberg og Hanna Skjæret Eliseussen møtte med stortingsrepresentant Ingvild Wætrhus Thorsvik fra Venstre om arbeidet frem mot en fravikelig samboerlov
- **4. mars 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg møtte Hadia Tajik, Ragnhild Hartviksen og Benjamin Jacobsen (justis i AP) sammen med representanter fra Amnesty og sex og samfunn i Samtykkealliansen. Tema var samtykkelov og strategisk lobbyarbeid videre.
- **19. mars 2025:** Saksbehandlere Kristine Berge Sandvand, Marianne Müller og Ragnhild Hofstad deltok på møte med Ingunn Foss fra Høyre om fri rettshjelp, herunder ID-tyveri og økonomisk vold, utl. § 53 og tvang og isolasjon i fengsel.
- **26. mars 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg møtte Simen Velle (leder for FpU) i Oslo sammen med representanter fra Sex og samfunn og Amnesty i Samtykkealliansen. Tema var samtykkelov og mannsperspektivet.
- **27. mars 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg møtte Julianne Ofstad (varaordfører i Oslo for FrP) sammen med Sol Stenslie i Samtykkealliansen. Tema var samtykkelov og helsekonsevenser av voldtekt.
- **2. april 2025:** Divina Edward, Samin Aiman Malik og Vilde Schjenken Lundli møtte Ingunn Foss og Guro Angell Gimse, justisfraksjonen til Høyre. Møte omhandlet samboerlov.
- **10. april 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg møtte Sandra Bruflot (leder for Høyres kvinneforum) sammen med Amnesty, Kriesesentersekretariatet, NKS, Sex og samfunn og Juristforbundet hos Agenda Rådgivning. Temaet var samtykkelov.
- **21. mai 2025:** Fagrådgiver Åsne Solberg møtte Åslaug Sem Johansen og Else Marie Rødby i SP sammen med Samtykkealliansen, Amnesty, NKS, Sex og samfunn og Juristforbundet. Temaet for møtet var samtykkelov.
- **2. september 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham og saksbehandler Ylva Audunson Nome møtte statssekretær Gunn Karin Gjøl sammen med Jussbuss. Temaet var førstelinjetjeneste.
- **16. oktober 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham og fagrådgiver Åsne Solberg møtte Julie Stuestøl fra MGD på Jusshuset sammen med Gatejuristen/kirkens bymisjon og Jussbuss for å snakke om rettshjelp og reversering av kutt i støtten til rettshjelptiltakene. Julie fikk omvisning i JURKs lokaler etterpå.
- **4. november 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham og fagrådgiver Åsne Solberg møtte Bent-Joachim Bentzen fra SP sammen med Gatejuristen/kirkens bymisjon og

Jussbuss for å snakke om rettshjelp og reversering av kutt i støtten til rettshjelptiltakene.

- **27. november 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham og saksbehandlerne Ylva Audunson Nome og Esther Eline Aabel Hansen møtte stortingsrepresentant June Trengereid Gruer fra Arbeiderpartiet. Temaet var vold.
- **1. desember 2025:** Daglig leder Susan Arulanantham og fagrådgiver Åsne Solberg møtte Grunde Almeland fra Venstre på Jusshuset sammen med Gatejuristen/kirkens bymisjon, Ung rettshjelp og Jussbuss for å snakke om rettshjelp og reversering av kutt i støtten til rettshjelptiltakene.

9.6 Rettspolitiske prosjekter

Målet med JURKs rettspolitiske arbeid er å belyse rettslige og strukturelle utfordringer, og bidra til endring til det beste for våre klienter. Arbeidet tar utgangspunkt i erfaringene vi gjør i saksbehandlingen, og bygger på et omfattende empirisk grunnlag som gir oss innsikt i hvordan lovgivning og praksis faktisk påvirker kvinner i deres levde liv. Når vi over tid identifiserer gjentakende utfordringer eller regelverk som slår særlig uheldig ut, danner dette grunnlag for å løfte problemstillingene på et mer overordnet nivå.

Det rettspolitiske arbeidet gjennomføres blant annet gjennom høringsuttalelser, innspill til myndigheter, møter med beslutningstakere, deltakelse i samfunnsdebatten og samarbeid med andre aktører. I tillegg arbeider vi mer målrettet innenfor utvalgte områder gjennom egne prosjekter, hvor vi kombinerer kunnskapsinnhenting, formidling og politisk påvirkning.

Selv om JURKs arbeid favner bredt, har vi valgt å prioritere enkelte temaer særlig. Dette er områder hvor vi over tid har sett et tydelig og vedvarende behov for endring, og hvor vi derfor arbeider mer strategisk.

Nedenfor følger en oversikt over JURKs prioriterte rettspolitiske prosjekter i 2025, og hva status er på disse.

Fri rettshjelp

Målet om en helhetlig reform av den offentlige rettshjelpsordningen i Norge er fortsatt ikke nådd. I 2025 har JURK arbeidet aktivt for å belyse svakhetene ved dagens ordning og påvirke hvordan fremtidens rettshjelpssystem bør utformes. Arbeidet har blant annet bestått av deltakelse i høringer om endringer i rettshjelpsloven, samt innspill til myndigheter om behovet for en styrket og mer tilgjengelig rettshjelpsordning.

JURK har i løpet av året deltatt i muntlig høring om endringer i rettshjelpsloven, særlig knyttet til utvidelse av prioriterte sakstyper. Videre har vi hatt flere møter med politikere hvor behovet for fri rettshjelp har vært et sentralt tema, herunder i saker om ID-tyveri og økonomisk vold. Vi har også deltatt i møter med både departement og stortingsrepresentanter hvor vi har løftet behovet for en førstelinjetjeneste for rettshjelp og for å styrke rettshjelptiltakenes rammevilkår.

En viktig del av arbeidet i 2025 har også vært knyttet til forslag om reduksjon i støtten til rettshjelptiltak. JURK har, sammen med andre aktører, hatt flere møter med politikere

for å synliggjøre behovet for å opprettholde og styrke disse tilbudene. Vår erfaring er at rettshjelptiltakene fyller et nødvendig rom i rettshjelpssystemet, særlig for klienter som faller utenfor den offentlige ordningen.

JURK arbeider fortsatt for at flere saksområder som berører vår klientgruppe skal omfattes av rettshjelpsordningen, og for etablering av en tilgjengelig og ubyråkratisk førstelinjetjeneste i hele landet. Erfaringene fra vår saksbehandling viser at behovet for rettshjelp er stort, og at mange klienter fortsatt faller utenfor dagens ordning, både som følge av begrensede sakstyper og økonomiske vilkår.

Rød knapp

I 2025 har mye av arbeidet i Rød Knapp-alliansen vært knyttet til styringsgruppemøter, organisasjonsutvikling og videreføring av strukturendringer vedtatt i 2024. JURK har deltatt i arbeidsgrupper for synliggjøring og strategi, og har særlig bidratt til å styrke alliansens digitale tilstedeværelse, blant annet gjennom samarbeid med kommunikasjonsbyrået Siste Skrik.

Alliansen har videreutviklet sitt informasjonsarbeid, blant annet gjennom lansering av en nettside om vold og hjelpetilbud, hvor JURK har gitt faglige innspill. I løpet av året har det også blitt gjennomført flere kompetansehevende tiltak og deltakelse på konferanser og markeringer knyttet til vold i nære relasjoner og kvinners rettigheter.

Utdeling av røde knapper i Oslo sentrum har blitt gjennomført ved flere anledninger i løpet av året, som en del av alliansens faste arbeid med å skape oppmerksomhet om vold mot kvinner. Alliansen arrangerte også et lunsjseminar 25. november, hvor temaet var digital vold. JURK bidro med faglige innlegg om økonomisk og digital vold, basert på erfaringer fra egen saksbehandling.

JURK er representert i samarbeidet ved fagrådgiver og saksbehandlere, og har gjennom året bidratt til å styrke både alliansens faglige arbeid og utadrettede profil.

Samboerprosjektet

JURK har i 2025, som i tidligere år, hatt stor pågang fra klienter med spørsmål om samboerrettigheter, særlig knyttet til økonomisk oppgjør ved samlivsbrudd. Erfaringene fra saksbehandlingen viser et tydelig behov for klarere regulering på feltet. Rettspolitisk arbeid om å få innført en samboerlov har dermed høy prioritet hos JURK.

Som en del av det rettspolitiske arbeidet har JURK blant annet arrangert Kjærlighetsuka, hvor saksbehandlerne gjennom utadrettet informasjonsarbeid, herunder stands, formidler betydningen av samboerkontrakter og gir rettighetsinformasjon om samboeres rettsstilling. Gjennom dette arbeidet ønsker JURK å øke bevisstheten i den generelle befolkningen, og særlig unge, om den usikre rettstilstanden man befinner seg i som samboer i Norge. I tillegg har vi fått publisert flere artikler om samboeres rettslige stilling og behovet for en egen samboerlov. JURK har også deltatt i politiske møter med blant annet Venstre og Høyre, hvor vi har delt erfaringer fra vår praksis.

Den 23. mai 2025 ble NOU 2025:6 om samboerlov lagt frem. Utvalget foreslår en fravikelig lov som skal gjelde for samboere som har bodd sammen i minst tre år, har eller venter

barn, eller har inngått avtale. Det foreslås at regler om økonomisk oppgjør kun skal gjelde dersom partene har barn sammen eller har avtalt dette.

Høsten 2025 har JURK arbeidet med hørings svar til lovforslaget som har vært et stort og omfattende arbeid. JURK har i forbindelse med dette også samarbeidet med flere eksterne aktører. Daglig leder Susan Arulanantham og saksbehandlerne Samin Malik og Sofia Hussain har blant annet hatt møte med Likestillings- og diskrimineringsombudet, og familiegruppa utarbeidet et høringsnotat som ble delt med blant annet Norsk kvinne lobby og Jussformidlingen. Saksbehandlere fra JURK deltok også på medlemsmøte i Norsk kvinne lobby for å videreformidle vår vurdering av lovforslaget til lobbyens øvrige medlemmer.

JURK er i hovedsak positive til forslaget om en samboerlov. Vår viktigste innvending gjelder at reglene om økonomisk oppgjør i hovedsak er begrenset til samboere som har, har hatt eller venter barn sammen, med mindre annet er avtalt. Etter vår erfaring lever mange i langvarige samboerforhold uten barn, med sammenblandet økonomi og gjensidige forpliktelser. Samtidig ser vi at samboere i liten grad inngår avtaler. Dersom det overlates til den svakere part å sikre regulering gjennom avtale, kan dette svekke rettssikkerheten. Disse og andre innvendinger er nærmere redegjort for i vårt hørings svar.

Fengselsprosjektet

Arbeidet med å belyse og å forbedre kvinners soningsforhold er ett kjerneområde for JURK. I 2025 har vi svart på relevante høringer, skrevet kronikker og hatt politikermøter med både Justisministeren og medlemmer av Stortingets justiskomite for å løfte frem de utfordringene vi ser i kvinne fengslene og våre forslag til løsninger. Vi har blant annet etterlyst behovet for å kompensere tiltak for brudd på nærhetsprinsippet overfor kvinnelige innsatte, oppfølging av arbeidet med å forebygge isolasjon og annen tvangsbruk i fengsel, mangelfulle helsetilbud, samt behovet for kjønnsperspektiv i utformingen av soningsforholdene. Vi har også rettet kritikk mot myndighetene grunnet mangelfull oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak om å opprette en advokatordning i fengsel. JURK er blant flere aktører på rettshjelpsfeltet som mener at utvidelsene i rettshjelpsloven, som gir innsatte rett til advokatbistand i enkelte inngripende tvangstilfeller, ikke er egnet til å dekke det rettshjelpsbehovet som eksisterer blant innsatte i norske fengsler.

I april 2025 arrangerte vi også panelsamtale om kvinners soningsforhold sammen med Norsk kvinnesaksforening.

Voldtektsprosjektet og arbeid i samtykkealliansen

JURKs rettspolitiske arbeid innenfor voldtekt bygger på en erkjennelse av at voldtekt er en av vår tids største likestillingsutfordringer. I tillegg har flere av våre klienter historikk preget av voldtekt eller andre seksuelle overgrep. Norge har i årevis har fått kritikk og gjentatte anbefalinger om å innføre en bestemmelse mot voldtekt som setter manglende fritt avgitt samtykke i sentrum. Denne kritikken kom senest fra FNs kvinnekomité i 2023 og fra GREVIO i 2022. I tillegg fikk Norge internasjonal kritikk for å mangle samtykkebasert voldtektslovgivning fra hele 11 land gjennom UPR-prosessen i 2024.

Sammen med Amnesty International, Seksualpolitisk Nettverk for ungdom (SNU) og Norske kvinners sanitetsforening (Sanitetskvinnene) var JURK med å starte Samtykkealliansen i 2021, og vi har sittet i arbeidsutvalget siden. Samtykkealliansen er et nettverk av 50 organisasjoner som har arbeidet for at Norges straffelov skulle endres slik at den fastslår at seksuell omgang uten samtykke er voldtekt. I 2025 bestod arbeidsutvalget av JURK, Amnesty, Sanitetskvinnene og Sex og samfunn.

I juni 2025 vedtok Stortinget en historisk lovendring i straffeloven § 291 som slår fast at seksuell omgang uten samtykke er voldtekt. Den nye bestemmelsen bygger både på en ja-betyr-ja-modell og en nei-betyr-nei-modell, og gir et reelt vern av den seksuelle selvbestemmelsesretten.

Første halvår av 2025 deltok fagrådgiver i ukentlige arbeidsgruppemøter i alliansen, og har også bidratt aktivt i strategisk lobbyarbeid, herunder politikermøter, deltagelse i panelsamtaler, kvalitetssikring av innhold til sosiale medier, utarbeidelse av kronikker og koordinering av påvirkningsarbeid med samarbeidspartnere. JURK har hatt en viktig rolle i alliansen gjennom juridisk kvalitetssikring av alliansens argumenter, og har også vært en tydelig pådriver i alliansens påvirkningsarbeid. JURK har også kommet med skriftlige og muntlige innspill i forbindelse med Stortingets behandling av lovforslaget til ny voldtektbestemmelse i 2025. Etter vedtagelsen av lovendringen har Samtykkealliansen hatt fokus på implementering av loven slik at den skal få tilsiktet effekt som verktøy for forebygging av voldtekt.

Seksuell trakassering

JURK har jobbet rettspolitisk med seksuell trakassering i en årrekke. Tidligere var hovedfokus å sette seksuell trakassering og den høye forekomsten på dagsordenen. Etter #MeToo-kampanjen har fokuset gradvis hatt en dreining mot å jobbe for forbedring av håndhevingsmekanismene i saker om seksuell trakassering og diskriminering. Som ledd i dette jobber prosjektet for at Diskrimineringsnemnda skal få myndighet til å idømme privatpersoner oppreisningsansvar, også utenfor arbeidsforhold, samt utvidet kompetanse til å tilkjenne erstatning. Prosjektet jobber også for at personer som utsettes for seksuell trakassering og annen diskriminering skal få tilgang på fri rettshjelp. Vi har blant annet løftet frem dette i skriftlige innspill til ulike utvalg og møter med ulike politikere. I 2025 har JURK blant annet gitt høringsinnspill til ulike utredninger og proposisjoner, samt stortingsmelding Meld. St. 7 (2024-2025) om seksuell trakassering. JURK ble også intervjuet av DN i forbindelse med en sak om seksuell trakassering, hvor vi blant annet løftet frem begrensningene i Diskrimineringsnemndas myndighet til å tilkjenne oppreisning og erstatning i slike saker.

ID-tyveri og økonomisk vold

JURK arbeider for at saker om ID-tyveri og økonomisk vold skal omfattes av de prioriterte sakstypene i rettshjelpsloven, slik at utsatte sikres et bedre rettsvern enn i dag. I saksbehandlingen ser vi hvordan finansinstitusjoner starter inndrivelsesprosesser og holder våre klienter ansvarlig for store låneopptak, selv om gjelden er et resultat av ID-misbruk eller vold i nære relasjoner. Uten juridisk bistand er det en reell risiko for at den utsatte urettmessig blir sittende med betydelige økonomiske krav. JURK mener også at avtalelovens ugyldighetsregler må tilpasses et mer digitalisert samfunn og oppdatert kunnskap om dynamikken i voldelige relasjoner. I 2025 har JURK løftet disse

problemstillingene i flere politiske prosesser og møter med politikere, også i sammenheng med nærliggende temaer som fri rettshjelp og vold i nære relasjoner. Gjennom året har vi arbeidet for å synliggjøre hvordan manglende tilgang til rettshjelp i slike saker svekker rettssikkerheten for en særlig utsatt gruppe.

JURK har også løftet tematikken i faglige og offentlige sammenhenger i 2025, blant annet holdt saksbehandler Ylva Audunson Nome innlegg om økonomisk vold under Alliansen Rød Knapps arrangement om digital vold 25. november 2025. Dette har bidratt til å synliggjøre sammenhengen mellom digital sårbarhet, vold i nære relasjoner og behovet for styrket rettsvern.

Erfaringene fra saksbehandlingen viser at JURK sitter på viktig kunnskap om kjønnsperspektivet i saker om digital sårbarhet og svindel. Dette understøttes også av forskning. Forskningsprosjektet Samfunnssikkerhet og digitale identiteter (SODI) ved Universitetet i Oslo har undersøkt ID-misbrukssaker behandlet av JURK, Jussbuss og Gatejuristen i perioden 2015 til 2021. Rapporten viser at ID-misbruk oftest utøves av en nærstående, og at rundt 80 prosent av kvinnene som utsettes for ID-misbruk blir svindlet av en person de har en nær relasjon til. Dette understreker behovet for både et tydeligere kjønnsperspektiv i reguleringen av slike saker og for bedre tilgang til rettshjelp for de utsatte.

Kvinnehelse

Gjennom flere år har vi sett i vår saksbehandling hvordan manglende kunnskap på «kvinnesykdommer» også påvirker kvinners mulighet til å få innvilget ulike stønader fra Nav, med de økonomiske konsekvenser dette medfører. Vi opplever at JURK er en av få organisasjoner som ser kvinnehelse i et rettslig perspektiv, i tillegg til at vi har inngående kunnskap om kvinners helse i fengsel. I tillegg til å formidle disse poengene, har vi i 2025 jobbet med å vise sammenhengen mellom diskriminering, trakassering og vold, og dårlig arbeidshelse for kvinner. Disse temaene løftet vi blant annet i vårt høringssvar til Kvinnearbeidshelseutvalgets utredning NOU 2025:5.

10. INTERNASJONALT ARBEID OG MENNESKERETTIGHETER

10.1 JURKs rolle i internasjonalt arbeid

Solidaritet med kvinner verden over har vært et viktig utgangspunkt i den norske kvinnebevegelsen. Også JURK har tidligere hatt samarbeid med blant annet Guatemala og Tanzania gjennom paraplyorganisasjonen Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål (FOKUS). Vi måtte legge ned disse prosjektene i 2018 fordi vi ikke klarte å møte kravene om egenandel stilt av NORAD.

Siden 2021 har JURK også måttet avvike sin årlige studietur av hensyn til andre økonomiske prioriteringer. Dette innebærer at JURK ikke lenger har faste arenaer for arbeid med internasjonal erfaringsutveksling i sin drift. Dette skjer i en tid hvor internasjonale kvinnespørsmål i økende grad opptar saksbehandlerne, og hvor en mer urolig verdenssituasjon – med krig og konflikt flere steder – særlig rammer kvinner.

Også på rettshjelpsfeltet har den norske modellen med studentdrevne, uavhengige og rettspolitiske rettshjelpstiltak vekket stor interesse, både nasjonalt og internasjonalt. Samtidig har JURK i mindre grad enn andre aktører synliggjort og markert sin egen modell i slike sammenhenger.

Likevel har det i løpet av året presentert seg flere muligheter for internasjonal solidaritet og informasjonsutveksling med andre organisasjoner, plattformer og forskningspersonale. JURK opplever stor interesse rundt vår drift og modell i internasjonale forum som vi er del av.

Våre internasjonale besøk i 2025

- **Deltagelse på FNs kvinnekommisjon:** Fagrådgiver Åsne Solberg og daglig leder Petrine Iversen deltok på CSW (the UN Commission on the Status of Women)/FNs kvinnekommisjon i New York. I 2025 var temaet Beijing + 30.
- **Besøk av Differenza Donna (Italia):** Fagrådgiver Åsne Solberg og Anna Elise Pedersen tok imot besøk av den italienske kvinneorganisasjonen Differenza Donna, som tilbyr krisesenter og andre støttetjenester for voldsutsatte kvinner. Vi snakket om tiltakene våre. JURK holdt en presentasjon om historien og arbeidet til JURK, samt om utfordringene med å jobbe for kvinners rettigheter i Norge i dag. Differenza Donna fortalte om hvordan de driver ulike type krisesenter, bl.a. på sykehus, og om de ulike tilbudene knyttet til dette arbeidet (f.eks. rettshjelp, samtaler og rådgivning).
- **Besøk av Erica Bruke (New Zealand):** Saksbehandlere Lene-Mari Håberg og Anna Elise Pedersen tok imot besøk av familierettsadvokat Erica Burke fra New Zealand. Hun var i Norge som følge av at hun vant «The Borrin Foundation Travel and Learning Award» for prosjektet sitt. Hun ønsker å drive med rettshjelp spesifikt for kvinner, samt rettspolitisk arbeid. Hun har særlig fokus på familierettslige spørsmål. Besøket hos JURK er en del av hennes research i

forbindelse med dette prosjektet. Vi holdt presentasjon om JURK, hadde omvisning av kontoret og besvarte spørsmål om vår drift.

- **Public and Private Justice -konferansen (Kroatia):** Fagrådgiver Åsne Solberg deltok på rettshjelps-konferanse «Public and Private Justice» i Dubrovnik, ved «Dubrovnik Inter University Centre», sammen med representanter fra Jussbuss. Der presenterte hun JURKs arbeid, og fortalte blant annet om hvordan vi forsøker å fylle hullene i den offentlige rettshjelpsordningen. Hun snakket også om vårt arbeid for å sikre rettshjelp av høy kvalitet, og hvordan vi løfter frem viktige kjønnsperspektiver overfor beslutningstakere.
- **The Nordic Law and Gender Conference (Danmark):** Daglig leder Susan Arulanantham og fagrådgiver Åsne Solberg deltok på the Nordic Law and Gender Conference 2025: Against all odds i København, en nordisk fagkonferanse som samler forskere og praktikere for å diskutere rettslige problemstillinger og forskning knyttet til kjønn, likestilling og juss.
- **Besøk fra Latvia:** Daglig leder Susan Arulanantham tok imot besøk fra Statens sivilrettsforvaltning, representanter fra justisdepartementet samt en delegasjon fra Latvia sammen med resten av Jusshuset, som var på besøk i Norge for å lære om vår rettshjelpsordning. Representantene fra Latvia besto av kvinner ansatt i Latvias domstolsadministrasjon og lignende offentlige organer. De ble presentert for JURKs arbeid, driftsmodell og ble vist rundt i våre lokaler.
- **Besøk av Dr. Tiba Bonyad (Irland):** Daglig leder og flere saksbehandlere deltok i møte med Dr. Tiba Bonyard i forbindelse med forskningsprosjektet BILQIS (Building Conceptual and Methodological Expertise for the Study of Gender, Agency, and Authority in Islam), finansiert av European Research Council og ledet av Dr. Roja Fazaeli ved University of Galway. Prosjektet undersøker muslimske kvinners tilgang til rettigheter og rettssystemet i Europa, og JURK bidro med perspektiver fra vårt arbeid med kvinners tilgang til rettshjelp i Norge og erfaringer med muslimske klienters utfordringer.

10.2 Menneskerettighetsarbeid

JURK har også hatt en sentral rolle i sivilsamfunnets skyggerapportering på FNs kvinnediskrimineringskonvensjon og Istanbulkonvensjonen, og bruker disse konvensjonene og anbefalingene fra overvåkningsorganene aktivt i vårt arbeid. Vår fagrådgiver har et særlig ansvar for oppfølging av konvensjonsarbeid, og for å være en kunnskapsbank på huset som involverer alle andre ansatte når det er mulig. Vi søker å anvende konvensjonsforpliktelsene i våre høringssvar og rettspolitiske arbeid for å holde norske myndigheter ansvarlige og bevisst sine menneskerettslige forpliktelser. I løpet av 2025 har vi hatt flere direkte og indirekte muligheter for å påvirke rettstilstanden for kvinner gjennom Norges menneskerettslige forpliktelser.

Koordinering og utarbeidelse av sivilsamfunnets skyggerapporter til Istanbulkonvensjonen

Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner (Istanbulkonvensjonen) trådte i kraft i Norge i november 2017. Konvensjonen er et viktig menneskerettslig rammeverk for myndighetenes arbeid mot vold mot kvinner. I forbindelse med norske myndigheters rapportering til GREVIO

(konvensjonens overvåkningsorgan) høsten 2025, har JURK i samarbeid med Krisesentersekretariatet og Sanitetskvinnene utarbeidet og koordinert to skyggerapporter på vegne av sivilsamfunnet. Rapportene bygger på innspill og tilslutning fra 33 organisasjoner som jobber med vold og overgrep, og gir et bilde av status og utvikling på voldsfeltet i Norge siden forrige rapporteringsrunde i 2020. De endelige rapportene kan finnes på JURK sine nettsider.

Til dette arbeidet mottok JURK øremerkede midler fra Justisdepartementet. Midlene har i sin helhet blitt benyttet til prosjektspesifikke kostnader, herunder oversettelse, opptrykk, lanseringsarrangement og en studentstilling knyttet til prosjektet. JURKs ordinære driftsmidler har ikke blitt benyttet til gjennomføringen av arbeidet.

Dialogmøter med myndighetene om oppfølging av FN-organers anbefalinger

Fagrådgiver har også i 2025 representert JURK i et samarbeid mellom Norges Institusjon for menneskerettigheter (NIM), Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) og sivilsamfunn.³ Målet med samarbeidet er å følge opp FNs anbefalinger til Norge bedre, gjennom samlede dialogmøter med myndighetene på utvalgte tema. I 2025 tok JURK initiativ til et dialogmøte om rettshjelp, i forbindelse med Stortingets behandling av endringene i rettshjelpsloven. Til stede var representanter fra ulike fagdepartementer, samt sivilsamfunnsaktører som jobber innenfor retthjelpssektoren. JURK viste til anbefalinger fra CEDAW- og ØSK-komiteene, og løftet blant annet frem behovet for utvidelser av de prioriterte saksområdene i rettshjelpsloven, samt behovet for en advokatordning i fengsel.

NGO-Forum

NGO-forum for menneskerettigheter er et nettverk av 42 norske organisasjoner som arbeider for å fremme menneskerettighetene. JURK er representert ved fagrådgiver i arbeidsutvalget. Mye av arbeidet er rettet mot internasjonale organisasjoner og -fora, som FNs menneskerettighetsråd, FNs konvensjonsorganer, Europarådet og Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE). NGO-forum rapporterer om gjennomføringen av Norges forpliktelser knyttet til Universal Periodic Review (UPR-prosessen i FNs menneskerettighetsråd). Forumet rapporterer også til FNs menneskerettighetskomité og FNs komité mot tortur. I tillegg jobber NGO-forum for å bevisstgjøre norsk utenrikspolitikk slik at Norge internasjonalt bidrar til å fremme menneskerettighetsperspektiver, blant annet ved regelmessige møter i forkant av sesjoner i FNs menneskerettighetsråd og utnevning av observatører til FNs generalforsamling.

FNs kvinnekommisjon (CSW)

Kvinnekommisjonen (CSW) er en viktig internasjonal møteplass for diskusjon om kvinners rettigheter. Hvert år møtes representanter fra medlemsstatene i New York for å evaluere arbeidet for kvinners rettigheter og likestilling, og for å vedta politikk for å fremme kvinners rettigheter på verdensbasis. Omtrent 8 000 politikere, representanter fra delegasjoner og representanter fra sivilsamfunn deltar. Det er tusenvis av

³ Les mer om samarbeidet [her](#).

arrangementer i forbindelse med konferansen, både i regi av FN, sivilsamfunn og andre aktører.

Statene, inkludert Norge, har sin offisielle delegasjon som reiser ned hvert år. Den faste delegasjonen i New York bistår i selve forhandlingene av det politiske dokumentet. Noen stater representeres kun av statsapparatet, mens Norge pleier å ha med sivilsamfunn i sin offisielle delegasjon. I tillegg reiser sivilsamfunn ned med en sivilsamfunnsdelegasjon. FOKUS – Forum for kvinner og utviklingsspørsmål koordinerer dette, og gir ut reisestipend. Selv om JURK ikke fikk reisestipend i å 2025, fikk vi mulighet til å reise med FOKUS sin delegasjon. Kvinnekommisjonens tema i 2025 var Beijing+ 30.

Navnet viser til at det er 30 år siden Beijingplattformen ble vedtatt. Fagrådgiver og daglig leder deltok blant annet på en rekke såkalte side-arrangementer om seksuell trakassering, om seksuelle og reproduktive rettigheter, om likestilling i de nordiske landene, om forholdene for afghanske kvinner under Taliban, om voldtekt som ledd i krigføring, om verdien av kvinners omsorgsarbeid og mye mer. I tillegg fikk de pleiet relasjoner med gode samarbeidspartnere fra Norge, blant annet FOKUS kvinner, krisesentersekretariatet og LDO, og en rekke stortingspolitikere som reiste som en del av den offisielle norske delegasjonen. I tillegg fikk de deltatt på et frokostmøte med den faste norske FN-delegasjonen som representerte Norge inn i forhandlingene om en felles erklæring. JURK hadde kommet med innspill til temaer som Norge burde prioritere i høynivå-forhandlingen i forkant av CSW.

11. ØKONOMI

Resultat

For 2025 går JURK med et overskudd på kr 5 851. Resultatet gjenspeiler en nøktern drift og kontinuerlig prioritering av ressurser for å opprettholde et stabilt og forsvarlig tilbud til våre klienter og en forsvarlig ivaretagelse av våre ansatte. For mer informasjon se JURKs årsregnskap fra side 78.

Finansiering og støttespillere

I løpet av året har JURK mottatt driftsstøtte fra Justisdepartementet ved Statens sivilrettsforvaltning, Oslo kommune, Akershus fylkeskommune, Bergesenstiftelsen, Velferdstinget i Oslo og Akershus, Studieforbundet Solidaritet, IMDi, Advokatforeningen og Juristforbundet.

Størsteparten av JURKs finansiering kommer fra Justisdepartementet via Statens sivilrettsforvaltning, gjennom tilskuddsordningen for spesielle rettshjelpstiltak over statsbudsjettet.

Vi er svært takknemlige for bidragene fra våre støttespillere, som er avgjørende for at JURK kan videreføre sitt arbeid med å styrke kvinners rettsstilling i Norge.

JURKs festskrift

Utgivelsen av JURKs festskrift i 2025 ble fullt ut finansiert gjennom gavemidler Sanitetskvinnene. Dette har gjort det mulig å gjennomføre prosjektet uten å belaste den ordinære driften. JURK takker for muligheten Sanitetskvinnene har gitt oss til å feire vår egen eksistens!

Støtte fra Universitetet i Oslo

Universitetet i Oslo har også i 2025 bidratt med å dekke kostnader til lokaler, strøm og telefoni. Universitetet i Oslo dekker også noen deler av andre utgifter. Denne støtten er av avgjørende betydning for JURKs virksomhet. Den representerer en grunnleggende forutsetning for at vi kan opprettholde vårt tilbud, og synliggjør samtidig at JURK ikke er et "gratis" tiltak, men avhengig av betydelige ressurser og institusjonell støtte.

Manglende finansiering av likestillingsarbeid

Selv om JURK er en organisasjon med en tydelig kvinne- og likestillingsprofil, reflekteres dette i liten grad i våre inntektskilder for 2025. Innenfor dette området utmerker JURK seg med høy kvalitet i arbeidet, herunder menneskerettighetsrapporteringer, rettspolitisk påvirkning, rettighetsarbeid og som en viktig empirisk kunnskapsbank for videre forskning.

Likevel stammer JURKs hovedinntekter fra driftsmidler med vilkår om å yte rettshjelp. Det gis i liten grad støtte til de likestillingsfremmende delene av virksomheten, til tross for at disse utgjør en sentral del av JURKs samfunnsoppdrag.

Saksbehandlermodellen og ressursbruk

JURKs saksbehandlere arbeider fulltid hos oss i ti måneder. Kun om lag én tredjedel av arbeidet er lønnet, noe som innebærer at den reelle timelønnen er lav sammenlignet med tilsvarende stillinger. Dette innebærer også at JURKs modell i praksis forutsetter at et stort antall studenter hvert år påtar seg en personlig økonomisk belastning gjennom studielån for å bidra til JURKs likestillings- og rettshjelpsarbeid. JURK fremstår dermed som en kostnadseffektiv løsning for staten på rettshjelpsfeltet, men det er viktig at denne oppførelsen ikke tas for gitt i vurderinger av organisasjonens rammevilkår.

Strukturelle utfordringer i finansieringen

Samtidig er JURKs økonomi fortsatt preget av strukturelle utfordringer. Siden oppstarten i 1974 har finansieringen av driften vært fragmentert og i stor grad basert på årlige tilskudd. En betydelig del av organisasjonens ressurser går med til søknadsarbeid, rapportering og oppfølging av ulike tilskuddsordninger.

Avhengigheten av årlige bevilgninger og politisk prioritering skaper usikkerhet knyttet til både nivået på finansieringen og forutsigbarheten i den. Dette gjør langsiktig planlegging krevende, og begrenser muligheten til å drifte virksomheten på en bærekraftig måte. Midlene vi mottar er i hovedsak øremerket drift innenfor det enkelte året, noe som ytterligere reduserer handlingsrommet for langsiktige prioriteringer.

Statsbudsjett og utvikling i rettshjelpsfeltet

I det opprinnelige forslaget til statsbudsjett for 2026 ble bevilgningen til spesielle rettshjelptiltak foreslått betydelig redusert, blant annet med henvisning til at de nye vilkårene i rettshjelpsordningen ville redusere behovet for slike tiltak. JURK og øvrige aktører i Rettshjelpsalliansen har så langt ikke erfart en slik nedgang i behovet.

Selv om JURK arbeider for å styrke det offentlige rettshjelpstilbudet, og på sikt gjøre vår egen funksjon mindre nødvendig, må det advares mot for raske prioriteringer og forenklede vurderinger av hvilken samfunnsfunksjon JURK faktisk fyller. Organisasjonen dekker i dag et betydelig udekket rettshjelpsbehov, og endringer i finansieringen må sees i lys av dette. JURKs rolle vil derfor måtte bestå i overskuelig fremtid, og først kunne vurderes som overflødig i et samfunn med reell likestilling.